

בנק פועלי אגודת ישראל

תמצית דוחות כספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2013

(בלתי מבוקרים)

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

דוחות ביניים ליום 30 בספטמבר 2013

תוכן העניינים

עמוד	
5	1. דוח הדירקטוריון
77	2. סקירת ההנהלה
95	3. הצהרת המנהל הכללי
96	4. הצהרת החשבונאי הראשי
97	5. תמצית הדוחות הכספיים ביניים (בלתי מבוקרים)

עמוד לבן

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

דוח הדירקטוריון המוגש לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום י"ח בכסלו התשע"ד (21 בנובמבר 2013) הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים הבלתי מבוקרים של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013.

הדוחות ערוכים על-פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים, והנתונים מבוטאים במספרים מדווחים. חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, בקשר לתיאור עסקי הבנק, מצבו הכספי ותוצאות פעילותו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מאלה שנחזו במסגרת המידע צופה פני העתיד כאמור, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות כתוצאה משינוי בנתונים המאקרו כלכליים, בתכנית העסקית של הבנק וכן כתוצאה מגורמי הסיכון המתוארים בדוח הדירקטוריון.

משפטים הכלולים ביטויים כגון: "להערכת ההנהלה", "להערכת הבנק", "הבנק בוחן", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף, לשמות עצם כגון: "צריך", "יכול", "יהיה" מצביעים על כך שמדובר במידע צופה פני עתיד. ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, ולכן נתונים לשינוי ולחוסר וודאות.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים מקצועיים בחברת האם וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

התפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013

התפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

שיעור הצמיחה של המשק הישראלי, על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עמד במחצית הראשונה של 2013 על 3.3% בחישוב שנתי, לעומת 3.4% בשנת 2012 ובשנת 2013 כולה יעמוד על 3.4%. ברבעון השני של השנה חלה עלייה חדה של 4.9% בשיעור הצמיחה וזאת בעיקר כתוצאה מעלייה חדה בהוצאה לצריכה פרטית ובהוצאה לצריכה ציבורית. התוצר המקומי של הסקטור העסקי צמח ב-3.4% במחצית הראשונה של השנה, לעומת 3.1% בשנת 2012. על אף שיעור הצמיחה הגבוה ברבעון השני, ברבעון השלישי של 2013 מצביעים האינדיקטורים הכלכליים על המשך ההתמתנות בפעילות הכלכלית. נצפית ירידה ביבוא חומרי גלם, ירידה ביצוא סחורות וירידה ביצור וביצוא התעשייתי.

הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש ספטמבר 2013 לצמיחת התוצר של ישראל בשנת 2013 הופחתה ל 3.6% לעומת 3.8% בתחזית הקודמת (יוני 2013) ובניכוי השפעת הזרמת הגז מקידוח "תמר", הצמיחה צפויה

לעמוד על 2.6%. תחזית הצמיחה לשנת 2014 עלתה ל-3.4% לעומת 3.2% בהערכה הקודמת, ובניכוי השפעת הפקת הגז ב"תמר" שיעור הצמיחה צפוי להגיע ל-2.7%.

תקציב המדינה

בחודשים האחרונים מסתמנת ירידה בגרעון המצטבר (ב-12 החודשים האחרונים) ל-3.2% תוצר, לעומת 4.6% בתחילת השנה. בחודשים ינואר עד ספטמבר 2013 הסתכם הגרעון התקציבי בכ-14.1 מיליארד ש"ח לעומת כ-20.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בגרעון נבעה בעיקר מגידול בגביית המסים וגידול מתון בהוצאות הממשלה לעומת העלייה המתוכננת.

אינפלציה

האינפלציה ברבעון השלישי של השנה עמדה על 0.5%, לאחר שברבעון השני היה שיעור 1.3%. בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה עמדה האינפלציה על 1.8% לעומת 2.1% בתקופה המקבילה אשתקד. קצב האינפלציה השנתית ב-12 החודשים האחרונים (ספטמבר 2013 לעומת ספטמבר 2012) עמד על 1.3%. האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים הושפעה בעיקר מעלייה במחירי המזון ומחירי הדיור. להערכת בנק ישראל שיעור האינפלציה לשנה הקרובה יהיה 1.9%.

שוק הדיור

על פי אומדן מחירי הדירות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה חלה התמתנות מסויימת בעליית מחירי הדירות. בסקר האחרון (7-8/2013) עלו המחירים ב-0.2% בלבד לעומת עלייה של 0.9% בשני הסקרים הקודמים. מצד ההיצע, התחלות הבנייה במחצית הראשונה של 2013 עמדו על 20.6 אלפי יחידות דיור, אשר בגילום שנתי משקף קצב דומה למספר הדירות שבנייתן החלה בשנת 2012. למגמות המחירים בשוק הדיור השפעה רבה על המדיניות המוניטרית והחלטות הרבית של בנק ישראל.

שוק העבודה

ברבעון השלישי מסתמנת ירידה בשיעור האבטלה הכולל (גילאים +15), ל-6.1% לעומת 6.8% ברבעון השני. בהתייחס לגילאי 25-64 ירד שיעור האבטלה ברבעון השלישי ל-5.3% לעומת 5.9% ברבעון השני.

שער החליפין

במהלך שלושת הרבעונים הראשונים של השנה התחזק השקל מול הדולר ב-5.3% ומול היורו ב-3.1%. התחזקות השקל באה על רקע השיפור בחשבון השוטף במאזן התשלומים והציפיות להמשך השיפור כתוצאה מתחילת ההפקה של גז טבעי ממאגר "תמר".

בעקבות המשך התחזקותו של השקל, על מנת למנוע פגיעה בכושר התחרות של תעשיות היצוא ולהקטין את השפעת הפקת הגז ממאגר תמר על שער החליפין, רכש בנק ישראל בחודשים יולי - ספטמבר כ-1.4 מיליארד דולר. על פי הצהרות בנק ישראל, הבנק צפוי בשנת 2014 לרכוש כ-3.5 מיליארד דולר, בהתאם לאומדן ההשפעה של הפקת הגז על מאזן התשלומים בשנת 2014.

שיעור השינוי-%		שער החליפין ליום			
1-9/2013	רבעון שלישי 2013	31.12.12	30.6.13	30.9.13	
(5.3%)	(2.2%)	3.73	3.62	3.54	דולר
(3.0%)	1.1%	4.92	4.72	4.77	יורו

רבית בנק ישראל

עד סוף שנת 2012 ירדה רבית בנק ישראל לשיעור של 1.75%. במהלך הרבעון הראשון של השנה נותרה רבית זו ללא שינוי. ברבעון השני של 2013 ירדה הרבית לשיעור של 1.25%. בתחילת חודש אוקטובר הוריד בנק ישראל את הריבית לשיעור של 1%.

הסביבה הגלובלית

נמשכת מגמת התאוששות בכלכלת ארה"ב השיפור בפעילות הכלכלית כולל את ענף הנדל"ן, שוק העבודה (ירידה איטית באבטלה) והצריכה הפרטית. צמצום רכישות האג"ח של הפד נדחה למועד מאוחר יותר.

באירופה יש שיפור קל עם זאת שיעור הצמיחה עדיין שלילי, האבטלה גבוהה ומשבר החוב עדיין לא נפתר. מדד מנהלי הרכש של גוש היורו רשם בחודש ספטמבר עלייה המצביעה על המשך התרחבות הפעילות. יו"ר הבנק המרכזי האירופאי ציין כי המדיניות המרחיבה תימשך וכי במידת הצורך הוא יוסיף להזרים נזילות למערכת הבנקאית.

ביפן נראה כי תוכנית ההרחבה הכמותית מביאה לשיפור קל בלבד. בשווקים המתעוררים ובעיקר בברזיל, הודו וסין נרשמה האצה בצמיחה ברבעון השלישי.

שוק ההון

בסיכום תשעה חודשים מדד ת"א 100 עלה בכ-8.9% ומדד ת"א 25 עלה בכ-6.7%, מדד היתר עלה מתחילת השנה בכ-2.9%. מדד האג"ח הקונצרני הצמוד עלה בשלושת הרבעונים הראשונים של 2013 בשיעור של 5.7%. מדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה בכ-1.4%. בארה"ב עלה מדד ה-S&P ב-17.9% בתשעת החודשים הראשונים של השנה ואילו באירופה עלה מדד היורוסטוק 600 ב-11%.

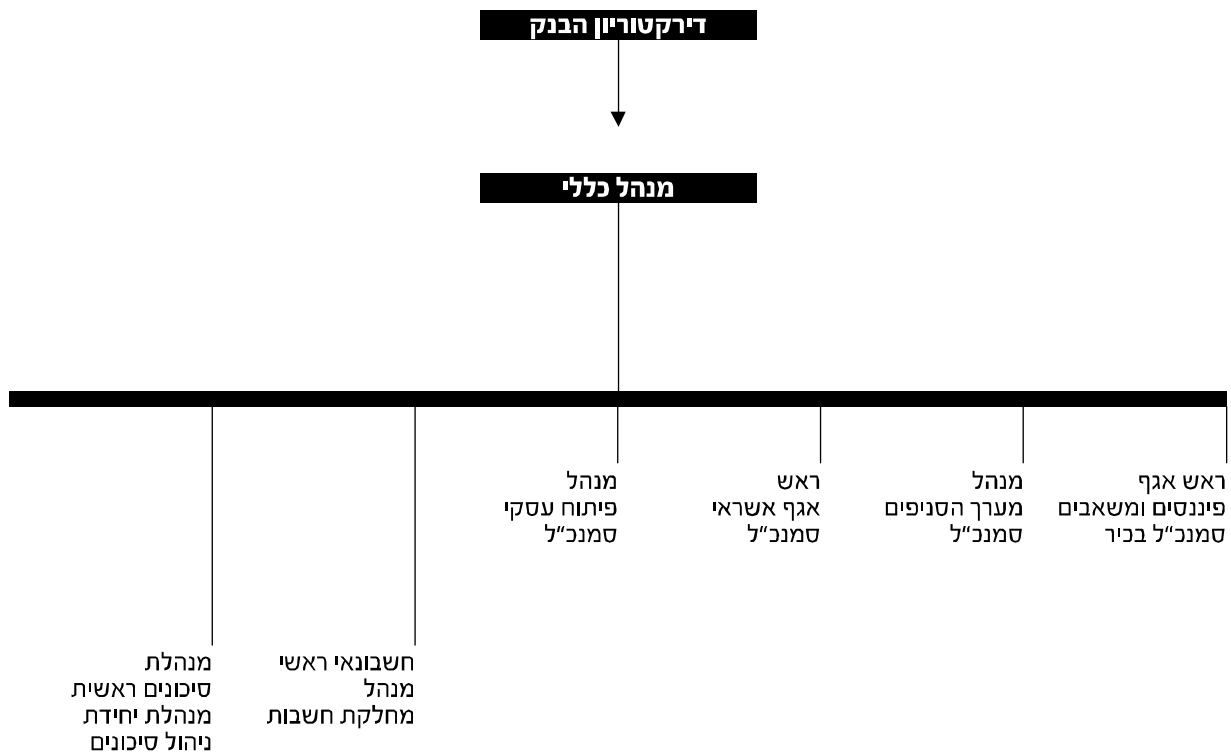
ברבעון השלישי של 2013 עמד המחזור היומי הממוצע על 1,201 מיליון ש"ח, גידול של כ-26.7% לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של השנה עמד המחזור היומי הממוצע על 1,136 מיליון ש"ח, גידול של כ-7.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליון ש"ח		ב-%		
1-9/2013	רבעון שלישי 2013	1-9/2013	רבעון שלישי 2013	
592	641	6.70%	6.26%	מדד ת"א 25
759	792	8.91%	6.60%	מדד ת"א 100
4,460	3,706	3.91%	1.75%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון בשוק המקומי (מניות ואג"ח) ניכרת ירידה של כ-14% בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. במניות והמירים חל גידול בשיעור של כ-68%.

היקף גיוסי ההון				
במיליון ש"ח				
1-9/2012	רבעון שלישי 2012	1-9/2013	רבעון שלישי 2013	
3,168	662	5,316	1,368	מניות והמירים
63,349	21,641	50,748	16,270	אג"ח ממשלתי
30,224	7,899	27,326	7,810	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
96,740	30,202	83,390	25,448	סה"כ

המבנה האירגוני של הבנק

פעילות הבנק

להלן סקירת ההתפתחויות שחלו בבנק בסעיפי הרווח וההפסד, בסעיפים המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים, בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 בהשוואה לשנה קודמת.

רווח ורווחיות

התוצאות העסקיות של הבנק בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפעו מקיטון בהכנסות מריבית שנבעו בעיקר מירידת ריבית בנק ישראל, מקיטון בהכנסות שאינן מריבית ומגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות, שקוזזו בחלקם מקיטון בהוצאות בגין הפרשי אשראי.

הרווח הנקי לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 24.7 מיליון ש"ח לעומת 35.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 29.4%.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2013 הסתכם ב- 9.9 מיליון ש"ח לעומת 12.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 21.4%.

הרווח לפני מסים בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 39.7 מיליון ש"ח, לעומת 56.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 29.9%.

הרווח לפני מסים ברבעון השלישי של שנת 2013 הסתכם ב- 14.8 מיליון ש"ח לעומת 19.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 25.6%.

תשואת הרווח הנקי על ההון לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013, בחישוב שנתי, הינה 9.7%, לעומת 13.4% בתקופה המקבילה אשתקד ו- 13.8% בכל שנת 2012. התשואה ברוטו על ההון, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, בחישוב שנתי, הינה 15.7% לעומת 21.9% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 22.1% בכל שנת 2012.

תשואת הרווח הנקי על ההון לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013, בחישוב שנתי, הינה 11.8%, לעומת 14.8% בתקופה המקבילה אשתקד. התשואה ברוטו על ההון, ברבעון השלישי של השנה, בחישוב שנתי, הינה 18.0%, לעומת 24.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למסים על הרווח בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב- 15.0 מיליון ש"ח לעומת 21.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 30.6%.

ההפרשה למסים על הרווח ברבעון השלישי של שנת 2013 הסתכמה ב- 4.9 מיליון ש"ח לעומת 7.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 32.9%.

הרווח הנקי למניה בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 487.0 ש"ח לעומת 690.1 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה ברבעון השלישי של שנת 2013 הסתכם ב- 195.2 ש"ח לעומת 248.4 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות ריבית נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 96.4 מיליון ש"ח לעומת 104.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 7.7%. קיטון זה נבע בעיקר מירידת ריבית בנק ישראל. הקיטון קוֹזַז בחלקו משינוי בתמהיל הנכסים.

הכנסות רבית נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2013 ב- 32.1 מיליון ש"ח לעומת 34.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 7.8%.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, שנעשו על בסיס שמרני, הסתכמו בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 5.1 מיליון ש"ח לעומת 7.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 30.1%. הקיטון נובע בעיקר מגידול בגביית חובות שהופרשו בשנים קודמות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, שנעשו על בסיס שמרני, הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2013 ב- 1.5 מיליון ש"ח לעומת 2.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של 46.4%. הקיטון נובע מגביית חובות שהופרשו בשנים קודמות.

שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מסך תיק האשראי (כולל מט"ח) בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 (במונחים שנתיים) הינו 0.3% לעומת 0.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי הסתכמה ב-30 בספטמבר 2013 ב- 46.5 מיליון ש"ח לעומת 54.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 15.3%.

הכנסות מימון שאינן מריבית בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמו ב- 1.4 מיליון ש"ח לעומת 3.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של 63.2%. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווח ממימוש ניירות ערך.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 81.1 מיליון ש"ח לעומת 83.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 2.8%. עיקר הקיטון נובע מקיטון בהכנסות מדמי ניהול חשבון ובהכנסות מפעילות במטבע חוץ, שקוֹזַז בחלקו מגידול בהכנסות מטיפול באשראי.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 134.1 מיליון ש"ח לעומת 127.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 5.0%. עיקר הגידול נובע מעליה בהוצאות השכר, כמפורט להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 72.2 מיליון ש"ח לעומת 66.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 8.4%. הגידול נבע בעיקר בשל עדכוני שכר בהתאם להסכמי עבודה ובשל העליה בשיעור מס שכר.

יחס ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך ההכנסות עמד בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 על 75.0% לעומת 66.6% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 66.8% בשנת 2012 כולה.

שיעור ההפרשה למסים מהרווח הסתכם בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 39.3% לעומת 38.2% בתקופה המקבילה אשתקד. ראה להלן בפרק "מיסוי".

נתונים עיקריים של הנכסים וההתחייבויות

המאזן ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 3,516.4 מיליון ש"ח לעומת 3,769.5 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 6.7%.

פעילות המט"ח ובכלל זה, האשראי ופקדונות המט"ח של לקוחות הבנק, נרשמת בספרי החברה האם, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, והבנק נהנה מעמלות בגין פעילות זו.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 2,199.9 מיליון ש"ח לעומת 2,112.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 4.1%.

להלן פירוט סיכון האשראי בגין לווים בעייתיים(1):

31 בדצמבר 2012			30 בספטמבר 2013			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
108.3	3.6	104.7	114.7	9.0	105.7	סיכון אשראי פגום
5.8	0.3	5.5	2.6	0.1	2.5	סיכון אשראי נחות
77.5	5.4	72.1	72.8	2.8	70.0	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
191.6	9.3	182.3	190.1	11.9	178.2	סך סיכון אשראי בעייתי לפי ההוראות החדשות

(1) מוצג לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

נכסים שאינם מבצעים, חובות פגומים שצוברים הכנסות ריבית וסיכון אשראי מסחרי בעייתי

יתרה	יתרה
ל-31 בדצמבר 2012	ל-30 בספטמבר 2013
סכומים מדווחים	
במיליוני ש"ח	

		1. נכסים שאינם מבצעים:
		אשראי לציבור פגום ושאינו צובר הכנסות ריבית:
104.7	105.7	שנבדק על בסיס פרטני
104.7	105.7	סך הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
104.7	105.7	סך הכל נכסים שאינם מבצעים
		2. סיכון אשראי מסחרי בעייתי
		סיכון אשראי לציבור - מאזני
145.5	141.7	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור
7.5	11.4	סך הכל סיכון אשראי בעייתי לציבור - מסחרי
153.0	153.1	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי
153.0	153.1	

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2013 בסך 279.5 מיליון ש"ח לעומת 447.5 מיליון ש"ח ב- 31 בדצמבר 2012, קיטון של 37.5%. עיקר הקיטון נובע ממימוש ופדיון אגרות חוב ומפרעון אגרות חוב לפדיון.

תיק ניירות הערך של הבנק מורכב בעיקר מאגרות חוב ממשלתיות, ברובן אגרות חוב שקליות לא צמודות בריבית משתנה, ובמקצתו מאגרות חוב קונצרניות כמפורט להלן בפרק ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך - סיכוני שוק וחבות. התיק מפוצל לשני תיקים: תיק זמין למכירה בסך 255.8 מיליון ש"ח ותיק למסחר בסך 23.7 מיליון ש"ח. במהלך הרבעון הראשון של השנה נפרע כל התיק לפדיון בפירעון מוקדם.

שיעור הירידה בשווי הוגן של ההשקעות בניירות ערך זמינות למכירה בהתייחס לאגרת חוב בודדת ליום 30 בספטמבר 2013, הינו עד לשיעור של 1.2% בלבד. סך הירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה הינו 0.4 מיליון ש"ח, כולו בטווח זמן של 6 חודשים (ביום 31 בדצמבר 2012 שיעור הירידה בשווי ההוגן הינו עד לשיעור של 0.7%, סך הירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה הינו 0.1 מיליון ש"ח, כולה בטווח זמן של 6 חודשים).

פקדונות הציבור הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2013 בסך של 2,717.6 מיליון ש"ח לעומת 3,003.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 9.5%. הבנק המשיך לשמור על רמת נזילות גבוהה כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים שלו.

פקדונות הציבור מהווים ביום 30 בספטמבר 2013 - 77.3% מסך המאזן, לעומת 79.7% ביום 31 בדצמבר 2012. הפקדונות מבנקים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 92.6 מיליון ש"ח לעומת 98.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 5.9%.

ההתחייבויות האחרות הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 205.2 מיליון ש"ח לעומת 198.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 3.4%.

העלות המופחתת של הבניינים והציוד ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב- 20.0 מיליון ש"ח לעומת כ- 19.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 5.3%.

הון והלימות הון

ההון ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 356.6 מיליון ש"ח לעומת 331.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 7.4%. השינוי נובע מרווחי התקופה.

בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין של בנק ישראל, יחס ההון לרכיבי סיכון על פי הוראות "באזל II" ליום 30 בספטמבר 2013 הינו 18.1% (מזה: 12.9% יחס הון רובד 1).

במהלך חודש דצמבר 2010, החליט דירקטוריון הבנק כי באופן זמני יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת משיעור של 15% וכי יחס ההון הראשוני (הון ליבה) לא יפחת משיעור של 10%.

ביום 17 בינואר 2013 אישר דירקטוריון הבנק את מסמך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2012 בהתבסס על המתודולוגיה והתשתית של חברת האם.

דירקטוריון הבנק קבע במסמך ה-ICAAP כי יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת משיעור של 13.0% וכי יחס ההון הראשוני (הון הליבה) לא יפחת מ-9%. כמו כן, הוחלט שיחס ההון הכולל תחת תרחישי קיצון לא יפחת מ-10% ויחס ההון הראשוני (הון הליבה) תחת אותם תרחישי קיצון לא יפחת מ-7.5%.

תוצאות תהליך ה-ICAAP הועברו לבנק ישראל לעיונו.

הבנק פנה בבקשה אל המפקח על הבנקים, לקיים עימו דיון, ביחס להתאמת שיעור הלימות ההון המינימלי לבנק, לממצאי ה-ICAAP. בחודש ספטמבר 2012 התקיים דיון ראשוני. התקיים דיון נוסף ביום 8 באוגוסט 2013 וטרם התקבלה החלטה.

דיבידנד

ביום 6 באוגוסט 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 40.0 מיליון ש"ח ששולם ביום 29 באוגוסט 2012.

ביום 27 בדצמבר 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 20.0 מיליון ש"ח ששולם באותו מועד.

מבנה ההון (על פי באזל II)

30 בספטמבר 2013	31 בדצמבר 2012	
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		
13.0	13.0	הון מניות נפרע
318.7	343.4	עודפים
331.7	356.4	סה"כ הון רובד 1
137.6	144.0	סה"כ הון רובד 2
469.3	500.4	סה"כ הון כולל כשיר

פעילות חוץ מאזנית

שירותים בתחום הפעילות במט"ח (רכישות והמרות מטבע ועסקאות פורקס וכיוצ"ב) ניתנים ללקוחות הבנק על ידי הבינלאומי באמצעות עובדי הבנק או באמצעות חדר העסקאות של הבינלאומי. ההכנסות מפעילות זו נזקפות לבנק כעמלה שמתקבלת מהבינלאומי. הסעיפים המאזניים בדוחות הכספיים של הבנק אינם כוללים את הפעילות במטבע חוץ. הנכסים וההתחייבויות שנובעים מהפעילות במטבע חוץ כלולים בדוחות הכספיים של הבינלאומי.

יתרת פיקדונות פת"ח ופמ"ח של לקוחות הבנק המופקדים בבינלאומי, הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2013 ב-185 מיליון \$ (656.0 מיליון ש"ח), לעומת 182 מיליון \$ (679.4 מיליון ש"ח) ליום 31 בדצמבר 2012, גידול של 1.6% בערכים דולריים. יתרת פיקדונות פת"ח של לקוחות הבנק, הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2013 בכ-8 מיליון \$ (27.7 מיליון ש"ח). בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2012.

יתרת אשראי וסיכון אשראי במט"ח של לקוחות הבנק, שניתנו על ידי הבינלאומי בערבות הבנק, הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2013 ב-47.9 מיליון \$ (169.4 מיליון ש"ח) (מתוכם - יתרות אשראי 46.0 מיליון \$ שהיוו 164 מיליון ש"ח), לעומת 53 מיליון \$ (199.5 מיליון ש"ח) (מתוכם - יתרות אשראי 49 מיליון \$ שהיוו 184.7 מיליון ש"ח) ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 9.6% בערכים דולריים.

דיווח על מגזרי פעילות

הבנק מחלק את מקורות ההכנסה שלו למגזרי הפעילות הבאים, שכל אחד מהם מהווה מרכז רווח:

- משקי בית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות של עד 500 אלף ש"ח.
- בנקאות פרטית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות מעל 500 אלף ש"ח.
- עסקים קטנים - לקוחות עסקיים בעלי אובליגו של עד 100 אלף ש"ח.
- בנקאות מסחרית - עסקים בינוניים בעלי אובליגו מעל 100 אלף ש"ח ועד 20 מיליון ש"ח.
- בנקאות עסקית - עסקים גדולים בעלי אובליגו מעל 20 מיליון ש"ח.
- ניהול פיננסי - כל ההכנסות וההוצאות של הבנק שאינן נובעות מפעילות מול לקוחות (בעיקר ניהול תיק הנוסטרו של הבנק).

כל מרכז רווח בבנק נמדד על-פי ההכנסות וההוצאות, וזאת באופן הבא:

- **הכנסות מריבית** - מרכזי הרווח, המתמקדים בפעילות עם ציבור הלקוחות במסגרת מערך הסניפים של הבנק, מזוכים בגין המרווח הפיננסי על ההלוואות המועמדות ללקוחות והפיקדונות המופקדים על ידי הלקוחות. הרווח מפעולות מימון כולל את המרווח הפיננסי, הן בצד הנכסים והן בצד ההתחייבויות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשך החיים התואם את תנאי האשראי או הפיקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים. כמו כן, כוללות הכנסות המימון עמלות המיוחסות לסעיף זה, כגון: עמלות ערבות וכו'.
- **הוצאות בגין הפסדי אשראי** - לכל מרכז רווח מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי המתייחסות ללקוחותיו.
- **הכנסות שאינן מריבית** - לכל מרכז רווח נזקפות ההכנסות מעמלות וההכנסות התפעוליות האחרות הנובעות מפעילות לקוחותיו.
- **הוצאות תפעוליות** - למרכז הרווח מיוחסות ההוצאות בסניפים ובהנהלה המרכזית הנובעות ממתן שירותים ללקוחותיו, ובהתחשב בהיקף הפעילות המימונית והתפעולית של הלקוחות בכל מגזר. ההוצאות מועמסות על בסיס פרמטרים ואומדנים שונים, המתבססים בין היתר על חלקו של המגזר בסך הפעילות של הבנק.
- **מסים על הכנסה** - ההפרשה למס על רווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס האפקטיבי.

שיטת הקצאת ההון לכל מגזר של הבנק, מתבססת על המשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר, ובהתאם לכך, התשואה על ההון של כל מגזר מחושבת על ידי חלוקת הרווח של המגזר בהון המוקצה לו.

החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים והיא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פועל הבנק. תוצאות פעילות המגזרים, הממוינים לפי מגזרי הפעילות העיקריים, מפורטות כאמור בבאור 25 לדוחות הכספיים השנתיים. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוד הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו.

נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים".

במסגרת הגילוי על מגזרי הפעילות מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הני"ל והמבוססים בחלקם על גישה כלכלית ולדיווח התואם את כללי החשבונות המקובלים.

להלן התפלגות סך ההכנסות לפי מגזרי הפעילות:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				
2012		2013		
שיעור מסך הכנסות	סך הכנסות	שיעור מסך הכנסות	סך הכנסות	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
27.8%	17.9	27.9%	16.8	משקי בית
7.1%	4.6	6.5%	3.9	בנקאות פרטית
9.3%	6.0	9.5%	5.7	עסקים קטנים
44.2%	28.5	43.9%	26.4	סה"כ ממגזרים פרטיים
39.4%	25.3	42.0%	25.4	מסחרי
8.5%	5.5	7.8%	4.7	עסקי
47.9%	30.8	49.8%	30.1	סה"כ מגופים עסקיים
7.9%	5.1	6.3%	3.8	ניהול פיננסי
100.0%	64.4	100.0%	60.3	סך הכל

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				
2012		2013		
שיעור מסך הכנסות	סך הכנסות	שיעור מסך הכנסות	סך הכנסות	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
28.0%	53.7	29.1%	52.1	משקי בית
7.4%	14.2	6.8%	12.2	בנקאות פרטית
8.5%	16.2	8.8%	15.8	עסקים קטנים
43.9%	84.1	44.7%	80.1	סה"כ ממגזרים פרטיים
39.6%	75.9	41.2%	73.6	מסחרי
9.0%	17.2	8.3%	14.8	עסקי
48.6%	93.1	49.5%	88.4	סה"כ מגופים עסקיים
7.5%	14.4	5.8%	10.4	ניהול פיננסי
100.0%	191.6	100.0%	178.9	סך הכל

להלן התפלגות הרווח הנקי לפי מגזרי הפעילות:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				
2012		2013		
שיעור מהרווח הנקי	רווח נקי	שיעור מהרווח הנקי	רווח נקי	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
16.7%	2.1	25.2%	2.5	משקי בית
3.2%	0.4	3.0%	0.3	בנקאות פרטית
10.3%	1.3	10.1%	1.0	עסקים קטנים
30.2%	3.8	38.3%	3.8	סה"כ ממגזרים פרטיים
30.9%	3.9	26.3%	2.6	מסחרי
11.1%	1.4	9.1%	0.9	עסקי
42.0%	5.3	35.4%	3.5	סה"כ מגופים עסקיים
25.4%	3.2	26.3%	2.6	ניהול פיננסי
2.4%	0.3	-	-	סכומים שלא הוקצו והתאמות
100.0%	12.6	100.0%	9.9	סך הכל

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				
2012		2013		
שיעור מהרווח הנקי	רווח נקי	שיעור מהרווח הנקי	רווח נקי	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
22.3%	7.8	19.0%	4.7	משקי בית
3.4%	1.2	3.6%	0.9	בנקאות פרטית
7.7%	2.7	7.7%	1.9	עסקים קטנים
33.4%	11.7	30.3%	7.5	סה"כ ממגזרים פרטיים
28.9%	10.1	34.9%	8.6	מסחרי
10.0%	3.5	8.5%	2.1	עסקי
38.9%	13.6	43.4%	10.7	סה"כ מגופים עסקיים
25.4%	8.9	26.3%	6.5	ניהול פיננסי
2.3%	0.8	-	-	סכומים שלא הוקצו והתאמות
100.0%	35.0	100.0%	24.7	סך הכל

התפלגות הרווח הנקי בין מגזרי הפעילות שונה מהתפלגות ההכנסות, ונובעת בעיקר מייחוס הוצאות הפסדי אשראי בגין המגזרים ומהוצאות תפעוליות גבוהות יחסית למגזר משקי הבית. המגזר בו הרווח הנקי הינו הגבוה ביותר הינו המגזר המסחרי שהניב רווח של 8.6 מיליון ש"ח.

מגזר משקי בית

על מגזר משקי הבית נמנים מרבית הלקוחות הפרטיים של הבנק, למעט לקוחות הבנקאות הפרטית. שירותים ללקוחות המגזר ניתנים בכל סניפי ושלוחות הבנק וכן באמצעות ערוצי הבנקאות הישירה - ובכלל זה המוקד הטלפוני של הבנק ה"פאג'יי קול". המוצרים הבנקאיים העיקריים שמעמיד הבנק ללקוחות המגזר הם: ניהול חשבונות עו"ש, אשראי צרכני, כרטיסי אשראי, פעילות במטבע חוץ, פיקדונות ותוכניות חסכון, פעילות בניירות ערך מקומיים וזרים, משכנתאות, השקעות בקרנות נאמנות וייעוץ פנסיוני.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר משקי הבית הסתכם בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 4.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 7.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 39.7%. הקיטון נובע ברובו מסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי כמפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמו ב- 52.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 53.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 3.0%.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמו ב- 0.1 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך 1.2 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

הבנק משווק אשראי לרוכשי דירות, לזכאי משרד השיכון וללווים פרטיים באמצעות דלפקים יעודיים של הבנק הבינלאומי הפרוסים בחלק מסניפיו.

היקפי הביצוע של המשכנתאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמו בכ- 392 מיליון ש"ח לעומת כ- 494 מיליון ש"ח בשנת 2012 כולה.

מגזר הבנקאות הפרטית

הבנק פועל להרחיב ולהעמיק את הפעילות עם לקוחות הבנקאות הפרטית מכל מגזרי האוכלוסייה מהמגזר החרדי והדתי, תוך בחינה מקצועית של צרכי הלקוחות והתאמת תיק ההשקעות שלהם בהתאם לאפיון הלקוח.

הפעילות תתמקד בעיקרה בנושאים הבאים:

- טיפול אישי וממוקד בלקוחות המגזר, הנמנים על הלקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה יחסית, תוך בחינה והתאמה של פעילות הלקוח, באמצעות מערכות מתוחכמות ומערכות מסחר ממוכנות בשוק ההון, וביצוע מעקב שוטף ומקצועי אחר ביצועי תיק ההשקעות והרכבו, כפועל יוצא מאפיון רמת הסיכון של הלקוח בחשבונו.

- גיוס לקוחות בעלי עושר פיננסי התואמים את לקוחות המגזר כאמור, תוך מתן דגש על מקצוענות, יחס אישי ותודעת שירות גבוהה.

ברבעון השלישי לשנת 2013 פעילות היחידה לבנקאות פרטית הועברה מהמטה של הבנק למרכזי ייעוץ אזורי בסניפי רמות ורחובות, על מנת לשפר את הקשר עם הלקוחות המיועצים. במסגרת זו הועברו למרכזי הייעוץ יועצי השקעות ממספר סניפים. בנוסף, הועברו חלק מהלקוחות המיועצים מהסניפים למרכזי הייעוץ והושארו יועצי השקעות בסניפים שהוגדרו כסניפי מפתח.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 0.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 1.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 25.0%.

הכנסות המגזר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמו ב- 12.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 14.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 14.1%.

מגזר עסקים קטנים

מגזר עסקים קטנים מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ומסחריים קטנים, בעיקר מהמגזר החרדי והדתי. השירותים למגזר זה ניתנים באמצעות הסניפים והשלוחות של הבנק, הפרוסים ברחבי הארץ בריכוזים החרדיים וכן באמצעות הערוצים הישירים; אינטרנט ו"פאג'י קולי". המוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק הבנק למגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון שוטף, אשראי, פעילות במט"ח, מימון סחר בינלאומי וכרטיסי אשראי.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 1.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 2.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 29.6%.

הכנסות המגזר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמו ב- 15.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 16.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.5%.

בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 לא נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי, לעומת הכנסות בסך של 0.8 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים עיקריים של המגזרים בעלי מאפיינים קמעונאיים:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח						
1.3	(0.9)	6.1	0.8	(2.5)	4.2	הכנסות ריבית נטו
0.7	2.4	2.6	0.9	3.9	4.0	- מחיצוניים
2.0	1.5	8.7	1.7	1.4	8.2	- בין מגזרי
4.0	3.1	9.2	4.0	2.5	8.6	סה"כ
6.0	4.6	17.9	5.7	3.9	16.8	הכנסות שאינן מריבית
(0.4)	-	0.5	(0.4)	-	(1.0)	סך ההכנסות
1.3	0.4	2.1	1.0	0.3	2.5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
						רווח נקי

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח						
3.4	(4.8)	15.7	2.6	(6.7)	13.6	הכנסות ריבית נטו
2.2	9.7	10.1	2.3	11.2	11.4	- מחיצוניים
5.6	4.9	25.8	4.9	4.5	25.0	- בין מגזרי
10.6	9.3	27.9	10.9	7.7	27.1	סה"כ
16.2	14.2	53.7	15.8	12.2	52.1	הכנסות שאינן מריבית
(0.8)	-	(1.2)	-	-	0.1	סך ההכנסות
2.7	1.2	7.8	1.9	0.9	4.7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
						רווח נקי

מגבלות חקיקה, תקינה ואילווצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

לעניין השפעת "הוראת ועדת זקן" והוראות ה-FATCA, ראה להלן בפרק עדכוני חקיקה.

במסגרת הצעדים ליישום המלצות הדו"ח הסופי של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) פורסם ביום 26 לאפריל 2013 התיקון הני"ל. בהתאם לתיקון, תיקרת מחזור העסקים השנתי, המאפשר ללקוח להיחשב כ"עסק קטן" לענין חיוב בעמלות, הוגדלה מ-1 מליון ש"ח ל-5 מליון ש"ח, וכן נקבע כי עמלה בעד שירות הכלול בתעריפון יחידים ועסקים קטנים לא תהא בסכום או בשיעור העולה על העמלה הנגבית מתאגיד, שאינו "עסק קטן", בגין אותו שירות. התיקון בתוקף מיום 1 באוגוסט 2013. להערכת הנהלת הבנק לתיקון לא תהיה השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של הבנק.

מגזר בנקאות מסחרית

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ללקוחות מסחריים בהיקף אשראי בינוני עד גבוה. במגזר הבנקאות המסחרית מוגדרים לקוחות להם אושרו מסגרות אשראי עד לגובה 20 מיליון ש"ח. המוצרים והשירותים מותאמים לצרכים העסקיים של הלקוחות, וכוללים את מגוון מוצרי האשראי: מסגרות חח"ד, הלוואות, מימון סחר חוץ, ערבויות ומכשירים פיננסיים נגזרים, לצד שירותי השקעות באפיקים השונים: מט"ח, שקלים, ניירות ערך וכו'.

פעילות לקוחות מגזר הבנקאות המסחרית מושפעת ישירות מהמצב הכלכלי במשק, מקצב הצמיחה, מרמת הביקושים והתפתחות ענפי המשק השונים, וכן מתקציבים ממשלתיים ומקורות מימון מהארץ ומחו"ל. שערי החליפין של המטבעות הזרים ושיעורי הריבית במטבעי ישראל ובמטבע חוץ משפיעים אף הם על לקוחות המגזר.

בין לקוחות מגזר הבנקאות המסחרית נמנים, בין היתר, גופים ללא כוונת רווח העוסקים בפעולות מגוונות בתחומים שונים של תרומה וסיוע לקהילה.

השלכות המשבר הפיננסי העולמי המתמשך עלולות לפגוע בזיליותם ובהכנסותיהם של גופים, מוסדות ותורמים שונים בחו"ל ועלול לגרום לצמצום היקף התרומות שלהם למוסדות בארץ. ראה גם פרק רקע כללי לעיל. להתפתחויות הפוליטיות האחרונות ולתקציב שאושר לאחרונה תהיה השפעה מסויימת על הכנסותיהן של חלק קטן מלקוחות הבנק. היקף השפעה זו, אם בכלל, אינו ניתן לכימות. אולם להערכתנו, ועל פי ניסיון העבר, לא אמורה התפתחות זו להשפיע באופן מהותי על התוצאות העסקיות של הבנק.

הנחיות "באזל II" דורשות מהבנקים, בין היתר, לאמוד בצורה מפורטת את סיכון האשראי אליו הם חשופים, בהתאם לדירוגים חיצוניים או באמצעות מודלים של דירוג סיכון, ולהקצות הון בהתאם, תוך הרחבת הבסיס בפעילות האשראי הדורש מהבנק הקצאת הון, כגון מסגרות אשראי שלא נוצלו. גורמים אלו הינם פרמטרים מהותיים בתמחור ובהקצאת היקפי האשראי שהבנק מעמיד ללקוחותיו, על מנת שהבנק יוכל לעמוד במגבלות ההון הנדרשות בהתאם להוראה זו.

קצב הצמיחה ורמת הביקושים במשק בשנים הקרובות, יחד עם מדיניות התקציב וזמינות של מקורות מימון שונים מהארץ ומחו"ל ושיעורם של שערי החליפין במט"ח ושיעורי הריבית במגזרים השונים ימשיכו להיות גורם משמעותי שישפיע על תוצאות פעילותם של לקוחות המגזר.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברוח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-8.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 14.9%.

הכנסות המגזר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמו ב-73.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-75.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 3.0%.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-5.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 46.2%. השינוי נובע מגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות וכן מעדכון המקדמים הקבוצתיים שבוצע בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים עיקריים במגזר בנקאות מסחרית תוך התייחסות למוצרים השונים :

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח						
16.5	3.0	13.5	19.0	3.5	15.5	הכנסות ריבית נטו
(1.0)	(0.5)	(0.5)	(3.7)	(1.3)	(2.4)	- מחיצוניים
15.5	2.5	13.0	15.3	2.2	13.1	- בין מגזרי
9.8	0.8	9.0	10.1	0.6	9.5	סה"כ
25.3	3.3	22.0	25.4	2.8	22.6	הכנסות שאינן מריבית
2.7	0.8	1.9	2.9	(0.7)	3.6	סך ההכנסות
3.9	0.6	3.3	2.6	1.1	1.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
						רווח נקי

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח						
52.4	9.6	42.8	54.6	10.3	44.3	הכנסות ריבית נטו
(5.3)	(2.0)	(3.3)	(9.5)	(3.4)	(6.1)	- מחיצוניים
47.1	7.6	39.5	45.1	6.9	38.2	- בין מגזרי
28.8	2.5	26.3	28.5	2.1	26.4	סה"כ
75.9	10.1	65.8	73.6	9.0	64.6	הכנסות שאינן מריבית
9.3	0.4	8.9	5.0	(2.6)	7.6	סך ההכנסות
10.1	2.6	7.5	8.6	3.6	5.0	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
						רווח נקי

מגזר בנקאות עסקית

למגזר העסקי משתייכים לקוחות בעלי אובליגו של מעל 20 מיליון ש"ח.

המוצרים והשירותים של מגזר זה מותאמים לצרכי הלקוחות, וכוללים בעיקר מימון פעילות שוטפת כמו גם מימון השקעות, ליווי פרויקטים בענף הבנייה, שירותים פיננסיים במגוון רחב של תחומים, וכן פעולות סחר-חוץ ועסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב- 2.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 3.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 40.0%. עיקר השינוי נובע מקיטון בהכנסות המגזר המפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 הסתכמו ב- 14.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 17.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 14.0%. הקיטון נובע מקיטון ביתרת הנכסים הממוצעת המיוחסת ללקוחות המגזר ומירידת ריבית בנק ישראל.

להלן נתונים עיקריים במגזר בנקאות עסקית תוך התייחסות למוצרים השונים :

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח						
3.7	2.5	1.2	2.7	2.1	0.6	הכנסות ריבית נטו
(0.1)	(0.5)	0.4	(0.2)	(0.8)	0.6	- מחיצוניים
3.6	2.0	1.6	2.5	1.3	1.2	- בין מגזרי
1.9	0.5	1.4	2.2	0.9	1.3	סה"כ
5.5	2.5	3.0	4.7	2.2	2.5	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	-	-	-	סך ההכנסות
1.4	0.8	0.6	0.9	0.5	0.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
						רווח נקי

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			
סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח						
10.8	7.7	3.1	8.3	6.2	2.1	הכנסות ריבית נטו
(0.5)	(1.8)	1.3	(0.4)	(2.1)	1.7	- מחיצוניים
10.3	5.9	4.4	7.9	4.1	3.8	- בין מגזרי
6.9	2.3	4.6	6.9	2.6	4.3	סה"כ
17.2	8.2	9.0	14.8	6.7	8.1	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	-	-	-	סך ההכנסות
3.5	2.1	1.4	2.1	1.2	0.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
						רווח נקי

מגזר ניהול פיננסי

פעילות מגזר זה כוללת את ניהול ה"נוסטרו" של הבנק וניהול החשיפות לסיכוני השוק, כחלק ממדיניות ניהול מאזני ההצמדה של הבנק.

מדיניות הבנק בניהול סיכוני השוק והנזילות הינה שמרנית. בתחום הנזילות שומר הבנק על עודפי נזילות גבוהים הבאים לידי ביטוי במודל הפנימי של הבנק ביחס כיסוי גבוה. מגבלת הדירקטוריון בנושא מודל הנזילות מחמירה יותר מאשר המגבלה הסטטוטורית שקבע בנק ישראל. הבנק אינו משקיע כספים בבנקים זרים בחו"ל ולא באג"ח במטבע חוץ. השקעות הבנק בנוסטרו הינן ברובן באגרות חוב ממשלת ישראל, ומיעוטו מושקע באג"ח קונצרני.

שיעור הירידה בשווי ההוגן של ההשקעות בניירות ערך זמינים למכירה בהתייחס לאיגרת חוב בודדת ליום 30 בספטמבר 2013 הינו עד לשיעור של 1.2% בלבד. קרן ההון השלילית בתיק הזמין למכירה מסתכם בסך 0.4 מיליון ש"ח ברוטו לפני מס. ראה באור 2 לדוחות הכספיים.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 6.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 8.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 27.0%.

הכנסות המגזר הסתכמו בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 10.4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 14.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 27.8%. הקיטון נובע מירידה ברווח מממוש ניירות ערך וכן מירידת ריבית בנק ישראל.

רכוש קבוע

פריסת הבנק הינה בעיקר בריכוזי האוכלוסייה ה"דתית-חרדית". האוכלוסייה הנ"ל מרוכזת בעיקר בערים הוותיקות ירושלים ובני ברק. בערים החדשות יחסית המאכלסות ציבור זה, כגון: רמת בית שמש, אלעד, מודיעין עילית וביתר עילית, וכן בריכוזי אוכלוסייה גדולים של המגזר: באשדוד, פתח תקוה, חיפה, רחובות ונתניה. ברבעון הראשון של שנת 2013 פתח הבנק סניפון נוסף בשכונת רמות בירושלים וברבעון השלישי של שנת 2013 פתח שלושה נוספת בעיר ביתר עילית. מרבית הנכסים של הבנק הינם בשכירות ומיעוטם בבעלות.

שרותי מיחשוב ומערכות מידע

הבנק מקבל שרותים, במסגרת הסכם השרותים, בתחום מיחשוב ומערכות מידע מחברת מת"ף שהיא חברת בת של הבנק הבינלאומי.

מימון

הבנק מגייס את מרבית מקורותיו ממגוון רחב של לקוחות, פרטיים ועסקיים.

מיסוי

ביום 29 במאי 2013 פורסם צו מס ערך מוסף המעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין עסקה ויבוא טובין, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013.

ביום 3 ביוני 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) המעדכן את שיעור מס רווח ומס שכר החלים על מוסדות כספיים כך שיעמדו על 18% החל מיום 2 ביוני 2013.

בעקבות כך, שיעור מס השכר, אשר חל על מוסדות כספיים, עלה לשיעור של 18% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה מחודש יוני ואילך וזאת במקום שיעור של 17% טרם התיקון.

ביום 30 ביולי 2013 אישרה מליאת הכנסת את החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013. במסגרת החקיקה, בין היתר, הועלה מס החברות ל-26.5% מיום 1 בינואר 2014. כתוצאה מכך, ובהתבסס על צו ערך מוסף מיום 3 ביוני 2013 אשר עידכן את שיעור מס הרווח ומס השכר על מוסדות כספיים, המס הסטטוטורי החל על תאגידי בנקאיים יעלה בשנת 2014 ואילך לשיעור של 37.71%.

אין לשינויים אלו השפעה מהותית על התוצאות הכספיות בדוחות הבנק.

חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

- א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. כל אחד מסיכונים אלה מנוהלים על ידי חברי הנהלה וממונים אחרים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל II. בגין סיכונים תפעוליים ויתר הסיכונים אליהם הוא חשוף, הבנק מבצע הקצאת הון משלימה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו להגדלת תוחלת הרווח תוך שמירה על רמות הסיכון ותיאבון הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין ובהוראות אחרות מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, הקמת פונקציה ניהול סיכונים ראשית בלתי תלויה קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים, וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.
- ד. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומים והגדרת היקף ועומק החשיפה, מערך בקרה וביקורת, מערך דיווח, מנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.
- ה. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות ניהול הסיכונים והבקרה הבלתי תלויות - רובן של יחידות אלו כפופות למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית ומבקרים חיצוניים.
- ו. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקציה ניהול סיכונים" מונה בבנק מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של חברת האם.
- ז. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
  - מר בנצי אדירי, ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם - מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.
  - גבי ליאת יוזפוביץ - מנהלת הסיכונים הראשית בבנק המשמשת גם כמנהלת הסיכונים התפעוליים החל מיום 1 בינואר 2013. בניהול ומזעור הסיכונים התפעוליים נעזרת מנהלת הסיכונים ביחידות המתמחות בחברת האם.
  - רו"ח דוד הורביץ, ראש אגף פיננסים ומשאבים, סמנכ"ל בכיר - מנהל הסיכונים הפיננסיים.
  - מר אמיר בירנבוים, ראש אגף אשראי, סמנכ"ל - מנהל סיכוני האשראי.
  - עו"ד דליה בלנק, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי בחברת האם - מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק.
- ח. הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק - סיכון אסטרטגי, סיכון מוניטין, סיכונים הקשורים למשק הישראלי, סיכון ציות והלבנת הון, סיכונים רגולציה וחקיקה - מנוהלים, מפוקחים ו/או מונחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, ועל-ידי כל אחד מחברי הנהלה בתחום הנתון לאחריותו ועלי ידי הגופים המקצועיים בחברת האם.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי היחידה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, וועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ודירקטוריון הבנק. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט

הממצאים ברמת הסיכון הספציפי. כמו כן, נסקרות בו ההתפתחויות בסביבה העסקית ובשווקים הפיננסיים וכן טיפול בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.

ממשל תאגידי ומעורבות הנהלה ודירקטוריון

בחודש דצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון המאמצת את עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים.

במהלך חודש מרץ 2013 אישר דירקטוריון הבנק מסמך תשתיות בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301, עקרונות באזל 2 והנחיות בנק ישראל האחרות. המסמך מבוסס על מסמך חברת האם בהתאמות הנדרשות לבנק. המסמך מגדיר מתכונת פעולה של ממשל תאגידי אפקטיבי התומך בפעולת הדירקטוריון וההנהלה, ומאפשר להם לקבוע את אסטרטגיית הבנק ויעדיו, לגבש תיאבון לסיכון, לנהל את עסקיו השוטפים של הבנק, ולהגן על האינטרסים של המפקידים, בעלי המניות ונוטלי סיכון אחרים. המסמך משמש מצע מחייב עבור הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים. המסמך מיושם באמצעות נוהל הדירקטוריון וההנהלה, מסמכי המדיניות הרלוונטיים והמעגלים המרכזיים המרכיבים את מארג הממשל התאגידי בבנק - ובראשם הדירקטוריון וההנהלה. הוראות ניהול בנקאי תקין 301 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2012. השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על-ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, ההנהלה וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כשהמרכזיים שבהם:

התייחסות הדירקטוריון לסוגיות ניהול הסיכונים

- א. דירקטוריון הבנק דן ומאשר אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית ומדיניות ניהול הסיכונים בתחומי הסיכון השונים, הכוללות, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת תוכנית העבודה השנתית, הדירקטוריון מתאים, במידת הצורך, את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.
- ב. דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים העשויים ליצור חשיפות חדשות, תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכונים הפעילות.
- ג. במסגרת עבודת הדירקטוריון פועלת ועדת דירקטוריון להלוואות וניהול סיכונים, המתכנסת בתדירות של אחת לחודש ועוסקת בתחום הלוואות ובתחום ניהול הסיכונים. לוועדה מוקנות, בין היתר, סמכויות הדירקטוריון בקשר עם היתר למתן הלוואות, קביעת מסגרות אשראי, קביעת בטוחות, מדרג סמכויות למתן אשראי וכו'. הוועדה מקבלת דיווח על חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן על עמידת הבנק במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון. כמו כן, הוועדה מבצעת בחינה של נאותות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק ודנה בכל החריגות ממדיניות האשראי שאושרה בדירקטוריון.
- ד. אחת לרבעון מתקיים דיון בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, הנוסטרו של הבנק, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- ה. אחת לחודש בממוצע, מתכנסת ועדת הביקורת של הדירקטוריון. ועדת הביקורת מפקחת על פעילות הביקורת הפנימית של הבנק לרבות המלצה לדירקטוריון לגבי: מינוי מבקר פנימי, אישור כתב המינוי והסמכויות של המבקר הפנימי, תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית. הוועדה מבצעת מעקב אחר יישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ודנה בדוחות ביקורת ובדיווחים אחרים של המבקר הפנימי ושל גורמים חיצוניים. הוועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטורים. כמו כן, הוועדה דנה בדוחות הכספיים ובליקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון.

- ו. יחידה תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות של חברת האם, היחידה האנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, יחידת באזל, יחידת בקרת אשראי, יחידת איסור הלבנת הון ויחידת קצין הציות הכפופות למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם נותנות שרותים במסגרת הסכם השרותים של הבנק עם חברת האם למנהל הסיכונים הראשי בבנק באופן שוטף ולפי דרישתו. חלק מיחידות אלה מדווחות לדירקטוריון או לוועדותיו.
- ז. נקבעו נהלי דיווח לדירקטוריון ו/או לוועדותיו במקרים בהם זוהתה חריגה מהמגבלות שנקבעו במדיניות.
- ח. ראה להלן עדכון הוראות בנק ישראל, נוהל בנקאי תקין, הוראה 301 בפרק עדכוני חקיקה.

התייחסות הביקורת הפנימית לנושא ניהול הסיכונים

מעריך הביקורת הפנימית של הבנק, במסגרת תוכנית העבודה השנתית, מעריך במסגרת הביקורות המבוצעות על ידו בסניפים וביחידות המטה, את תהליך ניהול הסיכונים בבנק, את יישום המדיניות ואת ביצוע החלטות הדירקטוריון בנושא ניהול הסיכונים השונים. בנוסף, במסגרת הביקורות המבוצעות מעריך את מידת ההתאמה ואת איכותם של תהליכי הבקרה הנהוגים בבנק. כמו כן, מבצעת הביקורת באופן שוטף את הסקירה הבלתי תלויה על תהליך ה-ICAAP השנתי המתקיים בבנק, במטרה לאתגר את התהליך ולבחון את מהימנות ושלמות הנתונים המוצגים בו והתאמתו לדרישות הפיקוח.

התייחסות ההנהלה לסוגיות ניהול הסיכונים

- א. הנהלת הבנק בראשות המנכ"ל מתכנסת בדרך כלל פעם בשבוע ודנה, בין היתר, במגוון נושאים בתחום ניהול ובקרת הסיכונים השונים. תחום ניהול סיכונים פיננסיים מובא לדיון אחת לשבועיים.
- ב. אחת לחודש מתקיים דיון בראשות המנכ"ל בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים.
- ג. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בישיבתה כוועדה לניהול סיכונים, במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- ד. אחת לרבעון מתכנס פורום לניהול סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית בראשות מנהל הסיכונים הראשי בבנק. על חברי הפורום נמנים, ראש אגף פיננסים ומשאבים, סמנכ"ל מערך הסניפים, מנהל היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם ואחרים. הפורום עוקב ומפקח על הפעולות הננקטות למזעור החשיפה, גיבוש ועדכון המדיניות לניהול סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית וידווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון, בהתאם לנוהל.
- ה. הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל חברת האם ובהשתתפות מנכ"ל הבנק ומנהל הסיכונים התפעוליים של הבנק, מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על ממצאי סקרי הסיכונים השונים, וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- ו. אחת לשבוע מתקיים דיון בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים אחראי היחידה לניהול פיננסי, אחראי תחום הנוסטרו, מנהל הסיכונים הראשי ומנהל יחידת נוסטרו למסחר של חברת האם.
- ז. אחת לחודש, מתכנס פורום לניהול סיכונים אשראי בראשות סמנכ"ל אשראי. על חברי הפורום נמנים מנהל מח' אשראי ומנהל הסיכונים הראשי. הפורום מקיים מעקב על מצב חשיפות האשראי של הבנק.
- ח. הנהלת הבנק לרבות מנהל הסיכונים הראשי בסיוע החטיבה לניהול סיכונים של חברת האם והיחידה לניהול פיננסי בחברת האם ממשיכים לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים להם לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת, על חשיפות הבנק לסיכונים השונים.
- ט. היחידות בתחום סיכונים שוק ונזילות ובקרת אשראי בחברת האם הכפופות למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, מבצעות בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על סיכונים האשראי והסיכונים הפיננסיים.

י. יחידת יישום הוראות באזל בחברת האם, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם אחראית, בין היתר, על יישום והטמעה של הוראות נדבך 2 של באזל II כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה והבנק.

יא. היחידה האנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על יישום הוראות בנק ישראל בנושא תיקוף המודלים של הקבוצה והבנק ועל חקירת מודלים.

יב. בנושא הפיקוח על האשראי, ראה בפרק "ניהול סיכוני אשראי".

יג. נקבעו נהלי דיווח להנהלה במקרים בהם זוהתה חריגה מהמגבלות שנקבעו במדיניות.

החשיפה והניהול של סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים)

כללי

א. סיכון השוק הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

ב. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון בחדת הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים הפיננסיים השונים.

ג. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך הסיכונים לכלל הסיכונים של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנו גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל II בחר הבנק ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. בגין סיכוני ריבית, מבצע הבנק הקצאת הון נוספת במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההוגית המבוצעת במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II - תהליך ה- ICAAP. בנוסף, במסגרת נדבך 2 מוקצה הון על כלל סיכוני השוק לפי מודל ה-VAR המקסימלי במהלך השנה.

סיכון כללי		באזל II
30 בספטמבר		
2012	2013	
בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח		דרישות ההון בגין
-	-	סיכוני מט"ח
-	-	דרישות הון בגין סיכוני שוק
0.1	0.2	סיכון שוק

א. החשיפה לסיכוני בסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות. חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת במגזר הצמוד למדד המחירים ובמגזר הצמוד למטבע חוץ. על פי כללי החשבונאות, ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשוקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות להלן, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר ומגזר.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (יתר או חסר) של נכסים על התחייבויות:
- השקעת הבנק במגזר השקלי הלא צמוד לא תעלה על 150% מההון הפנוי, ולא תפחת מ- 0% מההון הפנוי של הבנק.
- ההשקעה במגזר השקלי צמוד המדד לא תעלה על 100% מההון הפנוי, ולא תפחת מפוזיצית חסר של 50% מההון הפנוי של הבנק.
- ההשקעה במגזר המט"ח תעמוד על פוזיצית יתר או חסר שלא תחרוג מ- 15% מההון הפנוי של הבנק. ההון הפנוי מוגדר כהון בניכוי נכסים לא כספיים נטו, הכוללים בעיקר השקעות במבנים ובציוד.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון של ההון בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני שוק (סיכוני בסיס וכן סיכוני ריבית). מגבלה זו נקבעה לעד 10% מההון.
- תוצאות התרחישים ומשמעותם מוצגים במסמך הסיכונים, הנדון אחת לרבעון בישיבות הנהלת הבנק, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים ובדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן תיאור השקעות ההון הפנוי בפועל במגזרי ההצמדה השונים בהשוואה למגבלות הדירקטוריון:

תקרת החשיפה המאושרת	החשיפה בפועל (1)				
	% מההון הפנוי		(במיליוני ש"ח)		
	31.12.12	30.9.13	31.12.12	30.9.13	
0/+150	88	85	274.0	286.0	מט"י לא צמוד
-50/+100	12	15	38.8	50.9	מט"י צמוד מדד
-15/+15	-	-	0.1	(0.3)	מט"י צמוד מט"ח

(1) השיעורים השלייים מבטאים עודף התחייבויות על נכסים.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 עמד הבנק בכל מגבלות החשיפה בבסיס שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ב. החשיפה בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות.

הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק יישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הריבית, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 333, בנושא ניהול סיכונים הריבית.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים ריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, תוך התאמת משך החיים הממוצע של המקורות והשימושים, ותוך צמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית. החשיפה לסיכונים ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר הצמוד מדד ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הריבית באמצעות תחימת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון כנגזרת משינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד למדד, במגזר השקלי ובמגזר צמוד המט"ח.

- בנוסף, נקבעו מגבלות חשיפה לסיכון הריבית במונחי ההפסד המקסימאלי על פי אומדן הערך בסיכון (ה- VAR).

- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכונים ריבית. מגבלה זו נקבעה לעד 10% מההון.

תוצאות התרחישים ומשמעותם מוצגות במסמך הסיכונים הנדון אחת לרבעון בישיבות הנהלת הבנק, בועדת הלואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

- חשיפת ריבית נובעת מהעדר מתאם בין משך חיים של הנכסים למשך החיים של ההתחייבויות.

- על פי המגבלות שקבע דירקטוריון הבנק, במגזר הצמוד למדד החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון כתוצאה משינוי מקביל של 1% בעקום הריבית הינה בשיעור של 5% מההון העצמי, במגזר השקלי הלא צמוד בשיעור של 4%, ובמגזר המט"ח בשיעור של 1%.

להלן תיאור השפעת שינוי מקביל בשיעור של 1% בעקום הריבית על שחיקת השווי ההוגן של ההון של הבנק כאחוז מההון העצמי:

31 בדצמבר 2012		30 בספטמבר 2013		
% המגבלה	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל	
(4.00)	(2.48)	(4.00)	(1.43)	מגזר לא צמוד
(5.00)	(0.59)	(5.00)	(0.16)	מגזר צמוד מדד
(1.00)	-	(1.00)	-	מגזר צמוד מט"ח

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 עמד הבנק בכל מגבלות החשיפה בריבית שנקבעו על-ידי הדירקטוריון.

להלן פרטים על השפעת שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2013					
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד למט"ח אחר	סה"כ	
3,026.4	395.1	46.6	0.5	3,468.6	נכסים פיננסיים (1)
0.2	-	-	-	0.2	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,720.7	359.1	46.4	0.8	3,127.0	התחייבויות פיננסיות (1)
-	-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
305.9	36.0	0.2	(0.3)	341.8	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2012					
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד למט"ח אחר	סה"כ	
3,317.7	376.6	38.6	0.6	3,733.5	נכסים פיננסיים (1)
0.5	-	-	-	0.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
3,018.9	350.8	38.5	0.9	3,409.1	התחייבויות פיננסיות (1)
-	-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
299.3	25.8	0.1	(0.3)	324.9	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

(1) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים.

2. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק:

30 בספטמבר 2013							
שינוי בשווי הוגן במיליוני ש"ח באחוזים		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים במיליוני ש"ח					
סה"כ	סה"כ	סה"כ	צמוד למט"ח אחר	צמוד לדולר	צמוד למדד	לא צמוד	
(1.05)	(3.6)	338.2	(0.3)	0.2	35.6	302.7	השינוי בשיעורי הריבית
(0.12)	(0.4)	341.4	(0.3)	0.2	36.0	305.5	גידול של אחוז אחד
1.29	4.4	346.2	(0.3)	0.2	36.5	309.8	גידול של 0.1 אחוז קיטון של אחוז אחד

31 בדצמבר 2012							
שינוי בשווי הוגן במיליוני ש"ח באחוזים		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים במיליוני ש"ח					
סה"כ	סה"כ	סה"כ	צמוד למט"ח אחר	צמוד לדולר	צמוד למדד	לא צמוד	
0.62	2.0	326.9	(0.3)	0.1	27.7	299.4	השינוי בשיעורי הריבית
0.06	0.2	325.1	(0.3)	0.1	26.0	299.3	גידול של אחוז אחד
(0.71)	(2.3)	322.6	(0.3)	0.1	23.6	299.2	גידול של 0.1 אחוז קיטון של אחוז אחד

ג. אמידת החשיפה לסיכוני השוק, כלי הניהול והבקרה

הבנק מנהל ומבקר את החשיפה לסיכוני השוק באמצעים ובכלים שונים, כמפורט להלן:

ערך ה-VAR

ה-VAR (הערך הנתון לסיכון), מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמליים.

נתוני ה-VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית.

ה-VAR השוטף המחושב בבנק מתבסס על שיטת ה-Variance Co-Variance. בנוסף, מריץ הבנק מודל לחישוב ה-VAR על פי סימולציה היסטורית בתדירות יומית ועל פי סימולציה מונטה קרלו אחת לתקופה ו/או בהתאם לנדרש.

מערכת ה-VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודתה של היחידה לניהול פיננסי ויחידת תחום סיכוני שוק ונזילות שבחברת האם.

Back Testing - איכות החיזוי של מודל ה-VAR נבחנת על ידי יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות באמצעות מדידה בדיעבד.

ערך ה-VAR הכולל של הבנק מתייחס לכלל מגזרי ההצמדה של הבנק וכולל השפעות מקוזזות ביניהם. מגבלת החשיפה בגובה ערך ה-VAR כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון הינה: ערך ה-VAR הכולל של הבנק לא יעלה על 2% מההון העצמי.

בפועל, אומדן ה-VAR הכולל ליום 30 בספטמבר 2013 הינו 1.8 מיליון ש"ח (0.5% מההון) לעומת 1.7 מיליון ש"ח (0.5% מההון) ביום 31 בדצמבר 2012.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 עמד הבנק בכל המגבלות בגין החשיפה בגובה ערך ה-VAR שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

תרחישי קיצון

תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן: דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכוני השוק. מגבלה זו נקבעה עד 10% מהונו של הבנק.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 עמד הבנק בכל המגבלות בגין תרחישי הקיצון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ד. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני השוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול סיכוני השוק. התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות יחידות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם ואחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק.

במסגרת פעילותה מבקרת ובוחרת היחידה את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחרת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אם היו.

- יחידה אנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם אחראית על תיקוף מודלים בנושאי סיכונים שוק ונזילות.
- היחידה לניהול פיננסי בבנק מקבלת דוחות ניהוליים המצביעים על חשיפתו של הבנק לסיכונים בסיס ולסיכונים ריבית במגזרי ההצמדה השונים. הדוחות מופקים בתדירות יומית ותקופתית לפי העניין. הבנק נשען על מערכת ALGO, שפותחה בחברת האם, לניהול ולבקרת חשיפות אלו לסיכונים שוק.
- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלבת בתוכניות העבודה הרב שנתית שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק.
- פורום CRO קבוצתי בתחום סיכונים שוק ונזילות בראשותו של מנהל תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות בחברת האם, מתכנס אחת לרבעון, במסגרתו נדונות שיטות ומתודולוגיות לקידום אפקטיביות הבקרה על סיכונים השוק והנזילות בקבוצה.
- פורום תרחישי קיצון בראשותו של מנהל יחידת ניהול סיכונים ופיקוח על חברות בנות, מתכנס לפחות אחת לחצי שנה ובוחר אפקטיביות תרחישים קיימים ותרחישים נדרשים.
- אחת לשבועיים מתקיים דיון בראשות ראש החטיבה הפיננסית של חברת האם בהתפתחויות בתיקי הנוסטרו, ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתף אחראי הנוסטרו של הבנק.

ה. דיווח על החשיפות לסיכונים שוק

הנהלת ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים שוק, ובחתיכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. קיים נוהל המגדיר באלו מקרים יקבל הדירקטוריון או אחת מוועדותיו "דיווח מייד" על החריגות.

בנוסף, החשיפות לסיכונים השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהול מרוכזות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני, כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

כמו כן, מדווחות החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות של חברת האם הנדון אחת לרבעון בהנהלה, ואחת לחצי שנה בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון.

ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שבו הבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים - לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לניצול מסגרות אשראי, העדר סחירות בשוק ההון ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- בהתאם אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לניהול סיכוני הנזילות, וקבע מגבלות לפער ויחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות.
- הבנק מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על הנזילות, המבוססים, בין היתר, על מודל פנימי שפותח כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342.
- בספטמבר 2008 הוציאה וועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחייה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהן: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד. בעקבות הנ"ל נערך סקר פערים לבחינת עמידה של חברת האם בהוראה. הסקר הושלם בחברת האם והבנק התאים את מסקנות הסקר הנ"ל ויפעל לסגירת הפערים שעלו במהלך תיקוף המודל במסגרת הוראה זו.
- בדצמבר 2010 פרסמה וועדת באזל מסמך נוסף כחלק ממקבץ מסמכים לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (באזל III), שעוסק בשני מדדים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות - יחס הנזילות המזערי (LCR), ויחס המימון היציב (NSFR), וכלים פיקוחיים נוספים לניטור הסיכון.
- בחודש ינואר 2013 הוציאה בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 342 העוסקת בניהול סיכון הנזילות. בכוונת בנק ישראל לאמץ את הוראות באזל III במועד שייקבע לאחר לימוד ההוראה והשלכותיה על המערכת הבנקאית. הבנק וחברת האם פעלו לסגירת פערים אל מול הוראת ניהול בנקאי תקין 342 המעודכנת, כאשר במסגרת תהליך זה נבנה מודל נזילות חדש והוגדרו סט מגבלות ויעדים. הבנק מנהל ומבקר את סיכוני הנזילות באמצעות המודל הפנימי התואם את הוראת ניהול בנקאי תקין 342 הקודמת ובאמצעות מודל התואם את עדכון ההוראה.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

- התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף בשקלים ויישום תרחישי קיצון: לצורך ניהול הנזילות הכולל ולצורך עמידה בהוראה 342 המעודכנת להוראות ניהול בנקאי תקין, שמטרתו בחינה ומעקב אחר האמצעים הנזילים של הבנק בתרחישים שונים, מתבסס הבנק על מודל פנימי לניהול הנזילות שפותח בחברת האם והותאם לבנק. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על מצב הנזילות ברמה היומית השוטפת ולתקופות ארוכות יותר.
- המודל הפנימי אומד את היחס בין כרית הנזילות, היינו נכסים נזילים לא משועבדים ברי מימוש במהירות ובקלות ללא אובדן ממשי גם בעיתות לחץ, ובין תזרים נטו של תשלומים חזויים בניכוי תקבולים חזויים. המודל נסמך על מבדקים שונים שנעשו בבנק ושנשענים על בחינה היסטורית של התנהגות היתרות המאזניות והחוף מאזניות בבנק.
- המודל משמש כלי ניהולי דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בוועדה השבועית לניהול פיננסי ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות, בחברת האם.
- תיקוף המודל במסגרת ההוראה הקודמת הסתיים. הבנק כאמור פעל לסגירת הפערים, שעלו במהלך תיקוף המודל במסגרת ההוראה הקודמת וכן במסגרת ההוראה המעודכנת.

- בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב - RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות במסגרת זו.
  - תרחישי קיצון - לצורך בחינת הנזילות במצבי קיצון ולחץ, ובהתאם להוראה 342 המעודכנת, נבנו שלושה תרחישי קיצון (ספציפי, מערכתי, משולב). התרחישים מבוססים על פרמטרים מחמירים, מאזניים וחץ מאזניים, על פי הערכת מומחה.
- על פי מודל הנזילות הפנימי שפותח בחברת האם והותאם לנתוני הבנק, יחס הכיסוי בין הנכסים הנזילים לבין ההתחייבויות במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, היה גבוה מהמינימום הנדרש על פי נוהלי בנק ישראל.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

- התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים, באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים.
- ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות, יחידות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, ובהם:
- ועדה שבועית לניהול פיננסי, בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים, העוסקת בנושאי סיכוני נזילות.
  - יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק.
  - יחידה אנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על תיקוף מודלים בנושאי סיכוני שוק ונזילות.
  - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה השנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול סיכון הנזילות.

ד. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, נעשה אחת לשבוע במסגרת הוועדה לניהול פיננסי.
- דיווח על החשיפות מרוכז ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.
- דיווח רבעוני בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון על החשיפה לסיכון נזילות ועל תוצאות תרחישי קיצון בנזילות, במסגרת מסמך הסיכונים.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות.

ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך - סיכוני שוק וחבות

תיק ההשקעות של הבנק בניירות ערך נכון ליום 30 בספטמבר 2013 הושקע רובו ככולו באגרות חוב ממשלתיות צמודות למדד ושקליות בריבית קבועה ומשתנה. בנוסף, כ-1% מהתיק מושקע באגרות חוב קונצרניות.

שווי התיק ליום 30 בספטמבר 2013 עמד על סך של 279.5 מיליון ש"ח. כ-92% מהתיק מסווג כתיק זמין למכירה ו-8% מהתיק הינו למסחר. במהלך הרבעון הראשון של השנה נפרע כל התיק לפדיון בפירעון מוקדם על פי בקשת הלקוח.

תיק ניירות ערך למסחר בבנק מוגבל בסכום ומיועד להשקעה באגרות חוב ממשלתיות לטווחים שונים בריבית קבועה ומשתנה.

תיק ניירות ערך הקונצרני, הזמין למכירה, מנוהל בהתאם למגבלות השקעה וקווים מנחים שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק המותאמים למגבלות השקעה קבוצתיות שנקבעו על ידי חברת האם. הבנק משקיע באגרות חוב סחירות שהונפקו על ידי חברות בקבוצות דירוג A ומעלה, וזאת לאחר ניתוח איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב. הבנק אינו משקיע באגרות חוב בחו"ל.

לאחר מועד ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק, כחלק מניהול הסיכונים בתיק ניירות הערך, מעקב שוטף אחר השקעותיו באג"ח הקונצרני. בנוסף, אחת לרבעון מתבצע ניתוח הן ברמת הנייר, הן ברמת החברה הבודדת והן ברמת כלל התיק, תוך הסתמכות על פרסומים הנוגעים לחברה המנפיקה, תוצאות כספיות ופרמטרים אחרים, מהם ניתן ללמוד על מצב החברה או ההשקעה.

בבנק יש מערכי בקרה ותמיכה בלתי תלויים, חלקם באמצעות חברת האם, המגבים את פעילות ההשקעה: החשבות, מערך הביניים והיחידה לתחום סיכוני שוק ונזילות. יחידות אלו מבקרות את פעילות ההשקעה, את העמידה בנוהלי ובמגבלות ההשקעה ואת ההתפתחויות בשווי ההון של ניירות הערך.

כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי החלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:

- דיווח מיידי לגורמי הבקרה והניהול השונים בהנהלת הבנק ובדירקטוריון בהתאם לאופי וגודל החריגה, עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים ועל אירועים חריגים בתיק.
- ישיבות השקעה שבועיות בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים בבנק.
- דיווח אחת לחודש בראשות מנכ"ל הבנק.
- דיווח רבעוני במסגרת מסמך הסיכונים הכולל להנהלה, לוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון הבנק.

לפירוט תיק ניירות הערך ראה פרק נתונים עיקריים של הנכסים וההתחייבויות.

ניהול סיכוני אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי.

כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכוני האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי

סך סיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, שוק ותפעולי, הנובעים מהחשיפות הבאות:				
31 בדצמבר 2012		30 בספטמבר 2013		סוג החשיפה
נכסי סיכון	דרישות הון (9%)	נכסי סיכון	דרישות הון (9%)	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
-	-	-	-	ריבונות
0.3	3.3	0.3	2.9	ישויות סקטור ציבורי
21.1	234.2	15.8	175.9	תאגידים בנקאיים
131.8	1,465.6	119.6	1,328.5	תאגידים
56.9	632.5	63.8	708.4	קמעונאים
3.4	38.0	3.3	37.0	עסקים קטנים
4.5	49.5	5.0	55.0	נכסים אחרים
218.0	2,423.2	207.7	2,307.7	סה"כ בגין סיכוני אשראי
-	0.1	-	0.2	סיכוני שוק
40.6	451.5	41.7	462.9	סיכון תפעולי
258.6	2,874.8	249.4	2,770.8	סה"כ נכסי סיכון ודרישת ההון
	9.0%		9.0%	יחס ההון הנדרש לפי המפקח על הבנקים
	11.5%		12.9%	יחס ההון רובד 1 לרכיבי הסיכון
	16.3%		18.1%	יחס ההון לרכיבי הסיכון

ראה פירוט בסעיף י' להלן על התפלגות הקצאת ההון בחתכי הסיכון השונים.

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק נסקרת על ידי מנהל הסיכונים הראשי ועל ידי החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם ונדונה ומאושרת לפחות אחת לשנה בהנהלה, בועדת ההלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון הבנק. מדיניות ניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד, והן ברמת ענפי המשק השונים. מדיניות זו מושתתת על בחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים, לרבות שוקי יעד, וכן הנחיות המתחשבות בהלימות ההון הנדרשת ביחס לאשראי הניתן.

- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפישת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה הועמקה מדיניות האשראי שלו. במסגרת מסמך המדיניות הוגדרו אינדיקטורים כמותיים ברורים לבחינת הצורך בעדכון מסמך המדיניות בעקבות שינויים מאקרו כלכליים ורגולטורים או שינויים בנתוני הבנק.
- כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנו, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיוצ"ב.
- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל ולסיכון האשראי הגלום בו.
- סיכון האשראי כולל: אשראי לציבור, לבנקים ולממשלת ישראל, איגרות חוב וסיכון אשראי חוץ מאזני הכולל מסגרות והתחייבויות להעמדת אשראי שלא נוצלו וערבויות. סיכון האשראי הכולל ברוטו, הסתכם ביום 30 בספטמבר 2013 ב- 4,344.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 4,691.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של 7.4%.

תיאבון הסיכון

- מדיניות הבנק כוללת דיון רחב ומפורט ביעדי פיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים.
- תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני בהשוואה למגבלות הרגולטוריות.
- במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

- לבנק מודלים פנימיים שפותחו בחברת האם והותאמו לבנק לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים ונתונים רלוונטיים אחרים). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילות, קבע הבנק רף תשואה מינימאלית לכל דרגת סיכון.
- מערכות ממוכנות מספקות למנהלי סיכונים האשראי, הן בדרגי השטח והן בדרגי המטה - מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי ורמת ביטחונות. המערכת מאפשרת להעניק ללקוחות את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות.
- בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של גליונות אשראי אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי. במסגרת זו:
  - א. הורחב הדיווח במסגרת מסמך סיכונים האשראי המוצג אחת לרבעון בדירקטוריון, והתווסף לו דוח על התפתחות האשראי בבנק, הכולל סקירה איכותית וכמותית.
  - ב. נוספו דוחות בקרה חדשים, בדגש על אשראי שבסמכות מנהלי סניפים ועד ל-1 מיליון ש"ח.
- בנוסף בוחן הבנק תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווח/קבוצות לוויים או חשיפה לענפי משק.
- בניהול האשראי הקמעונאי, נסמך הבנק על מערכת דירוג אובייקטיבית, שפותחה בחברת האם והותאמה לבנק.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן ההסתמכות עליהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג. עיקרי המדיניות נדונים אחת לשנה בהנהלת הבנק ובוועדת החלואות ומאשרים אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בהלים. סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פקדונות, ניירות ערך, המחאות מעותדות, שעבודים שוטפים, שעבודי נדל"ן, שעבודי רכב וציד, ערבויות בנקאיות וערבויות צד ג'.
- הבנק קבע נהלים ומערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.

פיקוח ובקרה

- כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.
- חביות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו - באמצעות מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצעת בסניפים באמצעות דוח יומי בו מפורטות כל חביות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.
- במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במחלקת הפיקוח בחברת האם וגם במחלקת אשראי בהנהלת הבנק.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה

סוג החשיפה	חשיפה	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות בגישה הפשוטה	חשיפה לאחר ביטחונות
30 בספטמבר 2013					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
ריבונות	777.0	-	-	-	777.0
ישויות סקטור ציבורי	8.8	-	-	-	8.8
תאגידים בנקאיים	380.2	-	110.1	-	490.3
תאגידים	1,681.5	109.7	-	94.2	1,477.6
קמעונאים	1,459.5	0.5	-	166.3	1,292.7
עסקים קטנים	79.0	-	-	4.5	74.5
נכסים אחרים	135.4	-	-	-	135.4
סך הכל	4,521.4	110.2	110.1	265.0	4,256.3

סוג החשיפה	חשיפה	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות בגישה הפשוטה	חשיפה לאחר ביטחונות
31 בדצמבר 2012					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
ריבונות	865.6	-	42.4	-	908.0
ישויות סקטור ציבורי	52.0	42.4	-	-	9.6
תאגידים בנקאיים	592.9	-	118.5	-	711.4
תאגידים	1,796.8	118.2	-	97.4	1,581.2
קמעונאים	1,345.5	0.3	-	166.3	1,178.9
עסקים קטנים	79.5	-	-	5.0	74.5
נכסים אחרים	118.2	-	-	-	118.2
סך הכל	4,850.5	160.9	160.9	268.7	4,581.8

ו. מדיניות חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- אגף האשראי בבנק מטפל בחובות בעייתיים. בנוסף, פועלת מחלקת הגביה של החברה האם, המטפלת בחבויות של הבנק שהועברו לטיפול משפטי.
- כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מ-1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

- הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי.
- תפיסת הניהול והבקרה של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.
- ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, במסגרת בחינת כלל הסיכונים, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית על בסיסה הוא קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני אשראי, הכוללת בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכוני אשראי.

- ועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון מתכנסת אחת לחודש.
- ועדת חובות בעייתיים של הדירקטוריון מתכנסת לפחות אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- מערך הביקורת הפנימית מעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.
- המערך אחראי על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכונים האשראי.

ההנהלה וועדותיה

- הנהלת הבנק בראשות המנכ"ל מתכנסת לפחות פעם בשבוע ודנה במגוון נושאים בתחום ניהול ובקרת סיכונים אשראי.
- וועדת אשראי המתכנסת לפחות פעם בשבוע בראשות המנכ"ל ובהשתתפות נציגי היחידה לניהול סיכונים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים אשראי.
- וועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל מתכנסת לפחות אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.
- אחת לחודש, מתכנס פורום לניהול סיכונים אשראי בראשות סמנכ"ל אשראי. על חברי הפורום נמנים מנהל מח' אשראי ומנהל הסיכונים הראשי. הפורום מקיים מעקב על מצב חשיפות האשראי של הבנק.

יחידות ומערכי בקרה

ניהול סיכונים האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, בין היתר, על ידי היחידות שלהלן:

ניהול האשראי בבנק (ה-Credit Administration)

הגורם המופקד בבנק על נושא זה כפוף ארגונית למנהל הסיכונים הראשי החל מ-1 ביולי 2012, ומקצועית ליחידת בקרת תהליכים והערכת סיכונים אשראי שבחברת האם. הוא מספק חוות דעת כוללת עצמאית בדבר ניהול סיכונים אשראי בחשבונות הנמצאים בסמכותו, בחתך פרמטרים שהוגדרו ופורטו בנהל פנימי. החל מרבעון רביעי 2011 חוות דעתו בנושא שלמות תיק הלקוח (כולל עמידה בהתניות) הינה חלק אינטגרלי מהתהליך של מתן האשראי.

היחידה לפיקוח אשראי בחטיבת העסקים של חברת האם

תפקידה של היחידה הוא איתור לקוחות בעייתיים ובחינת מצבם הפיננסי. היחידה היא בלתי תלויה ואינה מעורבת בפעילות העסקית.

המעקב והפיקוח מתבצעים באופן שוטף ביחס לכלל לקוחות הבנק על בסיס מגוון של דיווחים ממוחשבים המופקים בתדירות ובחתיכים שונים. איתור החובות הבעייתיים נעשה בעקבות גילויים של חוסר ביטחונות או ליקויים בביטחונות, חריגות ממסגרות האשראי שאושרו, פעילות בלתי מוסברת, וכד'.

בנוסף, גם מחלקת האשראי בבנק מפקחת אחר חוסר בטחונות, חריגה ממסגרות, פעולות חריגות בחשבונות ובחינת טיב ואיכות הביטחונות.

היחידה לבקרת אשראי של החברה האם

היחידה לבקרת אשראי הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם אחראית על בקרת סיכונים האשראי של לווים ספציפיים, על פי מדגם מבוסס סיכון מתיק האשראי של הבנק.

על פי נוהל בנקאי תקין 319 ("בקרת אשראי"), היחידה פועלת באופן בלתי תלוי ומציגה את ממצאיה למנכ"ל הבנק, ראש אגף אשראי, מנהל הסיכונים הראשי והמבקר הפנימי הראשי.

מערך הביקורת הפנימית

מערך הביקורת הפנימית מעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.

הביקורת אחראית על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכונים האשראי.

ח. מימון ממונף - Leveraged Finance

מימון ממונף הינו אשראי הניתן לרכישת אמצעי שליטה בהן שיעור המימון גבוה מהמקובל בבנק בתחום זה. נכון ליום 30 בספטמבר 2013 אין בבנק מימון ממונף.

ט. ניהול סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק יכול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נזילות). סיכון סביבתי הכולל בסיכון האשראי הוא למשל, ירידה בערך הבטחונות או הרעה במצב הפיננסי של הלווה בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן קיימת אפשרות לסיכון מוניטין, כתוצאה מייחוס קשר בין הבנק לבין הגורם למפגע סביבתי.

במחצית השנייה של שנת 2009 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. מובהר כי מצופה מתאגידים בנקאיים לקיים מערך ניהול סיכונים ביחס לסיכונים אלה שיכלול נהלים וכלים לזיהויים בעת מתן האשראי ולאורך חיי האשראי.

במסגרת היערכותו של הבנק ליישום הנחיית המפקח בנושא, הבנק נשען על הבנק הבינלאומי - חברת האם, אשר מסתייע ביועצים חיצוניים ובכוונתו בעתיד להטמיע מתודולוגיה קבוצתית כוללת לניהול סיכונים סביבתיים שתכלול אפיון ענפי וקביעת מדיניות למתן אשראי ללקוחות.

י. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, מדווחת החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים ובדירקטוריון. בנוסף, אחת לרבעון, מוצג להנהלה ולדירקטוריון דיווח רבעוני על התפתחות האשראי בבנק הכוללת: סקירה על האשראי הבעייתי, הלוויים הגדולים בבנק, התפלגות דירוג הלקוחות בבנק וכו'.

הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכוני אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.

ביום 23 בדצמבר 2012 פרסם המפקח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת את תפיסת ועדת באזל ורשויות פיקוח מובילות בעולם, לגבי ניהול סיכוני אשראי.

ההוראה דנה, בין היתר, בנושאים הבאים:

- מתן חוות דעת כתובה שתערך על ידי פונקציית ניהול הסיכונים לכל בקשת אשראי מעל לסכום של 25 מיליון ש"ח (בשנה הראשונה ליישום ההוראה - 50 מיליון ש"ח).
- אחריות לסיווג אשראי ולקביעת הפרשות להפסדי אשראי תוטל על גורם בתאגיד הבנקאי שאינו אחראי לפעילות עסקית.
- אחריות לקביעת דרוגי האשראי או לאישורם תוטל על פונקציית ניהול הסיכונים.
- בנוסף, דנה ההוראה בצורך בקיום מערכות מידע ניהוליות שונות, בצורך בפיתוח מערכות דרוג אשראי איכותיות ובחובה לתיקוף מודלים בכלל ומערכות הדרוג בפרט, על ידי פונקציית ניהול הסיכונים. חברת האם והבנק נערכים ליישום ההוראה.

ב-30 באפריל 2013 פרסם המפקח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת שבעה קריטריונים ומפרטת את הדרך הראויה ליישומם:

- הדירקטוריון וההנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי אחראים לקיום תהליכים נאותים ובקורות פנימיות אפקטיביות, על מנת לקבוע באופן עקבי הפרשות להפסדי אשראי, בהתאם למדיניות ולנהלים של התאגיד הבנקאי ולהוראות המפקח.
- תאגיד בנקאי יקיים מערכת לסיווג מהימן של חובות, על בסיס הערכת סיכון אשראי.
- תאגיד בנקאי יקבע תהליך כולל לתיקוף של כל מודל פנימי להערכת סיכוני אשראי.
- תאגיד בנקאי יאמץ ויתעד שיטת עבודה לטיפול בהפסדי אשראי שתקבע את אופן הערכת סיכוני האשראי, זיהויים של חובות בעייתיים וקביעה במועד של הפרשות להפסדי אשראי.
- סך ההפרשות להפסדי אשראי, הפרטניות והמוערכות על בסיס קבוצתי, יהיה מספיק לכיסוי הפסדי האשראי המוערכים בתיק האשראי, כנדרש בהוראות הדיווח לציבור.
- השימוש בשיקול דעת של עובדים מנוסים בתחום האשראי ובהערכות סבירות, חיוני בתהליך ההכרה והמדידה של הפסדי אשראי.

- תהליך הערכת סיכוני האשראי יספק את הכלים החיוניים, הנהלים והנתונים הדרושים לשם הערכת סיכוני אשראי, לדיווח הכספי ולמידת הלימות ההון.
חברת האם והבנק נערכים ליישום ההוראה.

יא. התפלגות הקצאת ההון על סיכוני אשראי בחתכי הסיכון השונים

סך כל חשיפות סיכון אשראי לפני הפרשות להפסדי אשראי, וחשיפה לפני הפרשות להפסדי אשראי ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:

סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוצעות במשך התקופה לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי				
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח				
31 בדצמבר 2012		30 בספטמבר 2013		סוג החשיפה
חשיפות אשראי ברוטו ממוצעות [1]	חשיפה	חשיפות אשראי ברוטו ממוצעות [2]	חשיפה	
3,209.5	3,260.5	3,205.3	3,150.0	אשראי
352.4	444.7	350.2	255.8	אגרות חוב
1.4	0.9	0.6	0.3	נגזרים
1,136.8	1,088.0	1,061.0	1,034.0	חשיפות חוץ מאזניות
110.2	118.2	126.8	135.4	נכסים אחרים
4,810.3	4,912.3	4,743.9	4,575.5	סך הכל חשיפות אשראי ברוטו

[1] הממוצע חושב על בסיס יתרות לסופי תקופה של 5 רבעונים אחרונים.

[2] הממוצע חושב על בסיס יתרות לסופי תקופה של 3 רבעונים אחרונים.

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף ולפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:

סה"כ חשיפות אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ			אשראי	סוג החשיפה
		מאזניות	נגזרים	אגרות חוב		
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						
30 בספטמבר 2013						
777.0	-	-	-	252.9	524.1	ריבונות
8.8	-	3.8	-	-	5.0	סקטור ציבורי
380.2	-	-	0.3	2.6	377.3	תאגידים בנקאיים
1,703.3	-	487.3	-	0.3	1,215.7	חובות של תאגידים
1,490.6	-	507.5	-	-	983.1	קמעונאים
80.2	-	35.4	-	-	44.8	אשראי לעסקים קטנים
135.4	135.4	-	-	-	-	אחרים
4,575.5	135.4	1,034.0	0.3	255.8	3,150.0	סך הכל

סה"כ חשיפות אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ			אשראי	סוג החשיפה
		מאזניות	נגזרים	אגרות חוב		
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						
31 בדצמבר 2012						
865.6	-	-	-	346.5	519.1	ריבונות
52.0	-	4.0	-	42.4	5.6	סקטור ציבורי
592.9	-	-	0.9	20.1	571.9	תאגידים בנקאיים
1,820.4	-	568.8	-	35.7	1,215.9	חובות של תאגידים
1,380.4	-	481.4	-	-	899.0	קמעונאים
82.8	-	33.8	-	-	49.0	אשראי לעסקים קטנים
118.2	118.2	-	-	-	-	אחרים
4,912.3	118.2	1,088.0	0.9	444.7	3,260.5	סך הכל

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי לפני הפרשות להפסדי אשראי:

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
30 בספטמבר 2013					
נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות	נגזרים	אגרות חוב	אשראי לציבור (1)	סוג החשיפה
134.5	733.1	0.2	134.2	2,109.5	עם דרישה ועד שנה
0.9	89.3	0.1	51.0	588.7	מעל שנה ועד חמש שנים
-	16.1	-	70.6	251.2	מעל חמש שנים
135.4	838.5	0.3	255.8	2,949.4	סך הכל תזרימי המזומנים
-	195.5	-	-	200.6	ללא תקופת פרעון
135.4	1,034.0	0.3	255.8	3,150.0	סך הכל

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
31 בדצמבר 2012					
נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות	נגזרים	אגרות חוב	אשראי לציבור (1)	סוג החשיפה
117.1	765.5	0.8	316.1	2,322.6	עם דרישה ועד שנה
1.1	78.9	0.1	80.0	533.4	מעל שנה ועד חמש שנים
-	16.2	-	48.6	252.2	מעל חמש שנים
118.2	860.6	0.9	444.7	3,108.2	סך הכל תזרימי המזומנים
-	227.4	-	-	152.3	ללא תקופת פרעון
118.2	1,088.0	0.9	444.7	3,260.5	סך הכל

(1) כולל פיקדונות בבנקים.

התפלגות הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור והפרשות להפסדי אשראי לפי סוג ענף צד או צד נגדי:

31 בדצמבר 2012				30 בספטמבר 2013				
יתרת הפרשות קבוצתיות	יתרת הפרשות פרטני	הלוואות בפיגור	הלוואות פגומות	יתרת הפרשות קבוצתיות	יתרת הפרשות פרטני	הלוואות בפיגור	הלוואות פגומות	
21.4	2.1	8.4	69.3	21.1	11.5	25.0	85.5	תאגידים
10.1	18.1	24.0	31.9	8.8	3.9	9.4	18.6	קמעונאים
0.5	2.7	2.8	3.5	0.6	0.6	1.1	1.6	עסקים קטנים
32.0	22.9	35.2	104.7	30.5	16.0	35.5	105.7	סך הכל

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי, לאחר הפרשות להפסדי אשראי בכל משקל סיכון:

30 בספטמבר 2013							סוג החשיפה
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח							
150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה	
-	-	-	-	-	777.0	777.0	ישויות ריבוניות
-	-	-	8.8	-	-	8.8	סקטור ציבורי
-	-	-	191.5	188.7	-	380.2	תאגידים בנקאיים
21.9	1,659.6	-	-	-	-	1,681.5	חובות של תאגידים
6.5	0.3	1,452.7	-	-	-	1,459.5	קמעונאים
0.6	-	78.4	-	-	-	79.0	הלוואות לעסקים קטנים
-	55.0	-	-	-	80.4	135.4	נכסים אחרים
29.0	1,714.9	1,531.1	200.3	188.7	857.4	4,521.4	סך הכל

31 בדצמבר 2012							סוג החשיפה
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח							
150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה	
-	-	-	-	-	865.6	865.6	ישויות ריבוניות
-	-	-	52.0	-	-	52.0	סקטור ציבורי
-	-	-	286.5	306.4	-	592.9	תאגידים בנקאיים
2.2	1,794.6	-	-	-	-	1,796.8	חובות של תאגידים
3.5	2.2	1,339.8	-	-	-	1,345.5	קמעונאים
0.5	-	79.0	-	-	-	79.5	הלוואות לעסקים קטנים
-	49.5	-	-	-	68.7	118.2	נכסים אחרים
6.2	1,846.3	1,418.8	338.5	306.4	934.3	4,850.5	סך הכל

חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי לאחר הפרשות להפסדי אשראי בכל משקל סיכון

30 בספטמבר 2013							סוג החשיפה
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח							
150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה	
-	-	-	-	-	777.0	777.0	ישויות ריבוניות
-	-	-	8.8	-	-	8.8	סקטור ציבורי
-	-	-	301.6	188.7	-	490.3	תאגידים בנקאיים
21.7	1,455.9	-	-	-	-	1,477.6	חובות של תאגידים
6.1	-	1,286.6	-	-	-	1,292.7	קמעונאים
0.6	-	73.9	-	-	-	74.5	הלוואות לעסקים קטנים
-	55.0	-	-	-	80.4	135.4	נכסים אחרים
28.4	1,510.9	1,360.5	310.4	188.7	857.4	4,256.3	סך הכל

31 בדצמבר 2012							סוג החשיפה
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח							
150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה	
-	-	-	-	-	908.0	908.0	ישויות ריבוניות
-	-	-	9.6	-	-	9.6	סקטור ציבורי
-	-	-	405.0	306.4	-	711.4	תאגידים בנקאיים
2.2	1,579.0	-	-	-	-	1,581.2	חובות של תאגידים
3.2	1.6	1,174.1	-	-	-	1,178.9	קמעונאים
0.5	-	74.0	-	-	-	74.5	הלוואות לעסקים קטנים
-	49.4	-	-	-	68.8	118.2	נכסים אחרים
5.9	1,630.0	1,248.1	414.6	306.4	976.8	4,581.8	סך הכל

חשיפות לסיכון אשראי צד ג'

לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
חשיפה לאחר בטחונות	ביטחונות	סכום החשיפה	סכום נקוב	שווי שוק	סוג החשיפה
0.3	-	0.3	2.6	0.2	נגזרי מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
חשיפה לאחר בטחונות	ביטחונות	סכום החשיפה	סכום נקוב	שווי שוק	סוג החשיפה
0.9	-	0.9	6.4	0.5	נגזרי מניות

ניהול סיכונים תפעוליים

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכונים מעילות והונאות וסיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים ויתר הסיכונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות המתבצעות בקבוצת הבנק כולה. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם, ככל שניתן, של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד מתהליכי ניהול ופעילותו העסקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית. לאור הנ"ל הוקם פורום לניהול סיכונים תפעוליים ולהמשכיות עסקית בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. בין חברי הפורום נמנה גם מנהל יחידת ניהול הסיכונים התפעוליים של חברת האם ומנהל הסיכונים הראשי של הבנק. פורום זה מתכנס אחת לרבעון, למעקב ופיקוח על הפעולות הנקטות למזעור חשיפה, גיבוש המדיניות ודיווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון בהתאם לנוהל חריגים. בנוסף, מתקיימות התייעצויות שוטפות עם היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם במידת הצורך.
- מנהל הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם מומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים.

ב. מדיניות

- נקבעה מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים המתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. כמו כן מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני המדידה, הבקרה והניטור וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות הינה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים - 350.
- מנהל הסיכונים הראשי (CRO) מונה למנהל סיכונים תפעוליים הכפוף למנכ"ל הבנק, האחראי לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים, שאושרה על-ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בבנק, לעגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה.
- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים הנגזרת ממדיניות קבוצת הבינלאומי בהתאמות הנדרשות, המתווה את דרכי הפעולה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שפועלות לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- תאבון הסיכון - תיעודף בביצוע ההמלצות למזעור הסיכונים התפעוליים (על פי סעיפים שנקבעו על ידי הדירקטוריון) על פני 3 שנים וכפוף לשיקולי עלות תועלת.
- לבנק יש הסכם מסגרת למתן שירותים מהבנק הבינלאומי - חברת האם. במסגרת ההסכם נשען הבנק על מערכות המידע, המיחשוב והתשתית ובכל נושא הביקורת והבקרה. במסגרת זו, מקבל הבנק שירותים מהיחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם, כולל הצעדים הננקטים על ידה למזעור הסיכונים כמפורט להלן. בנושא סיכונים אבטחת המידע, מעדכן הבנק הבינלאומי באופן שוטף את אמצעי ההגנה באמצעים ומוצרי תוכנה מתקדמים, אשר פותחו במיוחד למטרת הגנה על מערכות המיחשוב והתקשורת.
- התהליכים השונים למזעור הסיכונים התפעוליים המרוכזים בחברת האם ובבנק מפורטים להלן (בסעיפים ג-ו).

ג. ניהול החשיפות

1. איתור, מיפוי, מזעור וניטור

סקר מיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד מהכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. בחברת האם ובבנק מבוצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים ביחידות השונות על בסיס מיפוי תהליכים ופעילויות. במסגרת תהליך מיפוי וזיהוי הסיכונים בסקר, הוטמעה מתודולוגיה המשלבת הערכות מומחים בשילוב עם שיטות סטטיסטיות לדירוג ולאומדן הסיכונים התפעוליים. הסקר כולל אומדן של הנזק הפוטנציאלי הנובע מכל סיכון שאותר והמלצות על דרכי הפעולה למזעור הסיכונים. כמו כן, ממופות הבקורות הקיימות.

- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכוני הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
- בעקבות ממצאי סקר הסיכונים, נוספו בקורות חדשות לרבות בקורות מיכוניות ואחרות במערכות התפעוליות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה, ונוספו מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
- חברת האם והבנק מבצעים באופן שוטף סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות ויחידות חדשות.
- בשנת 2013 יסיימו חברת האם והבנק עדכון שלישי של סקר סיכונים תפעוליים (תלת שנת).
- בחברת האם ובבנק הוגדרו אינדיקטורים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים, Key Risk Indicators (KRI), על ידי מנהלי התהליכים.

2. מנהלי תהליכים

לכל תהליך מרכזי, מונה מנהל תהליך האחראי לניהול הסיכון התפעולי לרבות קיום הבקורות ולמזעור הסיכונים התפעוליים בתהליך ודיווח למנהל הסיכונים התפעוליים.

3. איסוף אירועי כשל

הבנק בשיתוף היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם מקיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל (אירועים שגרמו או כמעט גרמו להפסד/רווח), כבסיס נתונים לאימות ההערכות של מומחי התוכן, לאומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות, ולשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים.

איסוף הנתונים, המתודולוגיה, וספי הדיווח עוגנו בנוהל עבודה מפורט המעגן בין היתר את: אופן תיעוד האירועים שהתרחשו בבנק, בדיקת כיסוי הסיכונים הרלוונטיים במסמך החשיפות ובמידת הצורך, שינוי סדרי עדיפויות לטיפול בבקורות המומלצות בסקרי הסיכונים התפעוליים. בהתאם לנוהל, מונו נאמני דיווח בסניפים וביחידות שהפעילות העסקית בהן רגישה, והתקיימו ומתקיימות הדרכות לנאמנים. אירועים מועלים רבעוניות להנהלה, לדירקטוריון ולפורום לניהול סיכונים תפעוליים בהתאם לספים שנקבעו בנוהל, לצורך דיון בהפקת לקחים ועדכון מפת החשיפות. בנוסף, מקיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

4. הגדרת KRI (Key Risk Indicators)

כחלק מהמלצות הוראת ניהול בנקאי תקין 350, הוגדרו KRI לכל התהליכים היחודיים לבנק והוגדרו KRI לתהליכים עסקיים נבחרים המשותפים עם חברת האם, קויימו הדרכות בנושא ומתקיים מעקב בפורום קבוצתי לניהול סיכונים תפעוליים, וכן על ידי היחידה לניהול סיכונים בבנק ועל ידי היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם.

5. שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי עבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי עבודה ותהליכי העבודה.

ד. המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק בסיוע חברת האם להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית

במצבי חירום שונים. חבר הנהלת הבנק, ראש אגף פיננסים ומשאבים הממונה על המשכיות עסקית אחראי לריכוז הנושא באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם. בבנק מתבצעת היערכות אשר מורכבת מכמה נדבכים: גיבוש מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית שאושר על ידי דירקטוריון הבנק, מסמך מסגרת עבודה הכולל פירוט לגבי תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוש והטמעת תוכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בחברת האם קיים חדר מצב קבוצתי ופורום היערכות לשעת חירום בראשות ראש חטיבת ניהול סיכונים בחברת האם אשר מרכז פעילות זו בכל הקבוצה. הפורום הקבוצתי והפורום בבנק מופקדים על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות חברת האם והבנק למצבי חירום שונים ומתכנסים לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח רבעוני בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום.

הבנק מקיים באופן שוטף תהליך לשיפור ההערכות להמשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, מעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם.

חברת האם והבנק עתידים להעביר את מתקן המחשב הראשי מתל-אביב לאזור ראשון לציון, בסוף שנת 2014, מהלך המהווה צעד משמעותי נוסף בשימור ההמשכיות העסקית, מאחר ומדובר במתקן חדיש וממוגן ומחוץ לתל-אביב.

ה. אבטחת מידע

ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא אבטחת מידע. הבנק מסתמך על חברת האם בביצוע הסקרים והמיפויים הנדרשים ועומד בהוראות ניהול בנקאי תקין 357. הבנק נערך לכל הנדרש מהנחיות בנק ישראל בנושא מדיניות חברתיות והתקפות קיברנטיות. הבנק מינה את מנהל אבטחת המידע כאחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע.

השלכות של סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות על הדוח לציבור

התקפות קיברנטיות מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו.

במטרה להתמודד עם מערך ההתקפות הקיברנטיות, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות קיברנטיות. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

ההערכות להתמודדות עם ההתקפות הקיברנטיות מבוצעות בחברת האם עבור כל הקבוצה, כולל הבנק, וכל המפורט להלן מבוצע בחברת האם.

הבנק נערך להתמודד עם מערך ההתקפות הקיברנטיות. בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות קיברנטיות. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תאור הערכות הבנק:

- אחת לשנה מתבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות קיברנטיות. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים, והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חרום.
- ממצאי הסקר שבוצע במהלך 2012 והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות קיברנטיות ידועות שלא התממשו, נדונו בהנהלת הבנק ובדירקטוריון.
- תבוצע בחינה של הסיכונים העיקריים ויסקרו כל הסיכונים הרלוונטיים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו.

הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגין יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים המהותיים והשפעתם על הבנק. במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה הבנק לא חווה התקפות קיברנטיות בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק, אך לא ניתן להבטיח כי לא יבוצעו התקפות בעתיד. נושא הכיסוי הביטוחי בפוליסות הביטוח של קבוצת הבנק נבחן ובשלב זה הוחלט לא להרחיבו מעבר לקיים.

ו. כיסוי ביטוחי

הבנק במסגרת קבוצת הבנק הבינלאומי מחזיק נכון ליום הדוח שלושה כיסויי ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לשלושת פרקי הפוליסה כמפורט:
  - 1.1. פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.
  - 1.2. פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו על ידי הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה על ידי אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.
  - 1.3. פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.
2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי הבנק, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת הבנק.
3. פוליסות "ביטוחים אלמנטאריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי הינם: ביטוח נכסים, ביטוח תבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים, באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון, והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים תפעוליים, הכוללת, בין היתר, את הסטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.

הביקורת הפנימית

- הביקורת הפנימית של הבנק משלבת בתוכניות העבודה הרב שנתית שלה ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק, לרבות לניהול הסיכון התפעולי. מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים נתונה לביקורת פנימית מקיפה ואפקטיבית ובכלל זה, מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של

יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, ומחווה דעתה בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים. כמו כן, המבקר הפנימי הראשי משתתף בפורום לניהול סיכונים תפעוליים קבוצתי בראשות מנכ"ל חברת האם המתכנס לפחות אחת לרבעון.

ההנהלה וועדותיה

- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.
- הוקם פורום לניהול סיכונים תפעוליים ולהמשכיות עסקית בשעת חירום בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. בין חברי הפורום נמנים גם מנהל היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים של חברת האם וראש אגף פיננסים ומשאבים. פורום זה יתכנס לפחות אחת לרבעון למעקב ופיקוח על הפעולות הננקטות למזעור חשיפה, גיבוש המדיניות ודיווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון בהתאם לנוהל חריגים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה קבוצתיים

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל הבנק הבינלאומי - החברה האם ובהשתתפות מנכ"ל הבנק ומנהל הסיכונים התפעוליים, מקיים מעקב שוטף לגבי מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם בין היתר בהתבסס על אירועי כשל, ממצאי סקרי הסיכונים השונים, KRI, וכן אחר הפעולות הננקטות על-ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכוני מעילות והונאות.
- פורום אבטחת מידע - קבוצתי, בראשות מנהל מערך טכנולוגיות המידע המתכנס לפחות אחת לחודש.
- פורום המשכיות עסקית בשעת חירום - קבוצתי, בראשות ראש חטיבת ניהול סיכונים בחברת האם ובהשתתפות מנהל המשכיות עסקית של הבנק, המתכנס לפחות אחת לרבעון.
- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמו של מנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי, אחראית על גיבוש והטמעת מתודולוגיות למדידת, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון, וכן לאכיפת הציות למדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים.

ח. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 ו-350 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

במסגרת מסמך הסיכונים מתוארות החשיפות התפעוליות הן על פי הקטגוריות שנקבעו על ידי באזל II והן על פי המבנה הארגוני, וכל זאת בהתאם לתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. מסמך הסיכונים מפרט גם אירועי כשל לפי הסף שנקבע במדיניות ניהול סיכונים תפעוליים.

ניהול הסיכונים המשפטיים

א. כללי

סיכון משפטי מוגדר בבנק כסיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. הגדרה זו הורחבה בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי והיא כוללת אך אינה מוגבלת ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".

הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

במסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברת האם, מקבל הבנק שירותים מהמערך המשפטי של חברת האם, כולל הצעדים הננקטים על ידו למזעור הסיכונים המשפטיים כמפורט להלן:

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מאושרת מידי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון של הבנק.

במסמך המדיניות מתוארים הסיכונים המשפטיים, הדרכים לאיתורם, מיפויים ומיזעורם.

תאבון הסיכון המשפטי בבנק מוגדר בקריטריונים איכותיים ("סיבולת סיכון") ולא כמותיים. הבנק ינקוט במדיניות שמרנית של סיבולת סיכון נמוכה ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ושל אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין פליליות או צרכניות.

מערך הייעוץ המשפטי של הבנק הבינלאומי (להלן: "מערך הייעוץ המשפטי") מקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, בתקינה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, מערך הייעוץ המשפטי עורך, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים ששימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוויות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קווים מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועל מערך הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים חדשים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות מערך הייעוץ המשפטי, והסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למניעתם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים המשפטיים משולב במסמך הסיכונים הכולל של היחידה לניהול סיכונים ונדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בעובדי מערך הייעוץ המשפטי, הביקורת הפנימית וקצין הציות בהתאם לצורך. אירועים מהותיים, כאמור, מדווחים מיידיים למנכ"ל הבנק.

ניהול סיכוני ציות

א. כללי

הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפרסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק השלים ביצועו של סקר פערים בנושא ופועל לסגירת הפערים שעלו במהלך הסקר. הבנק מינה את סמנכ"ל פיתוח עסקי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך.

במסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברה האם, מקבל הבנק שירותים ממחלקת הציות של חברת האם, כולל גם בתחום אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, כמפורט להלן. קצין הציות של חברת האם מכהן אף כקצין הציות של הבנק.

ב. מדיניות

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2012, אושרה לראשונה מדיניות ציות בדירקטוריון. בנוסף, דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את תוכנית העבודה של קצין הציות של הבנק.

ג. תאבון הסיכון

הבנק אימץ מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק ימלא אחר ההוראות הרגולטוריות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדי הבנק.

כל עסקה של הבנק, תבוצע על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות.

הבנק הגדיר כי אין לשקול שיקולים עסקיים ככל שהדבר נוגע ליישום ההוראות והנהלים בתחום הציות.

הבנק פועל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ד. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה הוקמה בחברת האם מחלקת ציות הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם. בראש המחלקה עומד קצין ציות ראשי, אשר אחראי גם ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור וגם על האכיפה המנהלית.

- המחלקה אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים למנכ"ל הבנק ולדירקטוריון על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקרות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות, לגבי התאמתם להוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת הון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.

- המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המערך המשפטי, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.

- על פי הוראת בנק ישראל בוצע סקר תשתיות, אשר במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות והוגדרו בקרות למניעת הסיכון שבהפרתן. הבנק הבינלאומי ביצע עדכון מקיף לסקר התשתיות אשר הסתיים בסוף שנת 2009. היות והבנק מבצע את פעילותו באמצעות הנהלים והמערכות של הבנק הבינלאומי, הסקר תקף גם לבנק.

- לצד קצין הציות הראשי פועלים :
- נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של המחלקה.
- ועדת תיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק הבינלאומי השונות (מעריך הייעוץ המשפטי, מחלקת ארגון ושיטות, חברת מת"ף, מדור הדרכה, מדור פניות הציבור). הועדה אשר מתכנסת מעת לעת ובתדירות משתנה בהתאם לצורך, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תוכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתוכנית הציות בנושאי הציות להוראות הצרכניות, כאשר עיקר תפקידה הוא לדון בנושאים ברמת רזולוציה גבוהה אשר לא ניתן לדון בהם באופן מספק במסגרת הפורום למעקב אחר הוראות סטטוטוריות.
- הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית, וזאת בהתאם לדין ולקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק מינה את סמנכ"ל שיווק ופיתוח עסקי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך, בסיוע מחלקת הציות של חברת האם.
- פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות נקבע בנהלי הבנק גם כועדת התאום לאכיפת הציות. פורום זה מתכנס בראשות מנכ"ל מת"ף, וכאשר דנים במסגרת הפורום בהוראות צרכניות, קצין הציות משמש כיושב הראש.
- כמו כן, מסתייעת המחלקה ביחידות השונות בהנהלת הבינלאומי, במחלקת הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים, במעריך המשפטי, במת"ף ובמחלקת ההדרכה של חברת האם.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- לפחות אחת לשנה, מדווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט ובו מסכם את פעילותו בשנה הקודמת וכן מציג את תכנית העבודה לשנה הבאה. בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני מתומצתת פעילות קצין הציות וממצאיו העיקריים לרבעון שחלף.
- בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מידיים.
- בפברואר 2012 התקבל בבנק מכתב מבנק ישראל, בו דרישה למנות, תוך שלושה חודשים ממועד המכתב, קצין ציות ואחראי על איסור הלבנת הון לבנק, ולשנות המצב הקיים, על פיו קצין הציות והאחראי על איסור הלבנת הון של החברה האם, מכהן בהתאם למינוי של דירקטוריון הבנק, גם כקצין הציות ואחראי על איסור הלבנת הון של הבנק. בחודש יולי 2012 התקיימה פגישה בנידון עם בנק ישראל. ביום 13 באוגוסט 2012 התקבל אישור מבנק ישראל להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2013, בכפוף לשמירת היקף ואיכות התשומות המוקצות לנושא. הבנק פנה במכתב לבנק ישראל ביום 20 באוקטובר 2013 ובו ביקש להשאיר את המצב הקיים בשנים הקרובות. ביום 14 בנובמבר 2013, בדיון בבנק ישראל, אושר להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2014.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.
- מסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברה האם, מקבל הבנק שירותים מהיחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור כמפורט להלן.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק מאשר וקובע את מסמך מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק.
- עקב חשיבות הנושא משקיע דירקטוריון הבנק בהכוונה, בקרה ופיקוח בניהול סיכון זה ובמידת הצורך קבלת חוות דעת משפטיות חיצוניות כדי לפרש ולצמצם סיכונים וחיפופים אפשריות בתחום.

ג. ניהול החשיפה

- בחברת האם פועלת יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. היחידה כפופה למנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי של חברת האם. בראש היחידה עומד, כאמור, הממונה על איסור הלבנת הון של הבנק, המכהן אף כקצין הציות הראשי של הבנק. כמו כן מונה רפרנט בכיר ביחידה על מנת לשדרג את הפיקוח והבקרה בתחום זה, בשל היכרות טובה יותר של מאפייני המגזר החרדי.
- תפקידי האחראי על איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקרות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקרות אחר איכות הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ווידוא כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום המדיניות בבנק.
- לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים. נאמנים אלו נבחרים מתוך אוכלוסיית מורשי החתימה בבנק וכפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון, לאחראי על איסור הלבנת הון. במקביל, מינה המנכ"ל את חבר ההנהלה הממונה על מערך הסניפים לשמש כגורם העומד בקשר עם נאמני הציות ואיסור הלבנת ההון במערך הסניפים לצורך סיוע, הכוונה ובקרה.
- הבנק עורך, מפעם לפעם, ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של הבנק. בנוסף מפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים אחת לתקופה, ועל כל העובדים הרלבנטיים לבצע את המבדק בציון עובר. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות. כמו כן, משקיע הבנק משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם ליחידה על מנת לייעל את הבקרות לאיתור פעולות בלתי רגילות.
- בהתאם לבקשת בנק ישראל, נערך בשנת 2012 סקר פערים בתחום איסור הלבנת הון. הסקר הסתיים, אותרו מספר פערים בין דרישות החקיקה השונות לתמיכה המיכונית הקיימת ולנהלי הבנק. הסקר הוצג ונדון בדירקטוריון ונקבעו תוכנית פעולה ולוחות זמנים לסגירת הפערים.

- המערך המשפטי מבצע מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.
- ועדה מייעצת הוקמה לצורך תמיכה במילוי תפקידו של האחראי על תחום זה אשר עיקרי תפקידיה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתן לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבוניות בהם קיימת פעילויות מורכבות על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.
- במסגרת דיון חצי שנתי במסגרת פורום קבוצתי למעקב אחר סיכונים תפעוליים מתקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות העלולות לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ו/או מימון טרור על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים, כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולריים, כרטיסי חיוב נטענים ועוד.

ד. דיווח על החשיפה

אחת לרבעון מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק ולדירקטוריון על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם. בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידים לדירקטוריון ולבנק ישראל. בפברואר 2012 התקבל בבנק מכתב מבנק ישראל, בו דרישה למנות, תוך שלושה חודשים ממועד המכתב, קצין ציות ואחראי על איסור הלבנת הון לבנק, ולשנות המצב הקיים, על פיו קצין הציות והאחראי על איסור הלבנת הון של החברה האם, מכהן בהתאם למינוי של דירקטוריון הבנק, גם כקצין הציות ואחראי על איסור הלבנת הון של הבנק. בחודש יולי 2012 התקיימה פגישה בנידון עם בנק ישראל. ביום 13 באוגוסט 2012 התקבל אישור מבנק ישראל להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2013, בכפוף לשמירת היקף ואיכות התשומות המוקצות לנושא. הבנק פנה במכתב לבנק ישראל ביום 20 באוקטובר 2013 ובו ביקש להשאיר את המצב הקיים בשנים הקרובות. ביום 14 בנובמבר 2013, בדיון בבנק ישראל, אושר להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2014.

ה. סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או אויב

ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב. על פי הנחיות אלו, על תאגיד מדווח לכלול גילוי אודות הסיכונים והמגבלות אשר התאגיד חשוף להם עקב קשריו, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם האויב, לרבות מכוח הוראות הדין, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד.

בהמשך לפרסום הנחיות אלו פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור. במסגרת עדכון זה נוספה דרישה לפיה על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב, בהתאם לאמור בהנחיית רשות ניירות ערך דלעיל.

מדיניות הבנק אינה מתירה קיום קשרים או פעילות, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם גוף אשר הוגדר "כאויב" על ידי רשויות החוק.

מערכות הבנק הותאמו כדי לתת מענה למדיניות זו בהתאם לרשימות שפורסמו בתיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 411, מיום 26 בדצמבר 2011.

לאור ההיערכות המתוארת דלעיל, להערכת הבנק החשיפה לגורמי הסיכון הללו במידה וקיימת, נמוכה ביותר.

דיון בגורמי סיכון

בדוחות הכספיים לשנת 2012 נכלל מידע לגבי הערכת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון שונים. על מנת לכמת את גורמי הסיכון השונים העלולים להשפיע על הבנק, נבחנו תרחישי סיכון שונים אפשריים אשר עלולים לקרות, כאשר לגבי כל תרחיש בוצע אומדן סובייקטיבי של מידת ההשפעה שעלולה להיות לו על יציבות הבנק ורווחיותו. כל גורם סיכון נבחן, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לבין גורמי סיכון אחרים.

בכלל גורמי הסיכון אין שינוי ברמת הסיכון בהשוואה לדוחות הכספיים לשנת 2012.

בנוסף לסיכונים כאמור לעיל, התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו מושפעים באופן ישיר ממצב המשק בישראל. הרעה בתנאים הכלכליים במשק הישראלי, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הבטחוניים עלולים להביא לפגיעה בהכנסות והון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, האטה כלכלית מהותית ו/או ירידה ברמת החיים בישראל עלולים להשפיע באופן משמעותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי להגדיל את היקף החובות הבעייתיים, להקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון, להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים שצורכים משקי הבית, להביא לירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי ועוד.

באזל II

רקע

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן - "באזל II") פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה.

ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based)

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית, תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשופה הקבוצה, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה ותחרות, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

יישום ההוראות הוחל מיום 31 בדצמבר 2009.

בשנת 2010 איגד בנק ישראל את הנחיות באזל II השונות במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון.

להלן הוראות עיקריות נוספות והוראות קיימות שתוקנו ופורסמו במהלך שנת 2013 ועד לפרסום דוח זה:

1. ניהול בנקאי תקין 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות".
2. ניהול בנקאי תקין 205 בנושא "מדידה והלימות הון - סיכון אשראי-איגוח".
3. "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיר".
4. ניהול בנקאי תקין 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות".
5. ניהול בנקאי תקין 333 בנושא "ניהול סיכון הרבית".
6. "דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון".
7. "הגבלות על מתן הלוואות לדיר".

להלן פירוט טיוטות הוראות שפורסמו:

- הוראת ניהול בנקאי תקין חדש בנושא "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי".
- הוראת שעה - "יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל II - דרישות גילוי בגין תגמול".

השפעה של יישום מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיוור

הבנק מיישם את הוראות מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיוור, אשר כולל דרישות חדשות בנושא הלימות הון:

מקדם המרה לאשראי בגין ערבויות לפי חוק המכר לאחר מסירת דירה - הקטנה של מקדם האשראי המיוחס לערבויות להבטחת השקעה של רוכשי דירות מ-20% ל-10%, במקרה בו הדירה נמסרה למשתכן. הפחתה זו חלה גם על שיעור השקלול של ערבויות. תיקון זה חל רטרואקטיבית.

ליישום הדרישות החדשות כאמור לא היתה השפעה מהותית על נכסי הסיכון (יחס ההון של הבנק).

הוראות באזל 3

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן באזל 3), הכוללות התמקדות בהון המניית, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף 2018.

בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5% כבר בשנת 2010.

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ל-1 בינואר 2014. לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יחזיק ביחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יחזיק ביחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

הבנק נערך ליישום דרישות אלו של המפקח על הבנקים.

להערכת הבנק, בהתבסס על ההגדרות שפורסמו כאמור לעיל לגבי ההון ונכסי הסיכון בתום תקופת המעבר, אומדן יחס ההון רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2013 היה עומד על 12.4%.

יחס הון הליבה של הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 הוא 12.9% לפי הוראות באזל II.

יישום ההוראות בבנק

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את הוראות באזל II, מדי רבעון, החל מיום 31 בדצמבר 2009.

סיכונים תפעוליים - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית החל משנת 2013.

מידע נוסף בנושא הסיכונים התפעוליים מפורט בפרק ניהול הסיכונים התפעוליים.

סיכוני שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית.

הנדבך השני - יסום התהליך לבחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) בבנק.

במסגרת הנדבך השני נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות, זאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים (Stress Tests and Stress Scenarios). תהליך הערכת הנאותות ההונית, שיפור מערך ניהול הסיכונים ובקרת תרחישי הקיצון הופכים כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בבנק.

דוח ה-ICAAP ליום 30 ביוני 2012:

על פי הוראות בנק ישראל מסמך ה-ICAAP ל-30 ביוני 2012 אושר על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק ביום 17 בינואר 2013. המסמך מרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) ליום 30 ביוני 2012. במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו על מנת להתאים את פרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית לזו המתוכננת על פי התוכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם.

תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק ליום 30 ביוני 2012 מצביעות על כך שלבנק יש מספיק הון לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות.

למסמך ה-ICAAP צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

הבנק החל בתהליך ה-ICAAP ל-30.06.2013. התהליך צפוי להסתיים עד סוף השנה.

עריכת סקרי פערים ובניית מפת הפערים של הבנק שנערכו באמצעות חברת האם:

- ביצועם של סקרי פערים ביחס ל-14 עקרונות ה-BIS (Bank for International Settlements), כפי שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- ביצועם של ארבעה סקרי פערים חדשים בחברת האם בהתאם להוראות של ה-BIS שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים אשראי בדגש על מדידה נאותה של חובות פגומים, ניהול סיכון הנזילות, תרחישי קיצון ועבודת קצין הציות. חברת האם והבנק בוחנים דרכים לסגירה וצמצום הפערים שזוהו.
- הדירקטוריון והנהלת הבנק אישרו תוכניות עבודה לסגירת הפערים. העקרונות המרכזיים שעמדו בבסיס תוכנית העבודה היו תיעוד גבוה לסגירת פערי ממשל תאגידי ופערי מדיניות, וכן תיעוד גבוה לפערים בהם זוהתה חשיפה גבוהה ואיכות ניהול נמוכה באופן יחסי.

הנדבך השלישי - דיווח מפורט של דרישות הגילוי הכלולות בהוראת השעה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון מוצג בטבלה להלן :

מספר טבלה	נושא	גילוי איכותי	גילוי כמותי
1	תחולת היישום	פרק פעילות הבנק - עמוד 9 פרק באזל II - עמוד 61	
2	מבנה ההון	פרק הון - עמוד 13	טבלת מבנה ההון בעמוד 13
3	הלימות ההון	פרק באזל II - עמוד 61	באור 4 - ראה עמוד 124 טבלת סך סיכון ודרישות הון - עמוד 38
4	סיכון אשראי	פרק מדיניות ניהול סיכונים אשראי - עמוד 38	(א) טבלת סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו לפי סוגים - עמוד 45 (ב) טבלת התפלגות החשיפה לפי סוג ענף ולפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי - עמוד 46 (ג) טבלת פיצול התיק לפי יתרת תקופות לפירעון - עמוד 47
5	סיכון אשראי לפי סוגי חשיפות	פרק מדיניות ניהול סיכונים אשראי - עמוד 38	(א) טבלת חשיפות לפני הפחתת סיכון - עמוד 48 (ב) טבלת חשיפות לאחר הפחתת סיכון - עמוד 49
6	הפחתת סיכון אשראי	פרק ניהול סיכונים אשראי - עמוד 38 פרק מדיניות ניהול מערך הביטחונות - עמוד 40	טבלת בטחונות - עמוד 40
7	גילוי לגבי חשיפות סיכון אשראי של צד ג'	פרק חשיפה לסיכונים שוק - עמוד 29	(א) טבלת חשיפות אשראי של צד ג' - עמוד 49 (ב) באור 6 - ראה עמוד 130
8	סיכון שוק	פרק חשיפה לסיכונים שוק - עמוד 29	(א) טבלת סיכונים שוק - עמוד 29 (ב) באור 4 - ראה עמוד 124

עיקרי חקיקה, שינויים ויוזמות ופסיקה שלהן השלכות על המערכת הבנקאית

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע - 2010, חוק הבנקאות (רישוי) וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק.

פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, ושל רשות ההגבלים העסקיים. חוקים נוספים בנושאים יחודיים מטילים על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, חוק נתוני אשראי ועוד.

הבנק פועל תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליו כאמור.

להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדו"ח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק.

עמלות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון מס' 2), התשע"ג-2013

במסגרת הצעדים ליישום המלצות הדו"ח הסופי של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) פורסם ביום 26 לאפריל 2013 התיקון הנ"ל. בהתאם לתיקון, תיקרת מחזור העסקים השנתי, המאפשרת ללקוח להיחשב כ"עסק קטן" לענין חיוב בעמלות, הוגדלה מ-1 מיליון ש"ח ל-5 מיליון ש"ח, וכן נקבע כי עמלה בעד שירות הכלול בתעריפון יחידים ועסקים קטנים לא תהא בסכום או בשיעור העולה על העמלה הנגבית מתאגיד, שאינו "עסק קטן", בגין אותו שירות. התיקון בתוקף החל מיום 1 באוגוסט 2013. צפוי כי לתיקון לא תהיה השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ד-2013.

במסגרת המשך יישום דו"ח ועדת זקן, בנק ישראל פרסם ביום 8.10.13 את התיקון הנ"ל, התיקון כולל הרחבה של הגדרת "עסק קטן" ליחיד שהוא עסק (אלא אם הבנק ימצא כי מחזור עסקיו השנתי עולה על 5 מיליון ש"ח), קביעת שני מסלולי עמלות (הכוללים רשימת שירותים אחידה) שבנק חייב להציע ללקוחותיו (ומסלול עמלות נוסף שהינו רשות, וכן הפחתה של עמלת המינימום בעו"ש, הכל ביחס ליחידים ולעסקים קטנים. התיקון ייכנס לתוקף ביום 1.4.2014.

הצעות חוק

על שולחן הכנסת הונחו מחדש הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות שונות על עמלות שרשאי הבנק לגבות. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

הצעות חקיקה מטעם המפקח על הבנקים בעקבות דו"ח ועדת זקן

במסגרת יישום דו"ח ועדת זקן, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות של הוראות חדשות כמפורט להלן, אשר יחולו ביחס ללקוח שהינו "יחיד" או "עסק קטן" -

1. טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין "גילוי עלות שירותים בניירות ערך"

על פי הטיוטה מיום 16.10.13 נדרשים הבנקים לגלות ללקוח, בהודעת פירוט עמלות חצי-שנתית הנשלחת ללקוח ובאתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי, גם "מידע השוואתי" בקשר עם עמלות בסוגי פעולות בניירות ערך שנקבעו בהוראה, ששולמו בפועל בעסקאות דומות. המידע ההשוואתי והמידע בדבר עמלות ניירות ערך בהן חויב הלקוח, יוצגו במתכונת שנקבעה בהוראה.

2. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 19), התשע"ג-2013
הטייטה מיום 8.7.13 מסדירה הרחבת הגדרת "עסק קטן" בכללי העמלות גם ליחיד המנהל חשבון למטרת עסק.

3. טיוטת תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992
הטייטה מיום 8.7.13 כוללת הוראות משלימות לאופן יישום ההוראות החדשות בנושא גילוי עלות שירותים בניירות ערך ובנושא הגדרת "עסק קטן" ומסלולי העמלות, וכן חובת פרסום באתר הבנק באינטרנט של מידע מסוים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 421 בעניין "הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית"

ההוראה, אשר פורסמה ביום 9.9.13, מחייבת את הבנק, ביחס להלוואות ולפיקדונות מסוימים, לשמור לאורך כל תקופת ההלוואה/הפקדון על אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית, שחלה במועד מתן ההלוואה/במועד ההפקדה. "הלוואה"- לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון או מסגרת אשראי בכרטיס חיוב.

ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1.1.2014, ותחול על הלוואות ופקדונות של "יחיד" ו"עסק קטן" שיבוצעו לאחר כניסת ההוראה לתוקף.

תשלום ריבית על יתרות זכות

על שולחן הכנסת הונחו מחדש הצעות חוק פרטיות זהות, המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום ריבית על יתרות הזכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם, כאשר שיעורה המזערי של הריבית כאמור יקבע על ידי נגיד בנק ישראל לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת ובאישור של האוצר.

הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות, המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין - דוח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 31 לאוקטובר 2013 הופצה על ידי בנק ישראל טיוטה להוראת נוהל בנקאי תקין חדשה בנושא דו"ח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים. הטיוטה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שיכלל בו. על פי הטיוטה יכלול הדיווח מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח, וכן מידע אודות דירוג האשראי של הלקוח בתאגידי הבנקאי.

שוק ההון

א. ייעוץ פנסיוני

התוכנית להגברת התחרות בשוק הייעוץ הפנסיוני

בחודש מאי 2012, פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, במסגרת התכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני שפורסמה בחודש נובמבר 2010, טיוטה שניה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשע"ב-2012, אשר, בין היתר, קובעות שגם מבטח יוכל לשלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ושלגביהם ניתן ללקוח ייעוץ פנסיוני. בנוסף, על פי הטיוטה שיעור עמלות הפצה המירבי יורכב משני רכיבים, כאשר הרכיב הראשון יהיה הנמוך מבין 0.2% מהיתרה הצבורה ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מהיתרה הצבורה, והרכיב השני יהיה הנמוך מבין 1.6% מההפקדות השוטפות ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מההפקדות השוטפות. כמו כן מוצע, כי שיעור עמלת הפצה המירבי בגין קרנות השתלמות יישאר 0.25% מהיתרה הצבורה.

בחודש מאי 2012, פורסמה טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דמי עמילות), התשע"ב-2012, אשר קובעת, בין היתר, כי לא ישולמו דמי עמילות (לרבות עמלת הפצה) ליותר מבעל רישיון אחד בשל אותה תקופה, אלא לפי הסכם בכתב שבו הוסכם על חלוקת דמי עמילות בין שני סוכני ביטוח. על אף האמור, יתכן תשלום עמלה לסוכן ביטוח שצירף לראשונה מבוטח למוצר ביטוחי (לרבות מוצר פנסיוני), לאחר שמונה בעל רישיון אחר תחתיו, בתנאים ולתקופה המפורטים בטייטה.

ביום 24 ביולי 2012 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 5), התשע"ב-2012, ההצעה כוללת, בין היתר, הוראות לענין בחירת בעל רשיון על ידי עובד; וכן הצעה להחיל על בעלי רשיון את החובות החלות על מבטח בענין דוחות והודעות לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה") תוך התאמה מסוימת לגבי תאגידים בנקאיים. יצויין כי בהצעת החוק אין בסופו של דבר התייחסות להצעה, שהופיעה בתזכיר החוק שפורסם בחודש מרס 2011 במסגרת התוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני, להעניק סמכות לממונה לקבוע קריטריונים לענין התקשרות יועץ פנסיוני שהוא תאגיד בנקאי עם מעביד או עם ארגון מעבידים.

בחודש דצמבר 2012 פרסם הממונה חוזר דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני, המתיר לגוף מוסדי להציע לעמית שיעור דמי ניהול הנמוך משיעור דמי הניהול המרבי, ובלבד שההצעה תהיה תקפה במהלך שנתיים או יותר מהיום שבו החלו להיגבות דמי הניהול בשיעור המוצע. בנוסף, החוזר קובע מספר מקרים בהם ניתן להעלות את דמי הניהול לפני השלמת התקופה האמורה, בתנאי שהגוף המוסדי הודיע על כך לעמית מראש ובכתב. החוזר ביטל את האפשרות להעלות את דמי הניהול בשל הוספת גורם הפצה המקבל עמלה מהגוף המוסדי (לרבות יועץ פנסיוני), שנכללה בחוזר קודם באותו עניין שפורסם בחודש יוני 2012. תחילתו של החוזר נקבעה ליום 1 במרץ 2013.

יצויין כי פעילות זו בבנק הינה בהיקף נמוך.

ב. ייעוץ השקעות

הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012

ביום 24 ביולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012.

הצעת החוק באה להסדיר באופן נפרד את העיסוק בייעוץ השקעות כללי ובשיווק השקעות כללי, שמשמעם מתן שירותי ייעוץ / שיווק השקעות למספר רב של אנשים, שאינו מותאם באופן ספציפי לצרכיו ומאפייניו של לקוח ספציפי ושאינו בו אינטראקציה בין-אישית בין נותן הייעוץ למקבלו.

העיסוק בייעוץ השקעות כללי אינו מחייב רישיון אולם מחייב מתן גילויים שונים על ידי היועץ, לרבות גילוי על ניגודי עניינים ופרטים על היועץ והכל בהתאם לאופי הייעוץ הכללי.

בנוסף, מוצע לאפשר הטלת עיצומים כספיים על ידי ועדת אכיפה מנהלית בגין הפרות שעניינן ייעוץ או שיווק השקעות כללי גם על ידי מי שאינו בעל רישיון לפי החוק וכן לאפשר הטלת עיצומים כספיים על ידי רשות ניירות ערך גם על יחיד שאינו בעל רישיון.

התיקון לחוק ככל שיתקבל יכנס לתוקפו שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

רשימת מעשים או מחדלים שיש בהם כדי להעיד כי בעל רשיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רשיון סביר היה נוהג בה בנסיבות דומות

ביום 4 בספטמבר 2013 נכנסה לתוקף הוראת רשות ניירות ערך בדבר רשימת מעשים או מחדלים, שיש בהם כדי להעיד כי בעל רשיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רשיון סביר היה נוהג בה בנסיבות דומות, וזאת בהתאם לסעיף 38 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 ("חוק הייעוץ"). מטרת ההוראה להגביר את הוודאות בקרב בעלי הרשיון בהתאם לחוק הייעוץ באשר לחובות המוטלות עליהם, ואשר הפרתן עשויה להוות עילה לפתיחת הליך מנהלי.

ההוראה קובעת רשימת מעשים ודוגמאות ספציפיות להם, אשר מהווים עילה לבחינת המקרה על ידי רשות ניירות ערך, ואינם גוררים בהכרח קביעה כי הופרה חובת אמונים או זהירות, לפי העניין, והשתת אמצעי אכיפה על בעל הרשיון. פתיחת הליך מנהלי כאמור תבוצע רק במידה ובחינת המקרה תעלה כי המדובר בהתנהגות שננקטה תוך סטייה מובהקת מאופן ההתנהגות הראוי, תוך בחינת כלל נסיבות המקרה ובכפוף ליתר שיקולי האכיפה בהם מתחשבת הרשות. בנוסף קובעת ההוראה, כי פתיחת הליך מנהלי בגין מעשה או מחדל שאינו נמנה בין הדוגמאות הנזכרות בצד הרשימה או דומה להן, תיעשה בריסון ובמשנה זהירות.

ג. קרנות נאמנות

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה) (תיקון), התשע"ג-2013

ביום 4 באפריל 2013 פורסמו תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה)(תיקון), התשע"ג-2013. בהתאם לתיקון בוטלה עמלת ההפצה הייחודית לקרנות נאמנות שדרגת החשיפה שלהם למניות עולה על 50% וכן הופחתו שיעורי עמלות ההפצה המירביות שרשאים מפיצים לגבות ממנהלי קרנות נאמנות בתמורה להפצת קרנות הנאמנות שבניהולם, בשיעור ממוצע של כ-20%.

התקנות נכנסו לתוקף ביום 5 במאי 2013. תיקון זה לא צפוי להשפיע באופן מהותי על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו.

ד. כללי

הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53) (מערכת הצבעות אלקטרונית), התשע"ג-2013

ביום 30.7.2013 אושרה בקריאה ראשונה בכנסת הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53) (מערכת הצבעות אלקטרונית), התשע"ג-2013.

הצעת החוק נועדה לעודד מחזיקים בניירות ערך לממש את זכויות ההצבעה שלהם באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית שתקים הרשות לני"ע מבלי להידרש לקבל אישור בעלות בנייר הערך מאת חבר הבורסה. חברי הבורסה יידרשו להמציא למערכת את כל הנתונים הנדרשים על מצביעים פוטנציאליים המחזיקים בניירות ערך באמצעותם וכן להמציא למצביעים הפוטנציאליים הללו את המידע והפרטים הנדרשים להם לצורך הצבעה באסיפה. המודל המוצע בהצעת החוק לא נועד להחליף את האפשרויות הקיימות היום להצבעה באסיפה אלא מהווה ערוץ נוסף למימוש זכויות ההצבעה של המחזיקים בניירות ערך.

התיקון לחוק ייכנס לתוקף ביום תחילתן של תקנות שיותקנו לעניין זה.

חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012

פורסם ביום 5 באוגוסט 2012 ומטרתו להטיל סנקציות על גורמים המסייעים לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק או אמצעי נשיאה לנשק להשמדה המונית וכן קביעת מגבלות על תאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן.

החוק מסמיך ועדת שרים להכריז על יחיד ו/או על תאגיד "גורם זר מסייע" בהתקיים תבחינים שונים שמהותם הוכחת סיוע לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק להשמדה המונית ו/או אמצעי נשיאה לנשק כאמור וכן מסמיך את הוועדה להכריז על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן". הכרזות אלה תתפרסמנה באמצעות מטה הסנקציות שיוקם על פי החוק.

הכרזה על "גורם זר מסייע" מטילה איסור לקיום פעילות כלכלית עם אותו גורם מוכרז.

הכרזה על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן" מטילה איסור השקעה באותו תאגיד בשיעורים הקבועים בחוק.

המבצע פעילות כלכלית עם מי שהוכרז "גורם זר מסייע" ו/או השקעה בגורם זר שהינו תאגיד שהוכרז כ"תאגיד זר מסייע" דינם מאסר ו/או קנס ו/או חילוט רכוש כמפורט בחוק.

ביום 15 באוקטובר 2013 אושרו על ידי ועדת חוקה, חוק ומשפט תקנות המאבק בתכנית הגרעין של איראן (מתן הודעות וסדרי עבודה), התשע"ג-2013. התקנות מסדירות את דרכי ההודעה על הכוונה להכריז על גורם זר כ"גורם זר מסייע" או כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן", את אופן הגשת בקשה שלא להכריז או לבטל הכרזה, ואת סדרי עבודת הוועדה המייעצת ומטה הסנקציות שיוקמו בהתאם לחוק.

עם פרסומן של התקנות ייכנס החוק לתוקף.

איסור הלבנת הון ומימון טרור

הצעת חוק להעמקת גביית המיסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מיסים ולהרתעה מפני הלבנת הון)(תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2013

ההצעה אושרה בקריאה ראשונה ביום 31 ביולי 2013 ובהתאם לה יתוקן חוק איסור הלבנת הון במטרה להגביר את המלחמה בהון השחור שמקורו בעבירות מס חמורות. התיקונים כוללים בעיקר הוספת עבירות מס חמורות כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון (עבירה לפי ס' 220 לפקודת מס הכנסה, לפי ס' 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), ולפי ס' 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (1ב) לחוק מס ערך מוסף), וכן מתן סמכויות חקירה, כניסה, תפיסה וחיפוש לפקיד מכס חוקר וקביעת הסדר המאפשר העברת מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון לפקיד מכס חוקר.

טיטת הוראת המפקח על הבנקים בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 27 באוגוסט 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת הוראה עדכנית בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ("טיטת ההוראה") וכן קובץ שאלות ותשובות בקשר עם יישומה. בהתאם לטיטת ההוראה, על דירקטוריון בנק לאשר, לפחות אחת לשלוש שנים, מדיניות תגמול שתגובש על ידי ועדת התגמול וכן לקבוע מדיניות תגמול קבוצתית. מדיניות התגמול תחול על כלל עובדי הבנק, תוך התמקדות במנגנון התגמול לעובדים מרכזיים. בכפוף לחריגים מסוימים, בקבוצת העובדים המרכזיים כלולים, בין היתר, נושאי משרה בכירה כהגדרתם בטיטת ההוראה, מנהל המדווח ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל, עובד שסך התגמול המשויד לו מהבנק בשנה החלפה או בשנה שקדמה לה, עולה על 1,500,000 ₪ וקבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי. טיטת ההוראה קובעת הוראות רבות בכל הנוגע לעקרונות נדרשים ביחס לתגמול עובדים מרכזיים, בדגש על התגמול המשתנה. עוד קובעת טיטת ההוראה הוראות בדבר מעורבות של גורמי ניהול הסיכונים, בקרה וביקורת בפיתוח מנגנון התגמול ובבחינה כי מדיניות התגמול עקבית עם מסגרת ניהול הסיכונים של הבנק. במקביל לטיטת ההוראה, פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין 301 שעיקרם עיגון תפקידיה של ועדת התגמול בקשר עם מדיניות התגמול ותגמול של עובדים בבנק. למיטב ידיעת הבנק, איגוד הבנקים מקיים מגעים עם הפיקוח על הבנקים בכל הנוגע לנוסח טיטת ההוראה.

FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT - FATCA

בהתאם להוראות ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), במטרה להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ידרשו מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם ע"י אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאיים.

בתחילת אוגוסט 2012 הוקם ע"י משרד האוצר צוות בראשות הממונה על הכנסות המדינה ובשיתוף נציגי בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך ומשרד המשפטים. הצוות הוקם במטרה להגיע להסכם בילטרלי בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם כאמור עשוי להפוך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי.

הבנק, באמצעות חברת האם, עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסמה הוועדה הבין-משרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל את המלצותיה הסופיות ביחס להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי (להלן: "הוועדה" ו-"הדוח", בהתאמה). לפי הדוח, המונח קסטודי מתייחס לשירות של משמורת ניירות ערך עבור בעליהם באופן שמתעד את זכויות הבעלות של המשקיע ומגן עליהן, וכן מאפשר למשקיע ליהנות מפירותיה של בעלות זו (להלן: "שירותי קסטודי"). הדוח כולל את המלצותיה של הוועדה ביחס להסדרה רגולטורית של שירותי קסטודי בישראל, לרבות בנוגע להשקעות בחו"ל, המתייחסות, בין היתר, להגדרת מהות שירותי קסטודי והגופים המעורבים במתן

השירותים (כגון: קסטודיאן, מתווך, קסטודיאן צד ג' ותת-קסטודיאן), והגדרת חובות בסיסיות של נותן שירותי קסטודי (הפרדת נכסים, רישום, תיעוד ודיווח, ביקורת וכיו"ב). נאמר בדוח כי ההסדרה, הפיקוח והאכיפה של המלצות הוועדה יבוצעו על ידי הרגולטורים המפקחים הרלוונטיים לגוף שמעניק את שירותי הקסטודי. במכתב מיום 16 בינואר 2013 של המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים, נקבע, בין היתר, כי תאגידים בנקאיים המספקים שירותי קסטודי ללקוחותיהם, בין באופן ישיר (קסטודיאן) ובין באופן עקיף (מתווך), יפעלו על פי המלצות הוועדה, וכי בכוונת המפקח לשלב בעתיד את המלצות הוועדה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין, כאשר עד אז יפרסם המפקח הבהרות לאופן יישום ההמלצות, ככל שידרש, באמצעות "שאלות ותשובות". על פי מכתב המפקח הנ"ל, התאגידים הבנקאיים נדרשים ליישם את המלצות הוועדה החל מיום 1 באוקטובר 2013, כאשר יישום מוקדם מומלץ, אך נקבע כי דרישות מסוימות הכלולות בהמלצות הוועדה ביחס לאספקת שירותי משמורת כמתווך, יחולו רק החל מיום 1 ביולי 2014. הבנק לומד את הדוח ואת מכתב המפקח על מנת לבחון את השלכותיהם על השירותים המוענקים על ידו בתחום זה ללקוחותיו.

הצעת החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ב-2012

ביום 16 ביולי 2012 אושרה בכנסת בקריאה ראשונה הצעת חוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ב-2012, בעקבות מסקנות הוועדה להגברת התחרותיות במשק. ביום 8 במאי 2013 אישרה הכנסת להחיל דין רציפות על הצעת החוק. הצעת החוק נדונה במספר ישיבות של ועדת הכספים של הכנסת והיא סיימה את דיוניה ביום 30 באוקטובר 2013. הצעת החוק צפויה לעבור לקריאה שנייה ושלישית ולכלול, למיטב ידיעת הבנק, מספר שינויים ביחס להצעת החוק שפורסמה שעיקרם כמפורט להלן.

בהצעת החוק הוצע, בין היתר, כי תאגיד ריאלי משמעותי או מי ששולט בו לא ישלוח בגוף פיננסי משמעותי ולא יחזיק בו מעבר לשיעור שייקבע על ידי הרגולטורים שיוסמכו לכך (ובלבד ששיעור זה לא יעלה על 10% או 5% לגבי גוף פיננסי משמעותי בלא גרעין שליטה). למיטב ידיעת הבנק, בדיוני ועדת הכספים הוצע לקבוע בנוסף כי גם המחזיק יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי לא יוכל לשלוח בתאגיד בנקאי שהוא גוף פיננסי משמעותי. על פי ההצעה, תאגיד בנקאי יחשב גוף פיננסי משמעותי אם סך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד עולה על 40 מיליארד ש"ח, ותאגיד ריאלי משמעותי הינו תאגיד שאינו גוף פיננסי ועומד באופן עקרוני באחד מהתנאים הבאים: מחזור המכירות השנתי האחרון בישראל של כל התאגידים מקבוצתו או שהיקף האשראי בישראל (משמעותו בהצעת החוק) של כל התאגידים מקבוצתו עולים על 6 מיליארד ש"ח. למיטב ידיעת הבנק, בדיונים בוועדת הכספים הוצע כי הגדרה זו תכלול גם תאגיד ריאלי שמחזור המכירות הקובע של התאגיד הריאלי בשוק, שבו הוא, השולט בו או תאגיד בשליטתו הוכרזו כבעלי מונופולין, עולה על 2 מיליארד שקלים חדשים. ביחס לאיסור האמור נכללו בהצעת החוק חריגים והוראות מעבר בתנאים מסוימים, ובכלל זה אפשרות לגידול אורגני של תאגיד ריאלי משמעותי שלא יהיה כזה בעת כניסת החוק לתוקף, וכן תקופת מעבר של 6 שנים ליישום ההצעה האמורה על גופים, אשר במועד פרסום החוק (אם הצעת החוק תאושר), יעברו את הקריטריונים האמורים בשיעורים שנקבעו (להלן: "הוראת המעבר"). כן הוצע כי לא יכהן כדירקטור בגוף פיננסי משמעותי אדם השולט בתאגיד ריאלי משמעותי, קרובו, שותפו, אדם בעל זיקה אליו או נושא משרה בתאגיד ריאלי משמעותי. במסגרת הצעת החוק הוצע כי תקופת המעבר ליישום הוראה זו תהיה של שנתיים, אך כל עוד יהיה רשאי התאגיד הריאלי המשמעותי או השולט בו להמשיך ולהחזיק או לשלוח בגוף הפיננסי המשמעותי לפי הוראת המעבר, יוכלו להמשיך לכהן נושאי משרה הקשורים אליהם. בנוסף, על פי הנוסח המוצע ע"י ועדת הכספים, מוצע לאסור על בעל שליטה בגוף פיננסי משמעותי שהוא תאגיד בנקאי לשלוח במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי.

בנוסף, למיטב ידיעת הבנק, הצעת החוק שתועבר לקריאה שנייה ושלישית בכנסת צפויה לכלול מגבלה, לפיה יחול איסור על תאגיד בנקאי להחזיק יותר מאחוז אחד מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי או במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי. עם זאת, יהיה רשאי תאגיד בנקאי להחזיק יותר מאחוז אחד מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי אחד ובמבטח אחד שהוא גוף פיננסי משמעותי, ובלבד שהחזקתו באותו תאגיד או מבטח, לפי העניין, לא תעלה על עשרה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה. תקופת המעבר המוצעת למימוש אחזקות בניגוד להוראה זו היא בת שש שנים. להערכת הבנק למגבלה זו לא תהיה השפעה על האחזקות הקיימות של הבנק.

במסגרת הצעת החוק כפי שנדונה בוועדת הכספים נכללו, בין היתר, גם הוראות נוספות, שעיקרן מגבלות על מבני החזקה פירמידלי בתאגידים מדווחים; הוראות בקשר לממשל תאגידי בחברות במבנה פירמידלי; הוראות ממשל תאגידי נוספות לתאגידים מדווחים; סמכות לקביעת הוראות לגבי מגבלות על סך האשראי

לחברות מסוימות; מנגנון לאכיפת מכירת החזקות שתיאסרנה על פי הצעת החוק והוראות בנושא בחינת התנאים להקצאת נכסים ציבוריים, כולל רשיונות על פי דין, בהתחשב בשיקולי ריכוזיות ותחרותיות.

יצוין כי על פי נוסח הצעת החוק המוצע על ידי ועדת הכספים, אם יתקבל, הבנק יענה לכאורה על הגדרת גוף פיננסי משמעותי, שכן קביעת "גוף פיננסי משמעותי" נעשית גם בהתחשב בהיקף הנכסים של גופים פיננסיים השולטים בבנק, דהיינו, היקף נכסי חברת האם, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. כמו כן פ.י.ב.י. אחזקות בע"מ (להלן: "פיבי"), בעלת השליטה בבנק הבינלאומי, ציינה בדוחותיה כי פז חברת נפט בע"מ (להלן: "פז") תענה לכאורה על הגדרת תאגיד ריאלי משמעותי. לאור זאת על פי הצעת החוק, אם תתקבל, ובהתאם למצב הדברים הקיים לאחר תום תקופת מעבר של 6 שנים, בעלי השליטה בבנק (מעבר לבנק הבינלאומי ולפיבי) לא יוכלו לשלוט במקביל בבנק ובפז.

פיבי מציינת בדוחותיה כי לדעתה המלצות הועדה, כפי שהן באות לידי ביטוי בהצעת החוק, ובפרט ככל שהדבר נוגע לתחולתן על פיבי וצדדים קשורים לה, אינן מוצדקות פוגעות בזכויות יסוד של פיבי ושל בעלי מניותיה באופן שאינו מידתי, וכי היא תשקול נקיטת צעדים כנגד פגיעה זו, בין השאר באמצעות פניה לערכאות משפטיות.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים, שלדעת הנהלת הבנק קיימת בהם מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, מפורטת בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2012 ולא חל בהם שינוי.

מערכת יחסי העבודה בבנק

קיימים שני ארגוני עובדים: ארגון המנהלים ומורשי החתימה אשר מייצג כ-800 עובדים וארגון הפקידים אשר מייצג כ-2,200 עובדים בבנק הבינלאומי ובבנק פאג'יי.

א. בהמשך לאמור בדוחות הכספיים לשנת 2012 באשר לפניו ועד ארגון הפקידים לבית הדין לעבודה בתביעה בכל הנוגע לאישור הוועד לפעילות שיווק מחוץ לסניפי הבנק, ולהשתתפות בהוצאות חניה לעובדים חדשים בבית הבנק, בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב קבע כי במבצעי שיווק הנערכים מעבר לשעות העבודה או מחוץ לסניפי הבנק יש לקבל את הסכמת הוועד. בית הדין הוסיף וקבע כי עובדים שעברו לבניין החדש לאחר שהסתיים המעבר הקולקטיבי בשנת 2009, ואשר יעברו אליו מעתה ואילך, אינם זכאים להשתתפות בהוצאות חניה.

ב. ביום 29 באפריל 2013 הודיעו ההסתדרות הכללית וועד ארגון הפקידים בבנק על סכסוך עבודה, במסגרתו יוכלו להכריז על צעדים ארגוניים החל מיום 16 במאי 2013 ואילך, וזאת מהעילות הבאות: טענה בדבר התנהגות פוגענית כלפי חברי הוועד וניסיון להצר את צעדיו; טענה בדבר דחיית הדרישה של העובדים להארכת הסכמי העבודה; טענה בדבר התעלמות מדרישת העובדים להסדר נושא עומס העבודה.

בעקבות ההכרזה על סכסוך העבודה נקטו הפקידים בעיצומים, שהתבטאו בביצוע חלקי של העבודה ביחידות מסוימות ובהשבתה של סניפים שונים למשך יום.

הסניפים בהם ננקטו העיצומים כאמור היו פתוחים לקהל על ידי המנהלים ומורשי החתימה. בנוסף, מוקד "פאג'י קול" עבד כרגיל ונתן שרותים ללקוחות הבנק.

ג. נציגות העובדים הגישה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב "בקשת צד בסכסוך קיבוצי" בה התבקש בית הדין להורות לבנק להעסיק את העובדים בחדר עסקאות ניירות ערך ישראליים בשעות העבודה המפורטות בהסכם קיבוצי שנעשה בבנק ביום 26 בינואר 1984, ולא בשעות אחרות כלשהן. ביום 6 בנובמבר 2013 נמחקה הבקשה בבית הדין בהסכמה.

מדיניות התגמול

ביום 31 בינואר 2013 הוחלט לאמץ תוכנית תגמול למנכ"ל ולמנהלים בכירים בבנק, שאושרה על ידי הדירקטוריון הבנק ותחילתה מיום 1 בינואר 2013. ראה באור 13 ה' בדוחות הכספיים השנתיים.

קוד אתי

דירקטוריון הבנק אישר את הקוד האתי של הבנק בחודש אוגוסט 2012, במטרה לקדם אתיקה ולהטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב מנהלי הבנק ועובדיו. הקוד האתי מפורסם בפורטל הבנק ומחולק במעמד קבלת עובד חדש לבנק. בחברת האם קיימת ועדת אתיקה וראש אגף פיננסים ומשאבים הינו חבר בוועדה.

מבנה ארגוני ומערך סניפים

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, מונה הבנק 23 סניפים ושלוחות, הכוללים שלוחה המשמשת בלעדית כמשווקת משכנתאות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. בנוסף, נפתחו שני מרכזי יעוץ אזוריים להשקעות בירושלים וברחובות.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי ה-PCAOB.

לדוחות צורף דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, וכן הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 בדצמבר 2012 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2013 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד

גילוי בדבר המבקר הפנימי הינו כמפורט בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר ינון שויקה והחשבונאי הראשי, ד"ר רו"ח אליה חבה, האחראי על הדיווח הכספי בבנק.

בהתאם להוראות SOX 302, מדי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל, ובהשתתפות החשבונאי הראשי, האחראי על ניהול הסיכונים בבנק, האחראי על האשראי בבנק, מנהלי המערכים מחברת האם שכפופים לדירקטוריון ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן ליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי, ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינם בהנהלת הבנק, בוועדת הגילוי וכן בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

מדי רבעון מקיימת ועדת חובות בעייתיים של הדירקטוריון דיון בהפרשות להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי והפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. כמו כן, במסגרת ועדה זו ניתנת סקירה על החובות הבעייתיים לסיווגים השונים.

ועדת הביקורת של הדירקטוריון מתכנסת לדיון מקדמי מפורט בטיטת הדוחות הכספיים. הדיון נערך בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי, ורואה החשבון המבקר של הבנק. בדיון נדונות גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. בנוסף, דנה ועדת הביקורת מדי רבעון בממצאי ועדות הגילוי לפי הוראות SOX 302. בסיום הדיון ועדת הביקורת ממליצה בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיטות של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי לפחות שני דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת. כיום בפועל 4 מתוך 8 חברי הדירקטוריון ו-3 מתוך 4 חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית.

הדירקטוריון הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק.

בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים של הבנק, משתתפים חברי הנהלת הבנק, החשבונאי הראשי, מנהל הסיכונים הראשי ורואה החשבון המבקר. במסגרת הדיון במליאה, מציג המנכ"ל את התוצאות הכספיות של הבנק והשוואה לתקופות קודמות כולל השוואת תקציב מול ביצוע. במעמד זה מתקיים דיון במהלכו משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

החלטות בדבר התחייבויות שיפוי ופטור לנושאי משרה

ביום י' באדר התש"ע, 24 בפברואר 2010, אישר דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת) מתן פטור לדירקטורים ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק וויתור על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, אושר לתת לנושאי המשרה האמורים התחייבות שיפוי בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הני"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.

סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק, בהתאם לכתב ההתחייבות הני"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי החלטה זו, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון של הבנק לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי.

הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק ביום 7 באפריל 2010.

תיקון תקנות ההתאגדות של הבנק ועדכון ההתחייבויות לשיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה בבנק

ביום 1 בנובמבר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת והדירקטוריון לכך, את ההחלטות הבאות:

- לתקן את תקנון ההתאגדות של הבנק בנושאים הבאים:
  1. הרחבת החביות ו/או ההוצאות אשר בגיןן רשאי הבנק להעניק שיפוי ו/או ביטוח לדירקטורים ולנושאי משרה וזאת בהתאם לחוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 וחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן: "תיקוני החקיקה").
  2. נקבע כי כל עוד לבנק בעל מניות יחיד, מינוי יו"ר דירקטוריון והעברתו מתפקידו ייעשו בהודעה בכתב של בעל המניות.
  3. מינוי מנכ"ל יהיה מותנה בקבלת המלצת בעל המניות למנותו, כל עוד לחברה בעל מניות יחיד שהינו תאגיד בנקאי.
- מתן התחייבויות שיפוי לדירקטורים בבנק בנוסח מתוקן המרחיב את החביות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבויות השיפוי שנתן ו/או שיינתן הבנק לדירקטורים בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 7 באפריל 2010, והכל בהתאם לתיקוני החקיקה ולחוק החברות (תיקון מס' 3), התשס"ה-2005 (להלן: "כתב שיפוי מתוקן").

יצויין כי בהתאם לאישור האמור מתוקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן הבנק גם לנושאי משרה לשעבר. בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

פעילות הדירקטוריון וועדותיו

דירקטוריון הבנק קיים 10 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-ספטמבר 2013 ו-24 ישיבות של ועדות הדירקטוריון. ביום 18 באפריל 2013 פרש מר יעקב שא-נס מכהונתו כחבר דירקטוריון הבנק. ביום 20 ביוני 2013 התמנה מר יעקב מלכין כחבר דירקטוריון הבנק.

אבי חפץ
יו"ר הדירקטוריון

ינון שויקה
מנהל כללי

תאריך אישור הדוח:
י"ח בכסלו התשע"ד
21 בנובמבר 2013

סקירת ההנהלה

תוכן

עמוד

	תוספת א' - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית
78	לשלושה חודשים
82	לתשעה חודשים
86	תוספת ב' - החשיפה לשינויים בשערי הריבית
92	תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

סקירת ההנהלה

תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית סכומים מדווחים

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2012			2013			
שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
אחוזים	מיליוני ש"ח		אחוזים	מיליוני ש"ח		
7.61	37.9	2,047.2	6.64	33.5	2,068.5	נכסים נושאי ריבית
3.37	4.7	564.5	3.54	4.2	481.1	אשראי לציבור ⁽²⁾
2.34	3.4	587.3	1.22	1.3	428.6	פקדונות בבנקים מרכזיים
3.74	2.3	249.7	3.28	2.0	246.9	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
2.45	0.1	16.5	3.00	0.1	13.5	וזמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	20.2	-	-	19.6	אגרות חוב למסחר
5.67	48.4	3,485.4	5.14	41.1	3,258.2	נכסים אחרים
		127.3			130.0	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		10.4			38.4	חיבים בגין כרטיסי אשראי
		3,623.1			3,426.6	שאינם נושאים ריבית
						נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾
						סך כל הנכסים

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של רווחים/הפסדים בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך 0 מיליון ש"ח (2012 - 0.2 מיליון ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (6) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

סקירת ההנהלה

תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2012			2013		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(1.95)	(11.0)	2,277.0	(1.18)	(5.9)	2,000.8
-	-	2.6	-	-	2.7
(0.54)	(0.1)	74.0	-	-	57.4
(7.46)	(2.5)	137.7	(9.16)	(3.1)	140.0
-	-	1.9	-	-	-
(2.20)	(13.6)	2,493.2	(1.65)	(9.0)	2,200.9
		617.7			715.8
		128.8			130.0
		27.7			29.9
		3,267.4			3,076.6
		355.7			350.0
		3,623.1			3,426.6
3.47			3.49		
4.05	34.8	3,485.4	4.00	32.1	3,258.2

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור	2,000.8
פקדונות הממשלה	2.7
פקדונות מבנקים	57.4
איגרות חוב	140.0
התחייבויות אחרות	-
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית	2,200.9
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית	715.8
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית	130.0
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית	29.9
סך כל ההתחייבויות	3,076.6
סך כל האמצעים ההוניים	350.0
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים	3,426.6
פער הריבית	
תשואה נטו ⁽²⁾ על נכסים נושאי ריבית	

סקירת ההנהלה

תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2012			2013			
שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	
						מטבע ישראלי לא צמוד
5.72	42.2	3,015.8	5.00	34.8	2,834.3	סך נכסים נושאי ריבית
(1.63)	(8.6)	2,122.7	(0.68)	(3.1)	1,840.1	סך התחייבויות נושאות ריבית
4.09			4.32			פער הריבית
						מטבע ישראלי צמוד למדד
5.69	6.1	438.0	6.70	6.2	379.6	סך נכסים נושאי ריבית
(6.03)	(5.0)	339.2	(7.67)	(5.9)	316.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
(0.34)			(0.97)			פער הריבית
						מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
1.27	0.1	31.6	0.91	0.1	44.3	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	31.3	-	-	44.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.27			0.91			פער הריבית
						סך פעילות בישראל
5.67	48.4	3,485.4	5.14	41.1	3,258.2	סך נכסים נושאי ריבית
(2.20)	(13.6)	2,493.2	(1.65)	(9.0)	2,200.9	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.47			3.49			פער הריבית

סקירת ההנהלה

תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2012 מול 2011 ⁽⁶⁾			2013 מול 2012 ⁽⁶⁾		
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
מיליוני ש"ח					
(2.00)	(4.48)	2.48	(4.40)	(4.74)	0.34
1.10	(1.23)	2.33	(2.90)	(1.31)	(1.59)
(0.90)	(5.71)	4.81	(7.30)	(6.05)	(1.25)
(1.60)	(0.44)	(1.16)	(5.10)	(4.29)	(0.81)
0.60	0.49	0.11	0.50	0.75	(0.25)
(1.00)	0.05	(1.05)	(4.60)	(3.54)	(1.06)

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור

נכסים נושאי ריבית אחרים

סך כל הכנסות הריבית

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור

התחייבויות נושאי ריבית אחרות

סך כל הוצאות הריבית

סקירת ההנהלה

תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2012			2013			
שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
אחוזים	מיליוני ש"ח		אחוזים	מיליוני ש"ח		
7.57	114.3	2,030.9	6.65	101.7	2,054.2	נכסים נושאי ריבית
3.11	12.2	525.1	2.58	9.3	481.3	אשראי לציבור ⁽²⁾
2.51	9.6	512.5	1.53	5.8	507.2	פקדונות בבנקים מרכזיים
						אגרות חוב מוחזקות לפדיון
3.60	7.6	282.4	2.35	4.5	255.8	וזמינות למכירה ⁽³⁾
2.88	0.6	27.9	2.62	0.2	10.2	אגרות חוב למסחר
2.52	0.3	15.9	-	-	14.2	נכסים אחרים
5.72	144.6	3,394.7	4.90	121.5	3,322.9	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		125.4			131.8	חיבים בגין כרטיסי אשראי
		36.2			74.5	שאינם נושאים ריבית
		3,556.3			3,529.2	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾
						סך כל הנכסים

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).

(2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של רווחים/הפסדים בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך 0.2 מיליון ש"ח (2012 - 0.3 מיליון ש"ח).

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(5) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(6) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

סקירת ההנהלה

תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2012			2013		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח		אחוזים	מיליוני ש"ח	
(2.01)	(33.5)	2,229.2	(1.18)	(18.6)	2,106.3
-	-	2.7	-	-	2.7
(0.18)	(0.1)	73.7	-	-	65.3
(6.54)	(6.6)	135.7	(6.34)	(6.5)	137.7
-	-	7.8	-	-	1.0
(2.19)	(40.2)	2,449.1	(1.45)	(25.1)	2,313.0
		585.4			672.6
		125.9			131.8
		42.3			69.5
		3,202.7			3,186.9
		353.6			342.3
		<u>3,556.3</u>			<u>3,529.2</u>
3.53			3.45		
4.12	104.4	3,394.7	3.89	96.4	3,322.9

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור
פקדונות הממשלה
פקדונות מבנקים
איגרות חוב
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית
סך כל ההתחייבויות
סך כל האמצעים ההוניים
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
פער הריבית
תשואה נטו ⁽²⁾ על נכסים נושאי ריבית

סקירת ההנהלה

תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2012			2013			
שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	
5.83	128.1	2,951.8	5.01	108.9	2,918.7	מטבע ישראלי לא צמוד
(1.71)	(26.7)	2,086.9	(0.91)	(13.4)	1,962.5	סך נכסים נושאי ריבית
4.12			4.10			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
5.28	16.2	411.7	4.61	12.4	361.0	מטבע ישראלי צמוד למדד
(5.47)	(13.5)	331.1	(5.11)	(11.7)	307.2	סך נכסים נושאי ריבית
(0.19)			(0.50)			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
1.28	0.3	31.2	0.62	0.2	43.2	מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
-	-	31.1	-	-	43.3	סך נכסים נושאי ריבית
1.28			0.62			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
5.72	144.6	3,394.7	4.90	121.5	3,322.9	סך פעילות בישראל
2.19	(40.2)	2,449.1	(1.45)	(25.1)	2,313.0	סך נכסים נושאי ריבית
3.53			3.45			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

סקירת ההנהלה

תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2012 מול 2011 ⁽⁶⁾			2013 מול 2012 ⁽⁶⁾		
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
מיליוני ש"ח					
3.10	(6.82)	9.92	(12.60)	(13.75)	1.15
1.80	(4.96)	6.76	(10.50)	(9.02)	(1.48)
4.90	(11.78)	16.68	(23.10)	(22.77)	(0.33)
(0.80)	2.31	(3.11)	(14.90)	(13.81)	(1.09)
(0.60)	(1.85)	1.25	(0.20)	0.22	(0.42)
(1.40)	0.46	(1.86)	(15.10)	(13.59)	(1.51)

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור

נכסים נושאי ריבית אחרים

סך כל הכנסות הריבית

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור

התחייבויות נושאי ריבית אחרות

סך כל הוצאות הריבית

סקירת ההנהלה

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2013

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2013						
מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
מיליוני ש"ח						
1.9	31.9	7.7	18.7	74.0	88.6	2,778.0
-	-	-	-	0.1	0.1	-
1.9	31.9	7.7	18.7	74.1	88.7	2,778.0
-	0.1	8.4	20.1	121.3	70.2	2,500.6
-	-	-	-	-	-	-
-	0.1	8.4	20.1	121.3	70.2	2,500.6
1.9	31.8	(0.7)	(1.4)	(47.2)	18.5	277.4
280.3	278.4	246.6	247.3	248.7	295.9	277.4

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים (5)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

- (1) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- (2) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בבאור 16 א' בדוח הכספי השנתי, בעקבות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 16 א' בדוח הכספי השנתי.
- (3) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו באור 16 א' בדוח הכספי השנתי.
- (4) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

הערות ספציפיות:

- (5) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (6) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

תוספת ב'

31 בדצמבר 2012			30 בספטמבר 2012			30 בספטמבר 2013				
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון (1) מיליוני ש"ח	מעל 20 שנים
0.1	2.96	3,317.7	0.2	4.51	3,177.6	0.2	3.71	3,026.4	22.5	3.1
0.4		0.5	0.6		0.5	1.0		0.2	-	-
⁽⁶⁾ 0.1		3,318.2	⁽⁶⁾ 0.2		3,178.1	⁽⁶⁾ 0.2		3,026.6	22.5	3.1
0.1	1.57	3,018.9	0.1	2.08	2,887.4	0.1	1.08	2,720.7	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
⁽⁶⁾ 0.1		3,018.9	⁽⁶⁾ 0.1		2,887.4	⁽⁶⁾ 0.1		2,720.7	-	-

3.1
283.4

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2013 (המשך)

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2013						
מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
מיליוני ש"ח						
-	165.8	26.9	69.1	73.2	5.3	50.6
-	-	-	-	-	-	-
-	165.8	26.9	69.1	73.2	5.3	50.6
11.2	153.4	25.6	63.7	25.0	12.3	67.9
-	-	-	-	-	-	-
11.2	153.4	25.6	63.7	25.0	12.3	67.9
(11.2)	12.4	1.3	5.4	48.2	(7.0)	(17.3)
31.8	43.0	30.6	29.3	23.9	(24.3)	(17.3)
-	-	-	-	-	27.1	20.0
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	27.1	20.0
-	-	-	1.2	0.3	0.1	45.6
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1.2	0.3	0.1	45.6
-	-	-	(1.2)	(0.3)	27.0	(25.6)
(0.1)	(0.1)	(0.1)	(0.1)	1.1	1.4	(25.6)

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות, ראה לעיל.

תוספת ב' (המשך)

2012 בדצמבר 31			2012 בספטמבר 30			2013 בספטמבר 30				
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון (1) מיליוני ש"ח	מעל 20 שנים
3.9	1.99	376.6	3.8	2.26	415.5	4.1	1.99	395.1	4.2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
⁽⁶⁾ 3.9		376.6	⁽⁶⁾ 3.8		415.5	⁽⁶⁾ 4.1		395.1	4.2	-
4.8	2.02	350.8	4.5	2.52	378.3	4.4	1.99	359.1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
⁽⁶⁾ 4.8		350.8	⁽⁶⁾ 4.5		378.3	⁽⁶⁾ 4.4		359.1	-	-
										-
										31.8
0.1	1.24	39.2	0.1	1.19	35.4	0.1	0.73	47.1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
⁽⁶⁾ 0.1		39.2	⁽⁶⁾ 0.1		35.4	⁽⁶⁾ 0.1		47.1	-	-
0.1	0.31	39.4	0.1	0.32	35.6	0.1	0.32	47.2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
⁽⁶⁾ 0.1		39.4	⁽⁶⁾ 0.1		35.6	⁽⁶⁾ 0.1		47.2	-	-
										-
										(0.1)

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2013 (המשך)

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2013						
מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
מיליוני ש"ח						
1.9	197.7	34.6	87.8	147.2	121.0	2,848.6
-	-	-	-	0.1	0.1	-
1.9	197.7	34.6	87.8	147.3	121.1	2,848.6
11.2	153.5	34.0	85.0	146.6	82.6	2,614.1
-	-	-	-	-	-	-
11.2	153.5	34.0	85.0	146.6	82.6	2,614.1
(9.3)	44.2	0.6	2.8	0.7	38.5	234.5
312.0	321.3	277.1	276.5	273.7	273.0	234.5

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות, ראה לעיל.

תוספת ב' (המשך)

2012 בדצמבר 31			2012 בספטמבר 30			2013 בספטמבר 30				
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון (1) מיליוני ש"ח	מעל 20 שנים
0.4	2.09	3,733.5	0.6	2.92	3,628.5	0.6	2.39	3,468.6	26.7	3.1
0.4		0.5	0.6		0.5	1.0		0.2	-	-
⁽⁶⁾ 0.4		3,734.0	⁽⁶⁾ 0.6		3,629.0	⁽⁶⁾ 0.6		3,468.8	26.7	3.1
0.6	1.97	3,409.1	0.6	2.46	3,301.3	0.6	1.90	3,127.0	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
⁽⁶⁾ 0.6		3,409.1	⁽⁶⁾ 0.6		3,301.3	⁽⁶⁾ 0.6		3,127.0	-	-

3.1
315.1

סקירת ההנהלה

תוספת ג'

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2013									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני(3)						סיכון אשראי כולל(1)			
הפסדי אשראי(4)			פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי							
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח									
0.1	-	0.1	-	0.2	4.8	5.4	0.2	5.4	ציבור - מסחרי
7.4	(2.8)	(0.7)	11.5	13.7	154.6	189.2	13.7	189.2	חקלאות
12.8	0.2	(0.6)	56.9	78.1	347.8	484.6	78.1	484.6	תעשייה
0.9	0.2	(1.9)	3.9	4.3	74.5	79.0	4.3	79.0	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	1.2	1.2	-	1.2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
9.2	(5.9)	5.3	17.2	26.0	313.8	460.9	26.0	460.9	חשמל ומים
0.1	(2.0)	0.3	0.2	0.5	60.9	69.3	0.5	69.3	מסחר
1.5	0.4	0.7	1.4	3.4	19.5	31.5	3.4	31.8	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.2	(0.1)	-	0.1	0.2	5.7	10.5	0.2	10.5	תחבורה ואחסנה
-	(0.1)	-	2.4	2.4	59.4	88.5	2.4	88.5	תקשורת ושירותי מחשב
2.6	(0.3)	(0.1)	1.7	2.3	125.0	150.6	2.3	150.6	שירותים פיננסיים
4.8	(0.3)	1.7	8.1	22.0	449.9	612.6	22.0	612.6	שירותים עסקיים ואחרים
39.6	(10.7)	4.8	103.4	153.1	1,617.1	2,183.3	153.1	2,183.6	שירותים ציבוריים וקהילתיים
14.5	(2.2)	0.3	11.3	37.0	629.3	979.9	37.0	979.9	סך הכל מסחרי
54.1	(12.9)	5.1	114.7	190.1	2,246.4	3,163.2	190.1	3,163.5	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	377.3	377.3	-	379.9	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	524.1	524.1	-	800.7	בנקים בישראל
54.1	(12.9)	5.1	114.7	190.1	3,147.8	4,064.6	190.1	4,344.1	ממשלת ישראל
									סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כולל: חובות, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 3,147.8 מיליון ש"ח, 279.5 מיליון ש"ח ו-916.8 מיליון ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה

תוספת ג' (המשך)

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר) (6)								
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (3)						סיכון אשראי כולל (1)		
הפסדי אשראי (4)			פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי						
סכומים מדווחים								
מיליוני ש"ח								
-	(0.1)	-	-	-	6.3	6.9	-	6.9
14.1	0.6	1.1	14.8	25.4	173.2	210.5	25.4	211.9
14.2	(0.3)	(3.0)	10.3	26.1	368.2	532.8	26.1	532.8
3.2	(0.3)	2.9	6.1	6.6	83.3	88.6	6.6	88.6
-	-	-	-	-	-	-	-	42.1
13.1	(0.1)	4.8	15.3	26.7	345.6	493.1	26.7	493.1
2.0	0.1	1.8	2.0	2.6	47.8	54.5	2.6	54.5
0.8	0.1	0.3	0.9	2.2	24.2	40.7	2.2	41.1
0.3	0.1	(0.1)	0.2	0.5	12.2	16.2	0.5	16.2
0.2	(0.1)	-	1.4	1.4	75.1	106.1	1.4	149.5
2.1	0.2	-	0.8	6.0	135.8	161.7	6.0	161.7
3.1	0.2	0.9	2.4	12.9	390.2	571.8	12.9	571.8
53.1	0.4	8.7	54.2	110.4	1,661.9	2,282.9	110.4	2,370.2
22.0	2.0	(1.4)	15.2	41.3	554.0	934.1	41.3	934.1
75.1	2.4	7.3	69.4	151.7	2,215.9	3,217.0	151.7	3,304.3
-	-	-	-	-	498.2	498.2	-	520.9
-	-	-	-	-	662.2	662.2	-	801.7
75.1	2.4	7.3	69.4	151.7	3,376.3	4,377.4	151.7	4,626.9

ציבור - מסחרי

חקלאות
 תעשייה
 בינוי ונדל"ן
 בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
 חשמל ומים
 מסחר
 בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
 תחבורה ואחסנה
 תקשורת ושירותי מחשב
 שירותים פיננסיים
 שירותים עסקיים ואחרים
 שירותים ציבוריים וקהילתיים
סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
סך הכל ציבור
 בנקים בישראל
 ממשלת ישראל
סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כולל: חובות, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 3,376.3 מיליון ש"ח, 249.5 מיליון ש"ח ו- 1,001.1 מיליון ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור.

סקירת ההנהלה

תוספת ג' (המשך)

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2012									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזוני (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)			פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי							
סכומים מדווחים									
מיליוני ש"ח									
-	-	(0.1)	-	0.1	3.8	4.1	0.1	4.1	ציבור - מסחרי
10.8	(0.1)	(1.6)	14.7	17.6	168.3	208.8	17.6	210.3	חקלאות
13.2	(0.6)	(3.7)	57.1	78.0	361.7	534.4	78.0	534.4	תעשייה
2.7	(1.0)	3.2	5.1	5.6	80.2	84.9	5.6	84.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	1.5	1.5	-	43.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
9.8	(3.3)	4.6	13.2	23.3	329.1	466.8	23.3	466.8	חשמל ומים
1.8	(0.2)	1.9	1.9	2.5	47.4	54.4	2.5	54.4	מסחר
0.5	(0.5)	0.5	0.3	3.0	23.0	34.0	3.0	34.4	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.2	(0.1)	0.1	0.1	0.4	10.6	15.3	0.4	15.3	תחבורה ואחסנה
0.2	(0.1)	-	1.4	1.4	73.4	104.3	1.4	138.2	תקשורת ושירותי מחשב
2.9	0.2	0.9	1.1	6.3	137.3	179.7	6.3	179.7	שירותים פיננסיים
3.5	(0.4)	2.0	4.0	14.6	369.7	558.6	14.6	558.6	שירותים עסקיים ואחרים
45.6	(6.1)	7.8	98.9	152.8	1,606.0	2,246.8	152.8	2,325.0	שירותים ציבוריים וקהילתיים
16.3	(5.1)	(0.1)	9.4	38.8	561.2	905.9	38.8	905.9	סך הכל מסחרי
61.9	(11.2)	7.7	108.3	191.6	2,167.2	3,152.7	191.6	3,230.9	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	571.8	571.8	-	591.9	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	519.1	519.1	-	868.3	בנקים בישראל
61.9	(11.2)	7.7	108.3	191.6	3,258.1	4,243.6	191.6	4,691.1	ממשלת ישראל
סך הכל									

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כולל: חובות, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 3,258.1 מיליון ש"ח, 447.5 מיליון ש"ח ו-985.5 מיליון ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הצהרה (Certification)

אני, ינון שויקה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחינו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

.....
י. שויקה

מנהל כללי

י"ח בכסלו התשע"ד
21 בנובמבר 2013

הצהרה (Certification)

אני, ד"ר אליה חבה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

.....
ד"ר א. חבה
חשבונאי ראשי

י"ח בכסלו התשע"ד
21 בנובמבר 2013

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2013

תוכן העניינים

<u>עמוד</u>	
99	דוח סקירה של רואה החשבון
	תמצית דוחות כספיים ביניים (בלתי מבוקרים)
100	תמצית מאזן
101	תמצית דוח רווח והפסד
103	תמצית דוח על השינויים בהון
105	תמצית דוח על תזרימי מזומנים
107	באורים לתמצית הדוחות הכספיים

עמוד לבן

טלפון 03 884 8000
פקסימיליה 03 884 8444
אינטרנט www.kpmg.co.il

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 809
תל אביב 61008

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי ליום 30 בספטמבר 2013 ואת הדוחות התמציתיים ביניים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

י"ח בכסלו התשע"ד
21 בנובמבר 2013

תמצית מאזן ליום 30 בספטמבר 2013

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר	
	2012	2013
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
1,159.6	1,222.0	972.1
447.5	249.5	279.5
2,167.3	2,215.9	2,246.4
(54.9)	(68.5)	(46.5)
2,112.4	2,147.4	2,199.9
19.0	21.9	20.0
31.0	32.2	44.9
3,769.5	3,673.0	3,516.4
3,003.2	2,921.1	2,717.6
98.4	71.3	92.6
2.3	2.7	2.6
135.3	139.9	141.8
198.4	199.4	205.2
3,437.6	3,334.4	3,159.8
331.9	338.6	356.6
3,769.5	3,673.0	3,516.4

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים
ניירות ערך (מזה: 279.5, 206.1 ו-413.6 מיליון ש"ח ב-30.9.13, 30.9.12 וב-31.12.12 בהתאמה, מוצגים בשווי הוגן)

אשראי לציבור
הפרשה להפסדי אשראי
אשראי לציבור, נטו

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות והון

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

פיקדונות הממשלה

כתבי התחייבות נדחים

התחייבויות אחרות (מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 7.6, 6.6 ו-7.0 מיליון ש"ח ב-30.9.12, 30.9.12 וב-31.12.12 בהתאמה)

סך כל ההתחייבויות

סך כל ההון

סך כל ההתחייבויות וההון

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ד"ר א. חבה

חשבונאי ראשי

י. שויקה

מנהל כללי

א. חפץ

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
י"ח בכסלו התשע"ד, 21 בנובמבר 2013

תמצית דוח רווח והפסד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2012	2013	2012	2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח				
187.5	144.6	121.5	48.4	41.1	הכנסות ריבית
(47.5)	(40.2)	(25.1)	(13.6)	(9.0)	הוצאות ריבית
140.0	104.4	96.4	34.8	32.1	הכנסות ריבית, נטו
(7.7)	(7.3)	(5.1)	(2.8)	(1.5)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
132.3	97.1	91.3	32.0	30.6	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
4.9	3.8	1.4	1.6	1.0	הכנסות שאינן מריבית
111.6	83.4	81.1	28.0	27.2	הכנסות מימון שאינן מריבית עמלות
116.5	87.2	82.5	29.6	28.2	סך הכל הכנסות שאינן מריבית
91.0	66.6	72.2	21.6	23.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
24.4	18.7	20.4	6.3	7.0	משכורות והוצאות נלוות
55.9	42.4	41.5	13.8	13.3	אחזקה ופחת בנינים וציוד
171.3	127.7	134.1	41.7	44.0	הוצאות אחרות סך הכל הוצאות התפעוליות והאחרות
77.5	56.6	39.7	19.9	14.8	רווח לפני מיסים
29.0	21.6	15.0	7.3	4.9	הפרשה למיסים על הרווח
48.5	35.0	24.7	12.6	9.9	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
956.2	690.1	487.0	248.4	195.2	רווח למניה בש"ח רווח נקי למניה

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2012	2013	2012	2013
	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח				
48.5	35.0	24.7	12.6	9.9
0.4	0.8	-	1.1	(0.3)
0.4	0.8	-	1.1	(0.3)
(0.1)	(0.3)	-	(0.5)	0.1
0.3	0.5	-	0.6	(0.2)
48.8	35.5	24.7	13.2	9.7

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות
הבנק
רווח כולל אחר, לפני מסים :
התאמות בגין הצגת ניירות ערך
זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
רווח כולל אחר, לפני מסים
השפעת המס המתייחס
רווח כולל אחר, לאחר מיסים
הרווח הכולל המתייחס לבעלי
מניות הבנק

(1) ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. אימוץ ההוראה נעשה באופן של יישום למפרע, לאור זאת, נתוני רווח כולל אחר לתקופות מקבילות אשתקד ולשנת 2012 סווגו מחדש ואינם מוצגים עוד כחלק מהדוח על השינויים בהון אלא במסגרת תמצית דוח על הרווח הכולל. ראה גם באור 1. כמו כן, באור 11 בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר כולל פירוט בדבר תנועה ברכיבי רווח כולל אחר.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על השינויים בהון

סכומים מדווחים

א. דוח על השינויים בהון לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2013 ולשנת 2012

סך הכל הון	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾	הון המניות הנפרע	
מליוני ש"ח				
346.9	333.5	0.4	13.0	יתרה ליום 30 ביוני 2013 (בלתי מבוקר)
9.9	9.9	-	-	רווח נקי
(0.2)	-	(0.2)	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽²⁾
<u>356.6</u>	<u>343.4</u>	<u>0.2</u>	<u>13.0</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)
365.4	352.6	(0.2)	13.0	יתרה ליום 30 ביוני 2012 (בלתי מבוקר)
12.6	12.6	-	-	רווח נקי
(40.0)	(40.0)	-	-	דיבידנד ששולם
0.6	-	0.6	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽²⁾
<u>338.6</u>	<u>325.2</u>	<u>0.4</u>	<u>13.0</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

ב. דוח על השינויים בהון לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר לשנת 2013 ולשנת 2012

סך הכל הון	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾	הון המניות הנפרע	
מליוני ש"ח				
331.9	318.7	0.2	13.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)
24.7	24.7	-	-	רווח נקי
-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽²⁾
<u>356.6</u>	<u>343.4</u>	<u>0.2</u>	<u>13.0</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)
343.1	330.2	(0.1)	13.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
35.0	35.0	-	-	רווח נקי
(40.0)	(40.0)	-	-	דיבידנד ששולם
0.5	-	0.5	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽²⁾
<u>338.6</u>	<u>325.2</u>	<u>0.4</u>	<u>13.0</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון (המשך)

סכומים מדווחים

ג. דוח על השינויים בהון לשנת 2012 (מבוקר)

סך הכל הון	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾	הון המניות הנפרע
מליוני ש"ח			
343.1	330.2	(0.1)	13.0
48.5	48.5	-	-
(60.0)	(60.0)	-	-
0.3	-	0.3	-
<u>331.9</u>	<u>318.7</u>	<u>0.2</u>	<u>13.0</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)

רווח נקי

דיבידנד ששולם

רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס⁽¹⁾

יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)

(1) ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. בהוראה נקבע, בין היתר, כי התנועה בדוח על השינויים בהון בגין הסעיפים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר תוצג בסכום אחד. פירוט ההרכב והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בבאור מספר 11 "רווח כולל אחר מצטבר". יישום ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע, מספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לאופן ההצגה החדש. ראה גם באור 1.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2012	2013	2012	2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	מיליוני ש"ח				
48.5	35.0	24.7	12.6	9.9	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					רווח נקי לתקופה
					<u>התאמות:</u>
2.2	1.6	1.6	0.6	0.5	פחת על בניינים וציוד
7.7	7.3	5.1	2.8	1.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
					פיצויי פרישה - גידול (קיטון)
1.7	1.1	1.1	(0.5)	(0.2)	בעודף העתודה על היעודה
(2.0)	(2.7)	(1.1)	0.3	(0.6)	מיסים נדחים, נטו
					רווח ממכירת ניירות ערך זמינים
(4.3)	(4.5)	(3.1)	(3.2)	(1.1)	למכירה ומוחזקים לפדיון
					רווח שמומש ושטרם מומש
					מהתאמות לשווי הוגן של
(0.7)	(0.6)	(0.4)	(0.4)	(0.3)	ניירות ערך למסחר
					<u>שינוי נטו בנכסים שוטפים</u>
(32.3)	(82.9)	76.9	(73.8)	59.6	פקדונות בבנקים
(137.5)	(172.1)	(92.6)	(22.2)	(66.8)	אשראי לציבור
3.8	(17.7)	(20.6)	(20.7)	6.1	ניירות ערך למסחר
(0.9)	(1.6)	(12.8)	0.3	(7.2)	נכסים אחרים
					<u>שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות</u>
52.7	25.6	(5.8)	34.8	17.9	פיקדונות מבנקים
134.7	52.6	(285.6)	32.0	45.1	פיקדונות הציבור
(0.6)	(0.2)	0.3	(0.2)	(0.3)	פיקדונות הממשלה
(1.3)	0.3	5.7	7.6	8.7	התחייבויות אחרות
1.9	6.5	6.5	2.4	3.1	שערוך כתבי התחייבויות נדחים
<u>73.6</u>	<u>(152.3)</u>	<u>(300.1)</u>	<u>(27.6)</u>	<u>75.9</u>	מזומנים נטו מפעילות שוטפת
					(לפעילות שוטפת)

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2012	2013	2012	2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	מיליוני ש"ח				
					תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
13.3	4.2	34.2	-	-	תמורה מפדיון אגרות חוב
(1,231.3)	(959.9)	(607.2)	(255.0)	(113.6)	מוחזקות לפדיון
					רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
528.4	486.1	89.3	179.0	40.8	תמורה ממכירת ניירות ערך
					זמינים למכירה
574.1	574.1	675.8	203.5	128.9	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים
(3.5)	(2.3)	(2.6)	(0.5)	(1.4)	למכירה
					רכישת בניינים וציוד
3.5	-	-	-	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(115.5)	102.2	189.5	127.0	54.7	מזומנים נטו מפעילות השקעה (לפעילות השקעה)
					תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(60.0)	(40.0)	-	(40.0)	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(60.0)	(40.0)	-	(40.0)	-	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון
(101.9)	(90.1)	(110.6)	59.4	130.6	גידול (קישון) במזומנים
996.0	996.0	894.1	846.5	652.9	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
894.1	905.9	783.5	905.9	783.5	יתרת מזומנים לסוף התקופה
					ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו
215.4	163.9	138.1	53.8	47.0	ריבית שהתקבלה
60.9	46.7	26.4	17.2	10.1	ריבית ששולמה
49.3	41.8	27.5	10.8	10.3	מסים על הכנסה ששולמו
3.9	3.9	3.6	-	-	מסים על הכנסה שהתקבלו
(1.7)	(1.7)	-	-	-	פעולות שלא במזומן
					רכישת בניינים וציוד

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

באור 1 - עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ הינו תאגיד בישראל. תמצית הדוחות הכספיים הביניים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (להלן: "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ה' להלן.

הבנק הינו חברה בת ישירה של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ (להלן "הבינלאומי" או "חברת האם"). תמצית הדוחות הכספיים הביניים אושרה לפרסום ע"י דירקטוריון הבנק ביום 15 באוגוסט 2013.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית דוחות כספיים אלה הוכנה באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבלבית העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.
- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:
- במקרים בהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

ג. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ד. שינוי סיווג

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף ה להלן), סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת.

הצגת פריטי רווח כולל אחר

בעקבות יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו- ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב, פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 וכן בדוחות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 סווגו מחדש כך שאינם מוצגים בנפרד במסגרת דוח על השינויים בהון אלא מדווחים בסכום כולל תוך פירוט ההרכב שמוצג במסגרת דוח נפרד שנקרא "תמצית דוח על הרווח הכולל" אשר מוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד.

ה. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות המפורטים להלן.

1. הוראה בנושא "דוח על הרווח הכולל"
2. הוראה בנושא "גילוי על פיקדונות"
3. גילויים מתוקף הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20 אשר נדרש ליישם לראשונה החל מיום 1 בינואר 2013

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) הוראה בנושא דוח על רווח כולל

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 9 בדצמבר 2012 בדבר תיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל, התאים הבנק את אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו- ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. בהתאם להוראות פריטי רווח כולל אחר מדווחים בדוח נפרד שנקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר מוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מציג את פירוט ההרכב והתנועה של "רווח כולל אחר מצטבר" בבאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר. הגילוי כאמור ניתן בבאור 11 "רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר".

יישום לראשונה של הוראה בנושא דוח על הרווח הכולל

הבנק יישם את ההוראה בנושא דוח על הרווח הכולל החל מיום 1 בינואר 2013 בדרך של יישום למפרע. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי. לפירוט לגבי הסיווגים מחדש ראה באור 1(ד).

(2) הוראה בנושא גילוי על פיקדונות

הבנק מיישם את הנחיות חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 13 בינואר 2013. החוזר מתאים את הוראות הדיווח לציבור בכל הקשור לגילוי על פיקדונות על מנת לספק מידע רחב יותר על מקורות הפעילות של תאגידים בנקאיים וכן במטרה לאמץ סטנדרטים של גילוי בבנקים בארה"ב. בהתאם לחוזר עודכנו דרישות הגילוי בדבר פיקדונות כך שנוספו גילויים חדשים, בין השאר בדבר פיקדונות ממוסדיים, פיקדונות נושאי ריבית ושאינם נושאי ריבית, פיקדונות לזמן קצוב ולפי דרישה, פילוח פיקדונות לפי פרמטרים שונים ובין השאר לפי גודל לווה, זאת תוך הבחנה בין פיקדונות שגויסו בארץ ובח"ל.

יישום לראשונה של הוראה בנושא גילוי על פיקדונות

בתמצית הדוחות הכספיים ביניים נתן הבנק גילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל מאחר שבהתאם להוראות החדשות דרישת גילוי זו חלה כבר מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2013. יתר דרישות הגילוי החדשות שנקבעו בחוזר יחולו מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך.

הבנק יישם את הכללים שבמסגרת ההוראה בדרך של יישום למפרע. עם זאת, לא ניתן גילוי למספרי השוואה לסוף כל רבעון בשנת 2012, המתייחס ליתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים כאמור שכן בהתאם להנחיות החוזר אין חובה למתן גילוי זה.

(3) השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20

הבנק מיישם את הוראות חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. בנוסף, ייכלל גילוי על איכות האשראי של הלוואות לדיוור. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור, אנשים פרטיים - אחר ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לווים בישראל לפעילות לווים בחו"ל, במידה ומהותי.

החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2013 נדרש מתן גילוי לראשונה לגבי חובות שאורגנו מחדש בדבר מספר חוזים ויתרה לפני ואחרי הארגון מחדש. כמו כן, לגבי ארגוני חוב שכשלו בשנת הדיווח גילוי נדרש אודות יתרת חוזית ויתרה רשומה. הגילוי האמור נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי כמפורט לעיל.

יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 בדרך של מכאן ולהבא. עבור נתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו הבנק סיווג מחדש, ככל האפשר, מספרי השוואה. חלק מדרישות הגילוי החדשות בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מיושמות על ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2013. לא נדרש מתן גילוי למספרי השוואה לתקופות ביניים המקבילות בשנת 2012 ביחס לגילויים חדשים אלו.

ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה למעט עדכון מתכונת הגילוי בבאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

1. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מזידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של הלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

ביום 24 באוקטובר 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראות מעבר לשנת 2014 אשר קובעות, בין היתר, את אופן היישום לראשונה של תקן FAS 91, ובכלל זה, יישום באופן של מכאן ואילך של עסקאות שנוצרו או חודשו החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך וכן המשך פריסה של עמלות מפירעון מוקדם.

ביום 31 באוקטובר 2013 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות, באשר לאופן היישום של תקן FAS 91, הקובע, בין היתר, כי תאגיד בנקאי לא יוכל לדחות עלויות פנימיות ביצירת הלוואות ללא אישור מוקדם מיחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים.

ההוראה תיושם החל מיום 1 בינואר 2014.

(2) בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים.

בנוסף, הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה- IFRS הינו:

תקנים בנושאים בליבת העסק הבנקאי (ראה באור 1.א) - בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

תקנים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - אימוץ בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012. יחד עם זאת, IAS 19, הטבות עובדים, טרם נכנס לתוקף והוא ייושם, ככל שיאומץ על ידי הפיקוח על הבנקים, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומו לראשונה.

(3) הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 10 באפריל 2013 פורסמה טיוטת חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". הטיוטה מאריכה את התחולה של הוראת השעה בנושא חישוב הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בהתבסס על פילוח לפי ענפי משק, קובעת הבהרות והנחיות לאופן החישוב של שיעור הפסדי העבר וכן קובעת הנחיות מפורטות בקשר להכללה במסגרת מקדם הפרשה את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים. בנוסף, מחייבת הטיוטה הרחבה משמעותית של דרישות התייעוד התומך במקדם הפרשה הקבוצתית ובנאותות כוללת של הפרשה וכן הרחבה משמעותית של דרישות הדיווח.

דרישות ההוראה צפויות להיכנס לתוקף באופן המפורט להלן:

- החל מה-1 ביולי 2013 יישום ההנחיות בכל הקשור לכימות שיעור הפסדי העבר.

- החל מה-31 בדצמבר 2013 - יישום מלא של דרישות ההוראה, לרבות כימות והכללה במסגרת מקדם הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי את המקדם המיוחס לגורמים סביבתיים.

השפעה צפויה בגין יישום ההנחיות בקשר לחישוב שיעור הפסדי העבר תטופל בדרך של שינוי אומדן ותיזקף לרווח והפסד.

יישום ההנחיות בכל הקשור לדרישות בדבר כימות הגורמים הסביבתיים, נאותות כוללת של הפרשה ודרישות התייעוד עלול לחייב היערכות נרחבת מצד הבנק ושינוי מתודולוגיות הקיימות לכימות הפרשה הקבוצתית. לאור זאת, בשלב זה, אין באפשרות הבנק לכמת את ההשלכות הצפויות מיישומן.

באור 2 - ניירות ערך (1)

שווי הוגן (2)	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח				

252.9	(0.4)	0.5	252.8	252.9
2.6	-	-	2.6	2.6
0.3	-	-	0.3	0.3
255.8	(0.4)	0.5	255.7	255.8
23.7	-	-	23.7	23.7
279.5	(0.4)	0.5	279.4	279.5
45.6	-	2.2	43.4	43.4
115.3	-	0.4	114.9	115.3
22.7	-	0.1	22.6	22.7
43.9	(0.1)	-	44.0	43.9
181.9	⁽⁵⁾ (0.1)	⁽⁵⁾ 0.5	181.5	181.9
24.2	-	⁽⁶⁾ 0.2	24.0	24.2
251.7	(0.1)	2.9	248.9	249.5
35.3	-	1.4	33.9	33.9
346.5	(0.1)	0.2	346.4	346.5
20.1	-	-	20.1	20.1
44.3	-	0.1	44.2	44.3
410.9	⁽⁵⁾ (0.1)	⁽⁵⁾ 0.3	410.7	410.9
2.7	⁽⁶⁾ -	⁽⁶⁾ -	2.7	2.7
448.9	(0.1)	1.7	447.3	447.5

30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

- א. אגרות חוב זמינות למכירה ממשלתיות (4)
מוסדות פיננסיים
אחרים
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
- ב. אגרות חוב למסחר
סך הכל

30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

- א. אגרת חוב של אחרים המוחזקת לפדיון (3)
ב. אגרות חוב זמינות למכירה ממשלתיות (4)
מוסדות פיננסיים
אחרים
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
- ג. אגרות חוב למסחר
סך הכל

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)

- א. אגרת חוב של אחרים המוחזקת לפדיון (3)
ב. אגרות חוב זמינות למכירה ממשלתיות (4)
מוסדות פיננסיים
אחרים
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
- ג. אגרות חוב למסחר
סך הכל

(1) פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה באורים 8 ו-9.
 (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (3) כתב התחייבות נדחה לא סחיר. נתוני השווי הוגן מבוססים על הערכה כלכלית.
 (4) ראה גם באור 6.
 (5) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (6) מקפו לדוח רווח והפסד.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽²⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
72.2	21.0	51.2	55.2	14.4	40.8
2.8	0.4	2.4	1.5	0.2	1.3
(1.4)	(0.3)	(1.1)	(4.2)	(0.8)	(3.4)
1.5	0.8	0.7	1.6	0.7	0.9
0.1	0.5	(0.4)	(2.6)	(0.1)	(2.5)
75.1	21.9	53.2	54.1	14.5	39.6
6.6	1.6	5.0	7.6	1.3	6.3

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית
בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף
תקופה⁽¹⁾
⁽¹⁾ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
65.4	21.5	43.9	61.9	16.3	45.6
7.3	(1.6)	8.9	5.1	0.3	4.8
(3.7)	(1.0)	(2.7)	(20.0)	(4.9)	(15.1)
6.1	3.0	3.1	7.1	2.8	4.3
2.4	2.0	0.4	(12.9)	(2.1)	(10.8)
75.1	21.9	53.2	54.1	14.5	39.6
6.6	1.6	5.0	7.6	1.3	6.3

יתרת הפרשה להפסדי אשראי
לתחילת שנה
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית
בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף
תקופה⁽¹⁾
⁽¹⁾ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. בדוחות לתקופות ביניים בשנת 2013 מספרי ההשוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור 1(ה).

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽²⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

30 בספטמבר 2012			30 בספטמבר 2013		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
1,361.5	65.1	1,296.4	1,311.7	50.4	1,261.3
854.4	557.4	297.0	934.7	578.9	355.8
<u>2,215.9</u>	<u>622.5</u>	<u>1,593.4</u>	<u>2,246.4</u>	<u>629.3</u>	<u>1,617.1</u>
54.1	10.6	43.5	28.9	2.9	26.0
14.4	9.7	4.7	17.6	10.3	7.3
<u>68.5</u>	<u>20.3</u>	<u>48.2</u>	<u>46.5</u>	<u>13.2</u>	<u>33.3</u>

2. מידע נוסף על דרך חישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾, ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:

יתרת חוב רשומה של חובות⁽²⁾

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי⁽³⁾

סך הכל חובות⁽²⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2012		
(מבוקר)		
אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
1,323.9	60.9	1,263.0
843.4	500.4	343.0
<u>2,167.3</u>	<u>561.3</u>	<u>1,606.0</u>
40.1	5.0	35.1
14.8	9.8	5.0
<u>54.9</u>	<u>14.8</u>	<u>40.1</u>

יתרת חוב רשומה של חובות⁽²⁾

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי⁽³⁾

סך הכל חובות⁽²⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(1) החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. בדוחות לתקופות ביניים בשנת 2013 מספרי ההשוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור 1(ה).

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סווג מחדש.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים פגומים ⁽³⁾	בעייתיים לא פגומים ⁽²⁾	לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾				
במיליוני ש"ח					
-	-	347.8	54.2	19.5	274.1
-	-	74.5	3.9	-	70.6
-	-	59.4	2.4	0.1	56.9
0.8	1.0	1,135.4	33.8	27.7	1,073.9
0.8	1.0	1,617.1	94.3	47.3	1,475.5
3.7	1.1	629.3	11.4	25.2	592.7
4.5	2.1	2,246.4	105.7	72.5	2,068.2

ציבור - מסחרי

בינוי ונדליין - בינוי
 בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)⁽⁷⁾

חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים פגומים ⁽³⁾	בעייתיים לא פגומים ⁽²⁾	לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾				
במיליוני ש"ח					
0.2	0.1	361.8	54.7	19.6	287.5
0.2	0.1	80.2	4.7	0.5	75.0
-	-	72.1	1.4	-	70.7
4.6	1.4	1,091.9	34.5	30.2	1,027.2
5.0	1.6	1,606.0	95.3	50.3	1,460.4
4.5	2.1	561.3	9.4	27.3	524.6
9.5	3.7	2,167.3	104.7	77.6	1,985.0

ציבור - מסחרי

בינוי ונדליין - בינוי
 בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים⁽⁶⁾
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים⁽⁶⁾
 סך הכל ציבור

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 2.ב.4.ג. בדוח הכספי השנתי.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 4.5 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (31.12.2012) - 9.5 מיליון ש"ח).
- (6) סווג מחדש.

(7) החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. בדוחות לתקופות ביניים בשנת 2013 מספרי השוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור 1(ה).

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)				
חובות לא פגומים - מידע נוסף				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים
במיליוני ש"ח				
3.0	-	1,361.5	66.5	1,295.0
8.1	4.4	854.4	-	854.4
11.1	4.4	2,215.9	66.5	2,149.4

אשראי לציבור
 שנבדק על בסיס פרטני
 שנבדק לפי בסיס קבוצתי אחר
 סך הכל ציבור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 2.ב.4.ג. בדוח הכספי השנתי.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 11.1 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב למעט במקרים בהם הועבר לטיפול באמצעים משפטיים, נבחן באופן פרטני ונמצא כי לא צפויים ממנו הפסדי אשראי מעבר לסכום שנמחק או הופרש. הבנק משתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הבטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾		יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾
		פרטנית ⁽³⁾	פרטנית ⁽³⁾	פרטנית ⁽³⁾
במיליוני ש"ח				
63.3	54.7	54.4	0.2	0.3
5.8	4.7	2.2	1.9	2.5
1.4	1.4	1.2	0.1	0.2
80.3	34.5	12.7	16.5	21.8
150.8	95.3	70.5	18.7	24.8
39.3	9.4	4.8	4.1	4.6
190.1	104.7	75.3	22.8	29.4

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ציבור - מסחרי

בינוי ונדליין - בינוי
 בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים⁽⁴⁾
 חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) יתרת חוב רשומה.
- (3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
- (4) החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עידכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפרוט ראה באור 1 לעיל.
- [5] סווג מחדש.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

30 בספטמבר 2012⁽⁴⁾ (בלתי מבוקר)

סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾		יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
	פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾
במיליוני ש"ח				
66.5	26.4	33.0	40.1	
66.5	26.4	33.0	40.1	

סך הכל ציבור⁽²⁾

סך הכל

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של
תזרימי מזומנים

חובות בארגון מחדש של
חובות בעייתיים

38.9

23.5

10.2

15.4

15.5

10.5

4.5

5.0

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עידכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפרוט ראה באור 1 לעיל.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽²⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו	יתרה ממוצעת על חובות פיננסיים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו	יתרה ממוצעת על חובות פיננסיים
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
0.1	0.1	56.3	-	-	52.7
-	-	4.2	-	-	4.0
-	-	1.5	-	-	1.8
0.6	0.6	33.5	0.2	0.2	36.2
0.7	0.7	95.5	0.2	0.2	94.7
1.2	1.2	10.1	0.1	0.1	11.2
1.9	1.9	105.6	0.3	0.3	105.9

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות ציבור - מסחרי
 בינוי ונדל"ן - בינוי
 בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר ⁽³⁾	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר ⁽³⁾
2012	2012
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח

57.8	62.7	יתרה ממוצעת והכנסות ריבית יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
1.9	0.5	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום ⁽¹⁾
14.0	5.0	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמו בתקופת הדיווח אלו היה אשראי צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
1.9	0.5	(1) מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן
		(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
		(3) החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עידכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכנת הנדרשת לפי הוראות כאמור. לפרוט ראה באור 1 לעיל.
		(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 6.4 מיליון ש"ח ו-20.0 מיליון ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013, בהתאמה.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

יתרת חוב רשומה				
סך הכל (3)	צובר לא בפיגור (2)	צובר	צובר	שאינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים (2) במיליוני ש"ח	בפיגור של 90 ימים או יותר (2)	
2.7	2.1	-	-	0.6
2.7	1.1	-	-	1.6
0.1	-	-	-	0.1
12.9	3.1	-	-	9.8
18.4	6.3	-	-	12.1
6.1	1.1	-	-	5.0
24.5	7.4	-	-	17.1

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
ציבור - מסחרי
 בינוי ונדליין - בינוי
 בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)

יתרת חוב רשומה				
סך הכל (3)	צובר לא בפיגור (2)	צובר	צובר	שאינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים (2) במיליוני ש"ח	בפיגור של 90 ימים או יותר (2)	
0.7	-	-	-	0.7
1.3	1.3	-	-	-
0.2	-	-	-	0.2
13.5	-	-	-	13.5
15.7	1.3	-	-	14.4
5.4	0.4	-	-	5.0
21.1	1.7	-	-	19.4

ציבור - מסחרי
 בינוי ונדליין - בינוי
 בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (3)	צובר לא בפיגור (2)	צובר	צובר	שאינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים (2) במיליוני ש"ח	בפיגור של 90 ימים או יותר (2)	
15.5	-	-	-	15.5
15.5	-	-	-	15.5

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
(המשך)
סך הכל ציבור
סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

(4) החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. בדוחות לתקופות ביניים בשנת 2013 מספרי ההשוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור 1(ה).

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		
בלתי מבוקר		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים
במיליוני ש"ח		
-	-	1
0.1	0.1	2
-	-	-
5.0	5.0	15
5.1	5.1	18
0.7	1.0	49
5.8	6.1	67

ציבור - מסחרי

בינוי ונדליין - בינוי
בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור

ארגונים מחדש שבוצעו תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		
בלתי מבוקר		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים
במיליוני ש"ח		
0.6	0.6	4
0.8	1.0	7
-	-	-
9.3	9.3	45
10.7	10.9	56
4.0	4.3	164
14.7	15.2	220

ציבור - מסחרי

בינוי ונדליין - בינוי
בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 ⁽⁴⁾	
בלתי מבוקר	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח	
-	-
1	-
-	-
-	-
1	-
3	-
4	-

ציבור - מסחרי
 בינוי ונדל"ן - בינוי
 בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 ⁽⁴⁾	
בלתי מבוקר	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח	
1	0.1
2	0.3
-	-
10	1.3
13	1.7
34	1.3
47	3.0

ציבור - מסחרי
 בינוי ונדל"ן - בינוי
 בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) צובר הכנסות ריבית.
- (3) נכלל בחובות פגומים.
- (4) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (5) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל ההפרשה להפסדי אשראי בין השאר נדרשים גילויים חדשים בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר בהוראות המעבר נקבע כי יש לכלול אותם החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2013. נדרש ליישם את דרישות הגילוי החדשות בדרך של מכאן ולהבא. ראה גם באור 1(ה).

באור 3א - פקדונות הציבור

31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר
2012	2012	2013
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
במיליוני ש"ח		
829.4	853.0	907.4
2,173.8	2,068.1	1,810.2
-	-	-
<u>3,003.2</u>	<u>2,921.1</u>	<u>2,717.6</u>
82.4		150.1

פקדונות לפי דרישה
פקדונות לזמן קצוב ואחרים
פקדונות בתוכניות חיסכון
סך הכל פקדונות הציבור

מזה: פקדונות של גופים מוסדיים שגויסו בישראל

באור 4 - הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה להלימות ההון".

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2012	2012	2013
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
מבוקר	בלתי מבוקר	
331.7	338.2	356.4
137.6	142.3	144.0
<u>469.3</u>	<u>480.5</u>	<u>500.4</u>
2,423.2	2,454.6	2,307.7
0.1	0.1	0.2
<u>451.5</u>	<u>443.4</u>	<u>462.9</u>
<u>2,874.8</u>	<u>2,898.1</u>	<u>2,770.8</u>
11.5%	11.7%	12.9%
16.3%	16.6%	18.1%
<u>9.0%</u>	<u>9.0%</u>	<u>9.0%</u>

1. הון לצורך חישוב יחס ההון
הון רובד 1, לאחר ניכויים
הון רובד 2, לאחר ניכויים
סה"כ הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
סיכון אשראי
סיכון שוק
סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

באור 4 - הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

יעד הלימות ההון

ההון ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-356.6 מיליון ש"ח לעומת 331.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 7.4%. השינוי מוסבר בעיקר מגידול ברווחי התקופה.

בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין של בנק ישראל, יחס ההון לרכיבי סיכון על פי הוראות "באזל II" ליום 30 בספטמבר 2013 הינו 18.1% (מזה: 12.9% יחס הון רובד 1).

במהלך חודש דצמבר 2010, החליט דירקטוריון הבנק כי באופן זמני יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת משיעור של 15% וכי יחס ההון הראשוני (הון לביה) לא יפחת משיעור של 10%.

ביום 17 בינואר 2013 אישר דירקטוריון הבנק את מסמך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2012 בהתבסס על המתודולוגיה והתשתית של חברת האם.

דירקטוריון הבנק קבע במסמך ה-ICAAP כי יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת משיעור של 13.0% וכי יחס ההון הראשוני (הון הליבה) לא יפחת מ-9%. כמו כן, הוחלט שיחס ההון הכולל תחת תרחישי קיצון לא יפחת מ-10% ויחס ההון הראשוני (הון הליבה) תחת אותם תרחישי קיצון לא יפחת מ-7.5%.

תוצאות תהליך ה-ICAAP הועברו לבנק ישראל לעיונו.

הבנק פנה בבקשה אל המפקח על הבנקים, לקיים עימו דיון, ביחס להתאמת שיעור הלימות ההון המינימלי לבנק, לממצאי ה-ICAAP. בחודש ספטמבר 2012 התקיים דיון ראשוני. התקיים דיון נוסף ביום 8 באוגוסט 2013 וטרם התקבלה החלטה.

דיבידנד

ביום 6 באוגוסט 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 40.0 מיליון ש"ח ששולם ביום 29 באוגוסט 2012.

ביום 27 בדצמבר 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 20.0 מיליון ש"ח ששולם באותו מועד.

באור 5 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

30 בספטמבר 2013					
מטבע ישראלי					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	צמוד למטבע חוץ אחר	צמוד לדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
				סכומים מדווחים מליוני ש"ח (בלתי מבוקר)	
972.1	-	0.5	41.0	188.6	742.0
279.5	-	-	-	153.5	126.0
2,199.9	-	-	5.5	50.3	2,144.1
20.0	20.0	-	-	-	-
44.9	-	-	-	-	44.9
<u>3,516.4</u>	<u>20.0</u>	<u>0.5</u>	<u>46.5</u>	<u>392.4</u>	<u>3,057.0</u>
2,717.6	-	0.8	45.6	194.1	2,477.1
92.6	-	-	0.9	-	91.7
2.6	-	-	-	-	2.6
141.8	-	-	-	141.8	-
205.2	-	-	-	5.6	199.6
<u>3,159.8</u>	<u>-</u>	<u>0.8</u>	<u>46.5</u>	<u>341.5</u>	<u>2,771.0</u>
<u>356.6</u>	<u>20.0</u>	<u>(0.3)</u>	<u>-</u>	<u>50.9</u>	<u>286.0</u>

נכסים -

מזומנים ופקדונות בבנקים
 ניירות ערך
 אשראי לציבור, נטו
 בניינים וציוד
 נכסים אחרים
 סך כל הנכסים

התחייבויות -

פקדונות הציבור
 פקדונות מבנקים
 פקדונות הממשלה
 כתבי התחייבות נדחים
 התחייבויות אחרות
 סך כל ההתחייבויות
 סך הכל כללי

30 בספטמבר 2012

מטבע ישראלי					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	צמוד	צמוד	צמוד	לא צמוד
		למטבע חוץ אחר	לדולר של ארה"ב	למדד המחירים לצרכן	
סכומים מדווחים					
מליוני ש"ח					
(בלתי מבוקר)					
1,222.0	-	0.8	26.0	264.7	930.5
249.5	-	-	-	102.4	147.1
2,147.4	-	-	8.8	47.2	2,091.4
21.9	21.9	-	-	-	-
32.2	-	-	-	-	32.2
<u>3,673.0</u>	<u>21.9</u>	<u>0.8</u>	<u>34.8</u>	<u>414.3</u>	<u>3,201.2</u>
2,921.1	-	1.1	34.6	221.1	2,664.3
71.3	-	-	-	-	71.3
2.7	-	-	-	-	2.7
139.9	-	-	-	139.9	-
199.4	-	-	-	6.6	192.8
<u>3,334.4</u>	<u>-</u>	<u>1.1</u>	<u>34.6</u>	<u>367.6</u>	<u>2,931.1</u>
<u>338.6</u>	<u>21.9</u>	<u>(0.3)</u>	<u>0.2</u>	<u>46.7</u>	<u>270.1</u>

באור 5 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)

מטבע ישראלי					
	פריטים שאינם כספיים	צמוד למטבע חוץ אחר	צמוד לדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
סך הכל	כספיים	ח	ב	ל	ל
סכומים מדווחים מליוני ש"ח					
1,159.6	-	0.6	31.1	244.8	883.1
447.5	-	-	-	79.3	368.2
2,112.4	-	-	7.8	46.0	2,058.6
19.0	19.0	-	-	-	-
31.0	-	-	-	-	31.0
<u>3,769.5</u>	<u>19.0</u>	<u>0.6</u>	<u>38.9</u>	<u>370.1</u>	<u>3,340.9</u>
3,003.2	-	0.9	38.5	189.6	2,774.2
98.4	-	-	-	-	98.4
2.3	-	-	-	-	2.3
135.3	-	-	-	135.3	-
198.4	-	-	-	6.4	192.0
<u>3,437.6</u>	<u>-</u>	<u>0.9</u>	<u>38.5</u>	<u>331.3</u>	<u>3,066.9</u>
<u>331.9</u>	<u>19.0</u>	<u>(0.3)</u>	<u>0.4</u>	<u>38.8</u>	<u>274.0</u>

נכסים -

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור, נטו
בניינים וציוד
נכסים אחרים
סך כל הנכסים

התחייבויות -

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
סך הכל כללי

באור 6 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים

קיימות התחייבויות תלויות והתקשרויות בקשר עם:

א - מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)	30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)	30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)	31 בדצמבר 2012 (מבוקר)	30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)	30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי			יתרות החוזים ⁽²⁾			
מיליוני ש"ח						
1.0	0.8	2.1	38.6	37.9	49.9	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - ערבויות להבטחת אשראי
2.4	2.6	1.1	204.2	228.6	162.5	ערבויות לרוכשי דירות
0.9	0.8	1.6	90.5	73.3	82.3	ערבויות והתחייבויות אחרות מסגרות אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי שלא נוצלו
0.4	0.4	0.4	158.4	181.4	178.1	התחייבויות להוצאת ערבויות ⁽³⁾ מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו ⁽³⁾
0.1	-	-	40.0	8.2	10.0	התחייבויות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ⁽³⁾ ערבות לחברה האם להבטחת אשראי וערבויות שהעניקה ⁽¹⁾
1.3	1.1	1.7	199.5	215.7	169.4	
7.0	6.6	7.6	1,088.1	1,119.0	1,037.4	סך הכל

(1) בגין סיכון האשראי הגלום בפעילות המט"ח שניתן ללקוחות הבנק הנרשמת בספרי חברת האם.

(2) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(3) סווג מחדש.

באור 6 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים (המשך)

ב - התקשרויות אחרות

(1) חלק ממשרדי וסניפי הבנק ממוקמים בשטחים שכורים. דמי השכירות צמודים בעיקר למדד המחירים לצרכן. דמי השכירות השנתיים בגין התקשרויות אלו הינם כדלקמן:

	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2013	
	מיליוני ש"ח			
שנה ראשונה	10.4	9.6	11.0	
שנה שניה	9.7	10.3	10.7	
שנה שלישית	9.0	9.6	9.6	
שנה רביעית	8.6	8.9	9.3	
שנה חמישית	7.9	8.5	9.1	
שנה שישית ואילך	36.9	35.7	40.6	
	82.5	82.6	90.3	

(2) הסכם שירותים עם הבינלאומי (חברת האם) - לבנק יש הסכם מסגרת לקבלת שירותים מהבינלאומי. במסגרת ההסכם נשען הבנק, בין היתר, על מערכות המידע, המחשוב, התפעול, הבקרה, חדר עסקאות במט"ח, משאבי אנוש, בקורת פנימית, דלפקי משכנתאות וכיו"ב. בסיס החישוב נעשה על פי פרמטרים שונים, לרבות חלקו היחסי של הבנק בהיקפי הפעילות, מספר העובדים והסניפים, וכמות הפעולות המבוצעות ע"י לקוחותיו. במהלך השנה האחרונה עודכנו חיובים בגין מספר שירותים ספציפיים שהבנק מקבל מהחברה האם.

(3) ביום י' באדר התש"ע, 24 בפברואר 2010, אישר דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת) מתן פטור לדירקטורים לנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק וויתור על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, אושר לתת לנושאי המשרה האמורים התחייבות שיפוי בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה. סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי החלטה זו, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון של הבנק לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי. הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק ביום 7 באפריל 2010.

באור 6 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים (המשך)

4) ביום 1 בנובמבר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת והדירקטוריון לכך, את ההחלטות הבאות:

- לתקן את תקנון ההתאגדות של הבנק בנושאים הבאים:

1. הרחבת החבויות ו/או ההוצאות אשר בגינן רשאי הבנק להעניק שיפוי ו/או ביטוח לדירקטורים ולנושאי משרה וזאת בהתאם לחוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 וחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן: "תיקוני החקיקה").

2. נקבע כי כל עוד לבנק בעל מניות יחיד, מינוי יו"ר דירקטוריון והעברתו מתפקידו ייעשו בהודעה בכתב של בעל המניות.

3. מינוי מנכ"ל יהיה מותנה בקבלת המלצת בעל המניות למנותו, כל עוד לחברה בעל מניות יחיד שהינו תאגיד בנקאי.

- מתן התחייבויות שיפוי לדירקטורים בבנק בנוסח מתוקן המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבויות השיפוי שנתן ו/או שייתן הבנק לדירקטורים בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 7 באפריל 2010, והכל בהתאם לתיקוני החקיקה ולחוק החברות (תיקון מס' 3), התשס"ה-2005 (להלן: "כתב שיפוי מתוקן").

יצויין כי בהתאם לאישור האמור מתוקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן הבנק גם לנושאי משרה לשעבר.

בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

ג - התחייבויות תלויות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות. לדעת הנהלת הבנק המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

ד - שעבודים

להבטחת אשראי שהבנק מקבל מבנק ישראל, יצר הבנק ביום 17 בנובמבר 2010 אגרת חוב לפיה שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקיד ו/או רשם לזכות ו/או יפקיד הבנק ו/או ירשום לזכות חשבונות הבטוחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל.

החתימה על אגרת החוב התאפשרה בעקבות תיקון נוהל בנקאי תקין מס' 336 אשר אפשר לתאגיד בנקאי לשעבד לטובת בנק ישראל כל נכס מנכסיו אם השעבוד נדרש לצורך הבטחת אשראי מבנק ישראל.

נכון ליום 30 בספטמבר 2013 אין לבנק ניירות ערך משועבדים בתיק הזמין למכירה.

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)			
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית
סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח			

				1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים
				א. נגזרים ALM (1) (2)
				חוזי אופציה אחרים
				- אופציות שנכתבו
				- אופציות שנקנו
				סך הכל
			28.7	נגזרים אחרים
			-	חוזי אופציה אחרים
			-	- אופציות שנכתבו
			-	- אופציות שנקנו
			28.7	סך הכל
				ב. נגזרים אחרים
				חוזי אופציה אחרים
				- אופציות שנכתבו
				- אופציות שנקנו
				סך הכל
				2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
				א. נגזרים ALM (1) (2)
				שווי הוגן ברוטו חיובי
				שווי הוגן ברוטו שלילי
				ב. נגזרים אחרים
				שווי הוגן ברוטו חיובי
				שווי הוגן ברוטו שלילי
				ג. סך הכל
				שווי הוגן ברוטו חיובי
				סכומי שווי הוגן שקוּזוּ במאזן
				יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
				מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
				שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
				שווי הוגן ברוטו שלילי (3)
				סכומי שווי הוגן שקוּזוּ במאזן
				יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוּט.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 0.2 מיליון ש"ח.
- (4) החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר בטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע.

ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)			
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית
סכומים מדווחים				סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
-	-	-	73.2	-	-	-	75.3
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	73.2	-	-	-	75.3
0.9	5.7	-	-	1.2	6.7	-	-
0.9	5.5	-	-	1.3	6.3	-	-
1.8	11.2	-	-	2.5	13.0	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
0.1	0.4	-	-	0.1	0.4	-	-
0.1	0.4	-	-	0.1	0.4	-	-
0.1	0.4	-	-	0.1	0.4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
0.1	0.4	-	-	0.1	0.4	-	-
0.1	0.4	-	-	0.1	0.4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
0.1	0.4	-	-	0.1	0.4	-	-
0.1	0.4	-	-	0.1	0.4	-	-

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות	
		ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים			
מיליוני ש"ח						
0.2	-	-	-	0.2	-	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן: הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
0.2	-	-	-	0.2	-	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
0.3	-	-	-	0.3	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
0.3	-	-	-	0.3	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
0.5	-	-	-	0.5	-	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
0.2	-	-	-	0.2	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן: מכשירים פיננסים
-	-	-	-	-	-	בטחון במזומן ששועבד
0.2	-	-	-	0.2	-	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)						ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)							
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים		דיירים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים		דיירים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
		מיליוני ש"ח							מיליוני ש"ח				
0.5	-	-	-	-	0.5	-	0.5	-	-	-	-	0.5	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.5	-	-	-	-	0.5	-	0.5	-	-	-	-	0.5	-
0.6	-	-	-	-	0.6	-	0.8	-	-	-	-	0.8	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.6	-	-	-	-	0.6	-	0.8	-	-	-	-	0.8	-
1.1	-	-	-	-	1.1	-	1.3	-	-	-	-	1.3	-
0.5	-	-	-	-	0.5	-	0.5	-	-	-	-	0.5	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.5	-	-	-	-	0.5	-	0.5	-	-	-	-	0.5	-

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף התקופה

ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)			
סך הכל	מעל שנה	מעל	עד
	ועד 5 שנים	3 חודשים ועד שנה	3 חודשים
סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח			
28.7	-	20.1	8.6
-	-	-	-
5.2	2.4	1.7	1.1
-	-	-	-
<u>33.9</u>	<u>2.4</u>	<u>21.8</u>	<u>9.7</u>

חוזי ריבית
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים
 סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)				ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)			
סך הכל	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	סך הכל	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
סכומים מדווחים				סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
73.2	-	52.6	20.6	75.3	-	67.5	7.8
-	-	-	-	-	-	-	-
11.2	1.7	4.8	4.7	13.0	2.4	8.0	2.6
1.8	-	1.5	0.3	2.5	-	2.0	0.5
<u>86.2</u>	<u>1.7</u>	<u>58.9</u>	<u>25.6</u>	<u>90.8</u>	<u>2.4</u>	<u>77.5</u>	<u>10.9</u>

באור 7א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בבאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינם סובייקטיביים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן להלן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדטיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא הובאה בחשבון השפעת המס. יתר על כן, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה ושל האומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

באור 7א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים - תזרימי מזומנים עתידיים הונו לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק.

נייר ערך לא סחיר - לפי ערך נוכחי של תזרים המזומנים העתידי מנוכה בשיעור ניכיון מתאים.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושבו תזרימי המזומנים העתידיים (קרן וריבית) והם הונו בשיעורי ריבית המשקפים בין השאר את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית ממוצע לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים. ההפרשה הכללית והנוספת לא נוכו מיתרות האשראי לצורך חישוב התזרים בהערכת השווי ההוגן.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

באור 7א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3⁽¹⁾	רמה 2⁽¹⁾	רמה 1⁽¹⁾	יתרה במאזן	
	במיליוני ש"ח				
973.1	189.6	712.8	70.7	972.1	נכסים פיננסיים
279.5	-	-	279.5	279.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,209.7	2,209.7	-	-	2,199.9	ניירות ערך ⁽²⁾
0.2	-	0.2	-	0.2	אשראי לציבור, נטו
6.3	6.3	-	-	6.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
<u>3,468.8</u>	<u>2,405.6</u>	<u>713.0</u>	<u>350.2</u>	<u>3,458.0</u> (3)	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל נכסים פיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
2,721.6	252.9	2,468.7	-	2,717.6	פיקדונות הציבור
92.6	-	92.6	-	92.6	פיקדונות מבנקים
2.6	-	2.6	-	2.6	פיקדונות הממשלה
156.6	156.6	-	-	141.8	כתבי התחייבויות נדחים
153.6	153.6	-	-	153.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>3,127.0</u>	<u>563.1</u>	<u>2,563.9</u>	<u>-</u>	<u>3,108.5</u> (3)	סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה באור ניירות ערך.

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 1,176.9 מיליון ש"ח ובסך 1,152.3 מיליון ש"ח (בהתאמה), אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 7ב.

באור 7א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3⁽¹⁾	רמה 2⁽¹⁾	רמה 1⁽¹⁾	יתרה במאזן	
		במיליוני ש"ח			
1,219.8	313.9	844.3	61.6	1,222.0	נכסים פיננסיים
251.7	-	45.6	206.1	249.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,154.1	2,154.1	-	-	2,147.4	ניירות ערך ⁽²⁾
0.5	-	0.5	-	0.5	אשראי לציבור, נטו
2.9	2.9	-	-	2.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
<u>3,629.0</u>	<u>2,470.9</u>	<u>890.4</u>	<u>267.7</u>	<u>3,622.3⁽³⁾</u>	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל נכסים פיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
2,928.5	437.5	2,491.0	-	2,921.1	פיקדונות הציבור
71.3	-	71.3	-	71.3	פיקדונות מבנקים
2.7	-	2.7	-	2.7	פיקדונות הממשלה
145.5	145.5	-	-	139.9	כתבי התחייבויות נדחים
153.3	153.3	-	-	153.8	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>3,301.3</u>	<u>736.3</u>	<u>2,565.0</u>	<u>-</u>	<u>3,288.8⁽³⁾</u>	סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה באור ניירות ערך.

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 1,093.2 מיליון ש"ח ובסך 1,055.1 מיליון ש"ח, אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 7ב.

באור 7א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3⁽¹⁾	רמה 2⁽¹⁾	רמה 1⁽¹⁾	יתרה במאזן	
		במיליוני ש"ח			
1,162.9	268.8	825.3	68.8	1,159.6	נכסים פיננסיים
448.9	-	35.3	413.6	447.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,118.7	2,118.7	-	-	2,112.4	ניירות ערך ⁽²⁾
0.5	-	0.5	-	0.5	אשראי לציבור, נטו
3.0	3.0	-	-	3.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
<u>3,734.0</u>	<u>2,390.5</u>	<u>861.1</u>	<u>482.4</u>	<u>3,723.0⁽³⁾</u>	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל נכסים פיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
3,010.7	333.5	2,677.2	-	3,003.2	פיקדונות הציבור
98.4	-	98.4	-	98.4	פיקדונות מבנקים
2.3	-	2.3	-	2.3	פיקדונות הממשלה
149.2	149.2	-	-	135.3	כתבי התחייבויות נדחים
148.5	148.5	-	-	149.0	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>3,409.1</u>	<u>631.2</u>	<u>2,777.9</u>	<u>-</u>	<u>3,388.2⁽³⁾</u>	סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה באור ניירות ערך.

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 1,361.0 מיליון ש"ח ובסך 1,093.5 מיליון ש"ח, אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 7ב.

באור 7ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3) מיליוני ש"ח	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
252.9	-	-	-	252.9
2.6	-	-	-	2.6
0.3	-	-	-	0.3
255.8	-	-	-	255.8
23.7	-	-	-	23.7
0.7	-	-	0.2	-
279.7	-	-	0.2	279.5

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

נכסים

אגרות חוב זמינות למכירה:

ממשלתיות

מוסדות פיננסים

אחרים

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך למסחר

נכסים בגין מכשירים נגזרים

סך כל הנכסים

ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	שווי הוגן		
		רמה 3	רמה 2	רמה 1
-	53.1	53.1	-	-

במיליוני ש"ח

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 7ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3) מיליוני ש"ח	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
115.3	-	-	-	115.3
22.7	-	-	-	22.7
43.9	-	-	-	43.9
181.9	-	-	-	181.9
24.2	-	-	-	24.2
0.5	-	-	0.5	-
206.6	-	-	0.5	206.1

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

נכסים

אגרות חוב זמינות למכירה:

ממשלתיות

מוסדות פיננסים

אחרים

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך למסחר

נכסים בגין מכשירים נגזרים

סך כל הנכסים

ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	שווי הוגן		
		רמה 3	רמה 2	רמה 1
-	1.4	1.4	-	-

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 8 - הכנסות והוצאות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2012	2013	2012	2013
סכומים מדווחים			
(בלתי מבוקר)			
במיליוני ש"ח			

114.3	101.7	37.9	33.5
9.6	5.8	3.4	1.3
12.2	9.3	4.7	4.2
8.2	4.7	2.4	2.1
0.3	-	-	-
<u>144.6</u>	<u>121.5</u>	<u>48.4</u>	<u>41.1</u>

א. הכנסות ריבית

מאשראי לציבור	
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים	
מפקדונות בבנקים	
מאגרות חוב	
נכסים אחרים	
סך כל הכנסות ריבית	

33.5	18.6	11.0	5.9
0.1	-	0.1	-
6.6	6.5	2.5	3.1
<u>40.2</u>	<u>25.1</u>	<u>13.6</u>	<u>9.0</u>
<u>104.4</u>	<u>96.4</u>	<u>34.8</u>	<u>32.1</u>

ב. הוצאות ריבית

על פיקדונות הציבור	
על פקדונות מבנקים	
על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
סך כל הוצאות הריבית	

ג. סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו

ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה

2.4	0.3	0.8	-
5.2	4.2	1.5	2.0
0.6	0.2	0.1	0.1
<u>8.2</u>	<u>4.7</u>	<u>2.4</u>	<u>2.1</u>

מאגרות חוב	
מוחזקות לפדיון	
זמינות למכירה	
למשחר	
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	

באור 9 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2012	2013	2012	2013
סכומים מדווחים (בלתי מבוקר) במיליוני ש"ח			

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2012	2013	2012	2013	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר מהשקעה באגרות חוב				
3.2	1.0	1.2	0.7	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
3.2	1.0	1.2	0.7	סך הכל מהשקעה באג"ח
3.2	1.0	1.2	0.7	סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר				
0.6	0.4	0.4	0.3	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו

באור 10 - מגזרי פעילות

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים - במליוני ש"ח							
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית
32.1	-	7.9	2.7	19.0	0.8	(2.5)	4.2
-	-	(4.9)	(0.2)	(3.7)	0.9	3.9	4.0
32.1	-	3.0	2.5	15.3	1.7	1.4	8.2
28.2	-	0.8	2.2	10.1	4.0	2.5	8.6
60.3	-	3.8	4.7	25.4	5.7	3.9	16.8
1.5	-	-	-	2.9	(0.4)	-	(1.0)
9.9	-	2.6	0.9	2.6	1.0	0.3	2.5

הכנסות ריבית נטו
- מחיצוניים
- בין מגזרי
סה"כ
הכנסות שאינן מריבית
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
רווח נקי

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים - במליוני ש"ח							
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית
96.4	-	24.0	8.3	54.6	2.6	(6.7)	13.6
-	-	(15.0)	(0.4)	(9.5)	2.3	11.2	11.4
96.4	-	9.0	7.9	45.1	4.9	4.5	25.0
82.5	-	1.4	6.9	28.5	10.9	7.7	27.1
178.9	-	10.4	14.8	73.6	15.8	12.2	52.1
5.1	-	-	-	5.0	-	-	0.1
24.7	-	6.5	2.1	8.6	1.9	0.9	4.7

הכנסות ריבית נטו
- מחיצוניים
- בין מגזרי
סה"כ
הכנסות שאינן מריבית
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
רווח נקי

באור 10 - מגזרי פעילות (המשך)

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)

סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח							
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית
34.8	-	8.1	3.7	16.5	1.3	(0.9)	6.1
-	-	(4.6)	(0.1)	(1.0)	0.7	2.4	2.6
34.8	-	3.5	3.6	15.5	2.0	1.5	8.7
29.6	-	1.6	1.9	9.8	4.0	3.1	9.2
64.4	-	5.1	5.5	25.3	6.0	4.6	17.9
2.8	-	-	-	2.7	(0.4)	-	0.5
12.6	0.3	3.2	1.4	3.9	1.3	0.4	2.1

הכנסות ריבית נטו
- מחיצוניים
- בין מגזרי
סה"כ
הכנסות שאינן מריבית
סך כל ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין
הפסדי אשראי
רווח נקי

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)

סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח							
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית
104.4	-	26.9	10.8	52.4	3.4	(4.8)	15.7
-	-	(16.2)	(0.5)	(5.3)	2.2	9.7	10.1
104.4	-	10.7	10.3	47.1	5.6	4.9	25.8
87.2	-	3.7	6.9	28.8	10.6	9.3	27.9
191.6	-	14.4	17.2	75.9	16.2	14.2	53.7
7.3	-	-	-	9.3	(0.8)	-	(1.2)
35.0	0.8	8.9	3.5	10.1	2.7	1.2	7.8

הכנסות ריבית נטו
- מחיצוניים
- בין מגזרי
סה"כ
הכנסות שאינן מריבית
סך כל ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין
הפסדי אשראי
רווח נקי

באור 10 - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)

סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח							
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית
140.0	-	34.1	14.6	72.4	4.5	(6.8)	21.2
-	-	(20.6)	(0.6)	(8.9)	3.0	13.3	13.8
140.0	-	13.5	14.0	63.5	7.5	6.5	35.0
116.5	-	4.8	10.3	38.3	13.9	12.0	37.2
256.5	-	18.3	24.3	101.8	21.4	18.5	72.2
7.7	-	-	(1.0)	8.4	(0.2)	-	0.5
48.5	1.2	11.5	5.3	15.5	3.2	1.9	9.9

הכנסות ריבית, נטו
- מחיצוניים
- בינמגזרי
סה"כ
הכנסות שאינן מריבית
סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין
הפסדי אשראי
רווח נקי

באור 11 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח כולל אחר	
סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן במיליוני ש"ח
0.4	0.4
(0.2)	(0.2)
0.2	0.2
(0.2)	(0.2)
0.6	0.6
0.4	0.4

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 וביום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 30 ביוני 2013 (בלתי מבוקר)
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 30 ביוני 2012 (בלתי מבוקר)
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר	
סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן במיליוני ש"ח
0.2	0.2
-	-
0.2	0.2
(0.1)	(0.1)
0.5	0.5
0.4	0.4

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 וביום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 30 בספטמבר 2013 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר	
סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן במיליוני ש"ח
(0.1)	(0.1)
0.3	0.3
0.2	0.2

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2012 (מבוקר):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

באור 11 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 וביום 30 בספטמבר 2012:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		
לאחר מס	השפעת מס (בלתי מבוקר)	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס (בלתי מבוקר)	לפני מס
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
(0.1)	-	(0.1)	(0.6)	0.3	(0.9)
0.7	(0.5)	1.2	0.4	(0.2)	0.6
0.6	(0.5)	1.1	(0.2)	0.1	(0.3)

**התאמות בגין הצגת ניירות
ערך זמינים למכירה לפי
שווי הוגן**

רווחים (הפסדים) נטו שטרם
מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(רווחים) הפסדים בגין ניירות
ערך זמינים למכירה שסווגו
מחדש לדוח רווח והפסד
סה"כ שינוי נטו במהלך
התקופה

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 וביום 30 בספטמבר 2012:

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		
לאחר מס	השפעת מס (בלתי מבוקר)	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס (בלתי מבוקר)	לפני מס
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
(1.6)	0.8	(2.4)	(0.6)	0.3	(0.9)
2.1	(1.1)	3.2	0.6	(0.3)	0.9
0.5	(0.3)	0.8	-	-	-

**התאמות בגין הצגת ניירות
ערך זמינים למכירה לפי
שווי הוגן**

רווחים (הפסדים) נטו שטרם
מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(רווחים) הפסדים בגין ניירות
ערך זמינים למכירה שסווגו
מחדש לדוח רווח והפסד
סה"כ שינוי נטו במהלך
התקופה

באור 11 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

**ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)
לשנה שנסתיימה ביום**

31 בדצמבר 2012		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
(מבוקר)		
במיליוני ש"ח		
(2.4)	1.3	(3.7)
2.7	(1.4)	4.1
0.3	(0.1)	0.4

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
 רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש
 לדוח רווח והפסד
 סה"כ שינוי נטו במהלך התקופה

עמוד לבן

רשימת הסניפים

טלפון	כתובת	עיר	
הנהלה מרכזית			
03-5196650 03-5196673	אחד העם 9, מיקוד : 65251	תל-אביב	הנהלה מרכזית
	www.pagi.co.il		אתר אינטרנט
*3360			פאג'יי קול
מרכזי ייעוץ השקעות אזוריים			
03-5267712	כיסופים 17, מיקוד 99733	ירושלים	בסניף רמות
03-5267712	עזרא 4, מיקוד : 76200	רחובות	בסניף רחובות
סניפים			
03-7959200	אחד העם 9, מיקוד : 65251	תל-אביב	תל-אביב
03-6174200	לנדא 4, מיקוד : 51251	בני ברק	חזון איש
03-6174200	כהנמן 10, מיקוד : 51361		שלוחת רימונים
03-6174245	חזון איש 29, מיקוד : 51511		דלפק משכנתאות
03-6156200	רבי עקיבא 64, מיקוד : 51368		רבי עקיבא
02-5011200	עמוס 12, מיקוד : 95506		ירושלים
02-5011200	רוממה, מיקוד : 94461	שלוחת רב שפע	
02-6219200	שלומציון המלכה 1, מיקוד : 94146	שלומציון	
02-5417200	מאה שערים 44, מיקוד : 95229	מאה שערים	
02-5437200	כיסופים 17, מיקוד 99733	רמות	
04-8614200	ארלוזורוב 13, מיקוד : 33136	חיפה	
08-8578200	דב גור 8, מיקוד : 77535	אשדוד	אשדוד
08-8578200	רשב"י 15, מיקוד : 77650		שלוחת לב הרובע
03-9114200	אלעזר פרידמן 9, מיקוד : 49444	פתח-תקוה	פתח-תקוה
03-9170710	מנחם בגין 94, מיקוד : 49744		שלוחת הדר גנים
08-9780200	אבני נזר 46, מיקוד : 71919	מודיעין	מודיעין עילית
08-9780200	שד' יחזקאל 2, מיקוד : 71919		שלוחת ברכפלד
02-9906400	נחל קישון 48, מיקוד : 99099	בית שמש	רמת בית שמש
02-5723200	הר"ן 6, מיקוד 9056606	ביתר עילית	ביתר עילית
02-5723200	רבי עקיבא 7, מיקוד : 99879		שלוחת גבעה A
03-9755200	הר"ף 1, מיקוד : 48900	אלעד	אלעד
08-9524200	עזרא 4, מיקוד : 76200	רחובות	רחובות
03-5394200	שד' ירושלים 136, מיקוד 87748	נתיבות	נתיבות